דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום ראשון, י' בטבת תשמ"ט, 18 בדצמבר 1988 • גליון 19598

היום 12 עמודים • המחיר 1.40 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.22 ש"ח

היום בדבר

• עת לדבר / יוהר סמילנסקי; לובה אליאב
• תנו צ'אנס לארה"ב / יקיר צור
• קרע בצמרת רשות השידור / דניאל בדסימון
• אפיקים חדשים / שמעון וייס
• שעת הירום או עידן / נתן רוטנשטרייך
• ספורט (עמ' 9־10), רפואה ומדע (11), בידור (12)

מזג האויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות ליום א': ירושלים: 4 עד 12, רמת־הגולן: 4 עד 10, צפת: 3 עד 8, חיפה: 8 עד 16, טבריה: 9 עד 18, עפולה: 8 עד 16, שומרון: 6 עד 12, תל־אביב: 8 עד 16, נמל תעופה בן גוריון: 7 עד 15, יריחו: 7 עד 19, עזה: 8 עד 17, באר־שבע: 6 עד 16, אילת: 7 עד 20.

אש"ף לארה"ב: האינתיפאדה והתקפה על מטרה צבאית לא נכללות בהגדרה של טרור

ארה"ב הבהירה בפגישה הראשונה שניהלה בתוניס: על אש"ף לפעול נגד הטרור • אש"ף: האם רצח אבו ג'יהאד נחשב טרור? • הנשיא רייגן: הודעת ערפאת היא הצלחה שלנו כמו יציאת הסובייטים מאפגניסטן וסיומה של מלחמת אנגולה

מאת [illegible], סופרי "דבר" לענייני ערבים ולענייני הדיפלומטיה

ההתקפות על מטרות צבאיות בישראל ופעולות האינתיפאדה אינן נכללות בעיני אש"ף בהגדרה של טרור, כך דיווח עוזר מזכיר המדינה לענייני המזרח־התיכון ריצ'ארד מרפי ביום שישי לשגריר ישראל בוואשינגטון, משה ארד. לפי דיווחו של מרפי חזרו הפלשתינים בפגישתם בתוניס על כל עיקרי נאומו של יאסר ערפאת בז'נבה. מרפי אמר כי ארה"ב הדגישה את נושא הטרור והטעימה כי היא מצפה שאש"ף יפעל נגד הטרור ויבקש [illegible] המעורבים בו.

נשיא ארה"ב רונלד רייגן אמר ביום שישי כי הכרת אש"ף בישראל ועל התנערות מטרור הינה תוצאת התקיפות ונחישות הדיפלומטיה של ארה"ב. "הקשיחות השתלמה", אמר הנשיא בנאומו, כשתיאר את ההתפתחות האחרונה כאחת ההצלחות הגדולות במדיניות החוץ שלו. רייגן השווה אותה ליציאת הסובייטים מאפגניסטן ולהסכם על סיום המלחמה באנגולה.

הנשיא הנבחר של ארה"ב, ג'ורג' בוש, אמר ביום שישי כי אין הוא יודע לאן יובילו השיחות עם אש"ף. "לא הייתי רוצה להפריז בחשיבות השיחות על עיצוב מדיניותנו", אמר בוש והוסיף כי הוא לא יביא איתו מדיניות מגובשת כלפי המזה"ת כאשר יכנס לתפקידו בעוד קצת למעלה מחודש.

הפגישה בין נציגי אש"ף לאמריקאים בתוניס ביום ו' נמשכה כשעה וחצי ובמהלכה העלתה ארה"ב שלוש נקודות: טרור, מו"מ ישיר והתחייבות קודמת להמשך המו"מ ארה"ב־אש"ף. אש"ף השיב על שתי הנקודות הראשונות וביקש הבהרות לגבי מדיניות ארה"ב בשורה של שאלות. חברי משלחת אש"ף העלו למשל את שאלת הריגתו של אבו־ג'יהאד באפריל וכן את הריגתם של ארבעה פלשתינים בשכם ביום ו'. נציגי אש"ף טענו שאלה הם דוגמאות של "טרור ממלכתי ישראלי" וביקשו מהאמריקאים להבהיר את עמדתם לגבי פעולות כאלה.

שגריר ארה"ב בטוניס רוברט פלטרו, תיאר את הישיבה ביום ו' כ"מעשית ומאופיינת על־ידי רצינות הכוונות" ואילו נציג אש"ף יאסר עבד־ראבו תיאר את הדיון כ"מעשי, קונסטרוקטיבי וגלוי לב".

יאסר ערפאת אמר אתמול שהפגישה שנערכה בסוף השבוע בתוניס היתה "צעד קולע בדרך הנכונה" וסיפר שבמהלכה הסכימו הצדדים לקיים מפגש נוסף ביניהם. ערפאת טען כי במפגש הבא יש לדון קודם כל בדרכים לכינוס ועידה בינלאומית והביע תמיכה בהצעת שר החוץ הצרפתי לכנס ועידה מכינה.

המלך חוסיין נועד אתמול ברבת־עמון עם רפיק נישנוב, חבר הסובייט העליון שהעביר לו מסר מהנשיא גורבצ'וב. הם דנו בדיאלוג האמריקאי־אש"פי ובצורך לזרז כינוס ועידה בינלאומית. היום ישמיע דברים דומים הנשיא מובארק לתת־שר החוץ הבריטי ויליאם ולדגרייב שעימו יועד בקאהיר.

בינתיים מתחו סוריה ואיראן ביקורת עקיפה על אש"ף בשל היוזמה שנקט לפתיחת ההידברות עם ארה"ב. פרשנים סורים אמרו אתמול ברומזם לערפאת כי "אלה הנופלים קורבן ללחצים בינלאומיים והנגררים אחרי הברק הנוצץ של מסכי הטלוויזיה ישיגו רק הסדרים מפוקפקים".

שגריר ראשון – באלג'יריה

ממשלת אלג'יריה הודיעה על הסכמתה למינויו של מוניר דג'אני כשגריר פלשתין באלג'יריה, כך נאמר בהודעה שפורסמה על־ידי משרד החוץ האלג'ירי אתמול. זו הפעם הראשונה שנמסר על שגריר פלשתיני שמונה לתפקיד זה, מאז כינוס המל"פ ב־15 בנובמבר.

איגרת ראשונה בשם פלשתין

באיגרת ראשונה שהפיץ אש"ף באו"ם אתמול בשם 'מדינת פלשתין' הוגשה תלונה על הריגתם ביום ו' של חמישה פלשתינים בגדה המערבית. האיגרת נשלחה למזכיר האו"ם פרז דה־קואיאר. כן קוראת האיגרת לאו"ם ולמועצת הבטחון להפעיל לחץ על ישראל כדי שזו תפסיק לאלתר את הדיכוי בשטחים ותקבל את אמנת ז'נבה הרביעית כלשונה.

היתה זו פגישה ראשונה בדרג גבוה בין נציג אמריקאי לנציג אש"ף. שגריר ארה"ב בתוניסיה רוברט פלטרו (מימין) לוחץ את ידי עבדאללה חוראני, חבר המועצה הלאומית הפלשתינית. (צילום: א.פ.)

יעקבי, שחל וארנס יציעו היום בפני הממשלה הסדר חד־צדדי בשטחים

בתגובה למו"מ ארה"ב־אש"ף • יעקבי: להעביר האחריות המוניציפלית לתושבים • שחל: בשיתוף ירדן • שמיר על החלטת ארה"ב: טעות חמורה, מדאיגה ולא צודקת שעלולות להיות לה השלכות

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של "דבר"

שרי המערך, גד יעקבי ומשה שחל, יציגו היום, בישיבת הממשלה, הצעה להסדר ביניים חד צדדי כמהלך תגובה ישראלי להחלטת ארה"ב על פתיחת משא ומתן עם אש"ף. גם השר משה ארנס תומך ברעיון של החלת אוטונומיה חד צדדית בשטחי יהודה ושומרון. השר יעקבי מבקש להעביר במסגרת הסדר זה, את האחריות המלאה לנושאים אזרחיים ולנושאי הפנים לידי העיריות המקומיות. צה"ל ישאר אך ורק במקומות חיוניים להגנה על ישראל והתושבים היהודיים בשטחים.

השר משה שחל סבור אף הוא שבמצב שנוצר יש לשקול אפשרות של אוטונומיה חד צדדית מצידה של ישראל, תוך שיתופם של תושבי השטחים בתהליך. שחל סבור שיש להגיע לעמדה מתואמת עם ארה"ב בדבר הבטחת שיתופה של ירדן בכל הסכם קבע.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, עשוי להכריז היום פעם נוספת בישיבת הממשלה כי ישראל לא תדבר ולא תנהל משא ומתן עם אש"ף בשום תנאי. שמיר, שהתראיין אתמול ל"יומן השבוע" של קול ישראל, אמר כי החלטת ארה"ב לפתוח במשא ומתן עם אש"ף היא החלטה חמורה ומדאיגה, שעלולות להיות לה השלכות שליליות על הברית בין ישראל וארה"ב. שמיר הגדיר את ההחלטה האמריקאית טעות חמורה ובאופן לא צודקת, הפוגעת בישראל. הוא אמר כי במצב שנוצר עדיפה ממשלת אחדות לאומית. שמיר הוסיף שלאחר הקמת הממשלה החדשה יקרא למדינות ערב לפתוח במו"מ ישיר לקראת שלום עם ישראל.

הליכוד פועל להקים ממשלה צרה; שמיר עדיין מקווה לממשלה רחבה

היום ישיבות מכריעות: שרי המערך מתכנסים לפני ישיבת הממשלה; ראשי "דגל התורה" הולכים לרב שך

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

בסוף השבוע שעבר קידם הליכוד את ההכנות להקמת ממשלה צרה, כדי שיוכל להציגה בסוף השבוע הפרלמנטארי, אם לא יבוא המערך היום בהצעות שיאפשרו את חילוץ המשא־ומתן להקמת ממשלה רחבה מהמבוי הסתום שבו נתקע. הבוקר, לפני ישיבת הממשלה, מתכנס פורום שרי המערך להתייעצות על גורל המו"מ להקמת ממשלה רחבה.

בפגישה שקיים השר משה נסים עם ח"כ אברהם רביץ מ"דגל תורה" ביום ו' הבהיר שר האוצר, כי "לא נוצרו התנאים המאפשרים את הקמת המינהל לחינוך חרדי במשרד החינוך, מפני שהמפד"ל, שתיק החינוך שמור לה, דוחה את עסקת החליפין עם ש"ס". הכוונה לחילופי סגני־שרים בין המפד"ל לש"ס, השומרת גם על האינטרסים של "דגל תורה", באופן שסגן שר מטעם המפד"ל יכהן במשרד השיכון וסגן־שר מטעם ש"ס יכהן במשרד החינוך.

כיוון שעניין מינהל החינוך החרדי נחשב בעיני הרב שך, פטרונה של "דגל תורה", לאולטימטיבי באשר להשתתפותה של המפלגה בממשלה, יקיימו היום נציגי "דגל תורה" התייעצות עם הרב שך לגבי המשך דרכם.

על אף הסידורים שנועדו לקדם את מאמצי הליכוד להרכיב ממשלה צרה עד אמצע השבוע, לא נסוג ראש הממשלה, יצחק שמיר, מהעדפתו הקמת ממשלה רחבה. מקורבי שמיר אמרו אמש ל"דבר", כי ראש הממשלה סבור שהוא הלך כברת־דרך ארוכה לקראת המערך.

אישים בכירים בליכוד, המקורבים למו"מ עם המערך והמצדדים בממשלה רחבה, אמרו אמש ל"דבר", כי "העניינים עדיין לא נעולים לחלוטין". מנקודת־ראותו של הליכוד הפער בין שתי המפלגות בארבעה הנושאים הלא־פתורים, על־פי סדר יורד בחשיבותו, הם:

• נושא השוויון במשקלם של התיקים – כדי שהליכוד יוכל לכבד את התחייבויותיו לשותפות הדתיות ולשמור על השוויון במספר התיקים בינו ובין המערך, מחויבות המפלגות הגדולות להסתפק רק בשמונה תיקים (וכעת יש למערך 10 תיקים). הליכוד מציע למערך את התיקים הבאים: אוצר, ביטחון, חקלאות, תקשורת, אנרגיה, תיירות, כלכלה ומשטרה או בריאות. כלומר, המערך צריך לוותר על תיק החינוך ועל בריאות או משטרה.

• לא תינתן למערך ראשות ועדת הכספים בכנסת.

• ההתחייבויות למפלגות הדתיות – הליכוד טוען שיש גבול כמה אפשר לא לכבד התחייבויות שניתנו בהסכמים עם המפלגות הדתיות, גם אם חלקן הן תוצאה מה"תרגיל" של המערך. הליכוד אינו מוכן להצטייר כמפר הסכמים לעומת המערך. עם זאת, ברור שאם יידרשו כל משרדי הממשלה לקיצוץ בתקציביהם במסגרת תכנית כלכלית, יהיה גם על המפלגות הדתיות לוותר על חלק מ"הישגיהן".

• ההתנחלויות.

רבין: אילו ידעתי ההתפתחויות בפעולת צה"ל בלבנון – לא הייתי מאשר אותה

סיפר לוועדת חוץ ובטחון: חלק מהיעדים לא הושגו כתוצאה מנפילת המג"ד רמי מיטל

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" בכנסת

שר הבטחון יצחק רבין אמר לחברי ועדת חוץ ובטחון כי לו היה יודע מראש מה יהיו ההתפתחויות בפעולת צה"ל בלבנון בשבוע שעבר, לא היה מאשר את הפעולה. ועדת חוץ ובטחון של הכנסת, בהרכבה הזמני, נועדה ביום שישי לישיבתה הראשונה עם שר הבטחון ועם הרמטכ"ל כדי לשמוע דיווח על הפעולה בלבנון.

חברים בוועדה התרשמו מדבריו של שר הבטחון, שבדברו על "התפתחויות" בפעולה, הוא התכוון לשלב מסויים בתחילתה של הפעולה, מיד לאחר שהמג"ד רמי מיטל נהרג. בכלל זה לא הושגו יעדים שחלק מהכוח היה צריך להשיג, וזאת – כתוצאה מנפילת המג"ד.

שר הבטחון מסר לחברי הוועדה, שהוא היה נוכח בתחקיר שנערך בצה"ל בעקבות הפעולה והוא יכול להעיד שהיה זה תחקיר כן, שבמהלכו גולו כל הנתונים אודות הפעולה, כולל היעדים שלא הושגו. תחקיר זה הוא בבחינת תעודת כבוד לצה"ל, אמר שר הבטחון.

היתה זו הישיבה הראשונה של ועדת החוץ והבטחון בכנסת ה־12 והיא נפתחה על־ידי יו"ר הכנסת דב שילנסקי אשר ניהל את הישיבה עד שהוועדה בחרה בח"כ מיכה חריש (מערך) כיו"ר, לפי הצעתו של ח"כ שרה דורון (ליכוד).

השבוע יופיע בפני הוועדה ראש הממשלה יצחק שמיר בדיון על ההתפתחויות המדיניות בעקבות החלטת ארצות הברית לפתוח בשיחות עם אש"ף בעקבות נאומו של ערפאת ומסיבת העיתונאים שלו בז'נבה.

שישה הרוגים בשכם; תינוקת שנפגעה מאבן – בטיפול נמרץ

שוב הפגנות המוניות • פצועים בשכם היו מוטלים זמן רב עד שהתאפשר פינויים • ערפאת: פעילות צה"ל – הוכחה בדרישה שלנו

מאת דני רובינשטיין, אריאל [illegible], סופרי "דבר"

יום דמים היה בסוף השבוע בשכם: שישה הרוגים ועשרות פצועים. אחרי תקופה ארוכה היו שוב הפגנות המוניות והמנהיגות המאוחדת של ההתקוממות הכריזה על שלושה ימי שביתה כללית. על אזור שכם הוטל עוצר ומקורות בעיר מסרו, כי פצועים היו מוטלים ברחוב זמן ממושך עד שהתאפשר לפנותם. בבתי־החולים של רמאללה ומזרח־ירושלים מאושפזים שלושה צעירים במצב אנוש והרופאים מטילים ספק אם אפשר להצילם.

התקריות בשכם החלו ביום שישי לפנות בוקר, עם היוודע דבר מותו של הנער [illegible], בן 15, שמת מפצעים שנפצע בהפגנות לפני שלושה שבועות. [illegible]

לפנות ערב נמסר על שני צעירים נוספים שנהרגו: [illegible], בן 18, משכם ו[illegible].

[illegible] 25 פצועים, תשעה מהם במצב קשה ומסוכן.

אתמול בבוקר מת בבית־החולים אל־אתחאד בשכם [illegible], בן 20, משכם והתושבים [illegible] לו הלוויה גדולה. [illegible]

בת 9 חודשים בטיפול נמרץ

יונה אסף, בת תשעה חודשים מהתנחלות דולב, נפגעה מאבן ביום שישי אחר הצהריים ומאושפזת בטיפול נמרץ בבית החולים 'הדסה' עין־כרם בירושלים.

ביום שישי אחר הצהריים נסעו מרים ואריאלה אסף מדולב עם בתם יונה לירושלים. [illegible] ליד הכפר הערבי ביתוניה נרגמה מכוניתם באבנים. אבן גדולה ניפצה את השמשה הקדמית [illegible] בבית החולים הדסה עין כרם [illegible] מאושפזת ביחידה לטיפול נמרץ במצב קשה.

עשרות מתנחלים מאיזור דולב שליד רמאללה חסמו אמש את הכביש ליד הכפר הערבי ביתוניה שבו נפגעה שלשום התינוקת יונה אסף מדולב.

נשיא הארגון הערבי אמריקאי שגורש: ישראל חוששת מפנינו

סגנית קונסול ארה"ב קיבלה את פני עבדין ג'אברה בנתב"ג

מאת [illegible]

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). הארגון הגדול ביותר של ערבים בארה"ב מתלונן בתרעומת רבה על גירוש נשיאו מישראל, אתמול לפנות בוקר. עבדין ג'אברה, נשיא הוועד הערבי־אמריקאי נגד אפליה, הצהיר כי גורש "מטעמים פוליטיים טהורים". ארגונו טען בשמו, כי ג'אברה גורש משום שממשלת ישראל חוששת מפני ארגונו ומפניו.

ג'אברה נעצר ביום ו' בבוקר בנמל התעופה בן גוריון, והושם מייד במעצר בתחנת המשטרה המקומית, לקראת גירושו לארה"ב. הסיבה שנמסרה לגירוש היא פעילותו הפוליטית רבת השנים של ג'אברה נגד ישראל.

יקיר צור, סופרו המדיני של "דבר" מוסר כי לאחר [illegible] האישי של ג'אברה, הוחלט במשרד החוץ שלא לערער על החלטת משרד הפנים, שלא לאפשר את כניסתו [illegible]

[illegible]

שבת בצהרים בבית החולים מוקסד בירושלים המזרחית

מאת אבנון דנקנר

בדרך לירושלים אנחנו מאזינים לחדשות ב"קול ישראל", [illegible]. שומעים את הידיעה הקצרה, היבשה, על ארבעת ההרוגים בשכם. [illegible]

[illegible]

עיקרון תחילה

• "איזווסטיה": ביום אחד הצילו הישראלים 21 ארמנים – עמ' 3.
• ג'ון טאואר – שר ההגנה החדש במימשל בוש – עמ' 3.
• המשטרה עשויה לפנות בכוח את הפועלים המתבצרים ב"מפריטקס" בשדרות – עמ' 6.
• "הבטיחו לי ג'ינס ושעון" – אומר אחד מחברי הרשת הבדווית – עמ' 6.

אבן בירך את ויצמן: הקול הצלול היחיד

"לשולץ לא היה מנוס מדיאלוג"

מאת מרים פוקס סופרת "דבר" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"דבר"). בראיון לדבר אמר אמש ח"כ לשעבר אבא אבן שמתוך מגעיו עם אישים בוושינגטון עולה, שכל ידידי ישראל בסנט ובקונגרס, ורובם הגדול של המנהיגים בקהילה היהודית סבורים שמזכיר המדינה ג'ורג' שולץ נקט צעד הגיוני וסביר בהחליטו לקיים דיאלוג להבהרת העמדה הפלשתינאית החדשה.

במוצאי שבת טלפן אבן לשר עזר וייצמן ובירך אותו על שהשמיע את "הקול הצלול היחיד שהשמע ביומים האחרונים מתוך הממסד הישראלי". אבא אבן אמר עוד שאין הוא מקבל את הגרסה לפיה "אפשר היה לפלשתינאים "למכור לוקש" לנשיא רייגן, הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש, מזכיר המדינה שולץ, ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, נשיא צרפת פראנסואה מיטראן, שר החוץ השוודי סטן אנדרסון, הסנטורים קנדי ומויניהאן ולמנהיגי הארגונים היהודיים. הטענה שכל העולם הידידותי שקוע בהזיות ורק מדינאי ישראל מבינים את הסוגיה הפלשתינאית" אומר אבן "אינה מתקבלת ברצינות בשום מקום".

בסוף השבוע שעבר הופיע אבא אבן בתוכנית החדשות של מקניל ולרר ברשת הטלוויזיה הציבורית כאן, בה אמר: "או שהשינוי בעמדה הפלשתינאית הוא רציני, ואז היה מזכיר המדינה האמריקאי לוקה בחוסר אחריות אילו היה מסרב לבדוק אותו. או שהשינוי אינו אלא מהלך של תרמית ואז חובה לחשוף אותו. בשני המקרים לא היה לשולץ מנוס מלקיים את הדיאלוג."

"אש"ף משנה את עמדתו: בעד בחירות בשטחים"

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – האובזרבר הלונדוני מדווח מתוניס, כי למרות התנגדותו בעבר לקיום בחירות מוניציפליות ברצועה ובגדה, יסכים עתה אש"ף לקיום הבחירות אם תוציא ישראל את מרבית כוחותיה מן השטחים. העתון מצטט דיפלומטים ערביים אשר הזכירו אפשרות להכרה בישראל בתוך שנתיים במקביל עם התקדמות תהליך המו"מ לשלום.

בראיון ל'אובזרבר' טוען השר עזר ויצמן כי על ישראל לנסות ולשוחח עם ערפאת. "עלינו לשוחח עם כל מי שמוכן לשוחח עמנו", אמר השר.

בתוך כך נמסר, כי יאסר ערפאת רוצה לפגוש את מרגרט תאצ'ר בתקווה שהיא תפעיל לחץ על ישראל לדון עם אש"ף. בסאם אבו שריף, יועצו המדיני של ערפאת, נפגש בסוף השבוע בלונדון עם עוזרים של ראש הממשלה וביקש את עזרתם לארגון הפגישה.

נציגויות ארה"ב ברחבי העולם – בכוננות

ואשינגטון (ע"ר). – נציגויות דיפלומטיות של ארה"ב ברחבי העולם הועמדו במצב הכן, לקראת אפשרות של התקפות עליהן מצד ארגונים פלשתיניים קיצוניים, המתנגדים לשיחות ארה"ב עם אש"ף – על כך הודיעו פקידים במשרד החוץ האמריקאי בוואשינגטון.

פטר וינקלר. חיוך של חופש. (תצלום אי.פי.)

שוודיה סייעה במאמצים לשחרורו של וינקלר

איש הצלב האדום לא יודע מי היו חוטפיו • החליט להפסיק פעילותו בלבנון

ביירות (ע"ר וע"צ). – אזרח שווייצרי פטר וינקלר, איש הצלב האדום הבינלאומי, שוחרר ביום שישי בלבנון לאחר שהוחזק על ידי שוביו במשך ארבעה שבועות.

פקידי הצלב האדום אמרו, כי וינקלר בן ה־32, בריא ושלם.

הוא שוחרר בשעת ערב בכיכר המרכזית של עיר הנמל הדרום־לבנונית צידון, בקרבת המקום שבו נחטף על ידי שלושה אנשים חמושים לפני חודש.

בינתיים נודע כי שוודיה תרמה במאמצים להביא לשיחרורו של וינקלר. שר החוץ של שוודיה רנה פלבר אמר במסיבת עיתונאים, כי שגריר שוודיה בדמשק פעל למען שיחרורו של איש הצלב האדום. עוד אמר, כי שוודיה לא קיבלה אף אחד מהתנאים שהציגו חוטפיו של וינקלר.

עם שיחרורו הודיע וינקלר כי החליט לחדול מעבודתו בלבנון ולחזור לשווייץ. הוא לא נדרש להסביר פשר החלטתו זו. הוא סיפר, כי אינו יודע מי הם חוטפיו וכל הקורותיו בעשו [illegible] קשורות.

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

צה"ל חטף מפקד ו־3 חברי תנועה קיצונית שפרשו מאמל; 3 חיילי או"ם נחטפו כגמול

2 מהחטופים שוחררו; אמל הצליח לשחרר החיילים האירים • צד"ל הרג 2 מחבלים

מאת מלי ליבנר ושמעון וייס
כתבי "דבר"

סוף שבוע של חטיפות וחטיפות נגד בדרום לבנון, במהלכו חטף צה"ל ארבעה אנשי. ארגון "ההתנגדות המאמינה" והתנגדות־נגד חטפו אנשי ארגון זה שלושה חיילים מהכוח האירי של האו"ם.

ישראל נקטה בסוף השבוע שעבר צעד יוצא דופן כאשר עצרה בפעולה יזומה מצפון לאיזור הבטחון, ליד הכפר תבנין, מפקדים של תנועה קיצונית פורשת מ"אמל", תנועת "ההתנגדות המאמינה". תנועה זו אחראית לפיגועים רבים נגד צה"ל וצד"ל ובכל הנראה מחזיקה בשני חיילים ישראלים שבויים יוסף פינק ורחמים אלשיך שנחטפו בפברואר 86 ליד מרג' עיון.

הגם שבהודעה הרשמית של דובר צה"ל נאמר, כי ישראל תמשיך לפעול נגד גורמים עוינים ותאפשר חיים שלוים לתושבי דרום הלבנון האחרים, יש בצעד זה משום פעולה יוצאת דופן, לאו דוקא מסובכת מבחינה מבצעית, אך בעלת השפעה פסיכולוגית ופריצה דרך אפשרית לחילופי שבויים.

מהחטופים שבחזיק צה"ל הוא מפקד צבאי באיזור ובעל קפות שרצים וקרבה למוסטפה דיראני מפקד הארגון. שניים מבין הארבעה שוחררו אתמול, לאחר שהוברר כי אין להם קשר ישיר לפעילות עוינת נגד ישראל או חלק פעיל בארגון השיעי הזה.

אין לצפות שישראל תמשיך לבצע חטיפות מהסוג הזה. יחד עם זאת יש לציין, כי מעשה החטיפה דומה למעצרים שעושה חיל הים בלב"ים באניות החשודות בסיוע לפעילות מחבלים או כאלה הנושאות עליהן מפקדים של ארגוני טרור.

בעקבות הידיעה על החטיפה שביצע צה"ל חטפו פעילים אחרים של ארגון ההתנגדות המאמינה שלושה חיילי או"ם מהכוח האירי בדרום לבנון ביום חמישי לפנות ערב.

אתמול בבוקר הצליחו אנשי "אמל" לשחרר את שלושת החיילים האירים שהסתתרו עם חוטפיהם באיזור הכפר מרקא. התברר, כי החוטפים התכוונו להעביר את חטופיהם לידיו של מוסטפא דיראני בביירות. במהלך החיפושים אחרי החיילים הפעילו אנשי האו"ם בדרום לבנון כ־4,000 חיילים ומסוק ואף סגרו את מעברי הליטני, כדי למנוע את העברת החטופים צפונה.

אתמול גם שיחרר צה"ל שניים מארבעת הפעילים שנלקחו לחקירה בשבוע שעבר אחרי שהתברר כי אינם קשורים לפעילות חבלנית באיזור. קסאווי, נותר בחקירה. בימים האחרונים, נמסר אתמול בדרום לבנון, עצרו אנשי "אמל" 120 פעילים של "ההתנגדות המאמינה", בהם גם אנשי רוח.

שלשום הרג כוח של צד"ל שני מחבלים ליד העיירה קבסה בעת שהיו בדרכם לפיגוע באיזור הבטחון. בידי המחבלים ההרוגים נתגלו ארבעה מטעני חומר נפץ, שהיו מוכנים להטמנה ובין משגרי קטיושות, וטילים שהמחבלים התכוונו לשגר לשטח ישראל.

כוחות של צבא דרום לבנון פתחו בבוקר יום שישי בסריקה נרחבת ובחקירה מאומצת לגלות מניחי מטען חומר נפץ ליד פסלו של המיג'ור סעד חדאד המוצב במרכז העיירה מרג' עיון.

המטען שהתפוצץ ביום חמישי בערב גרם נזק קל לפסל וכתוצאה מהזדף התפוצצו זגוגיות של בתים רבים באיזור.

מקורות לבנוניים בסרו, כי ההערכה היא שהחוליה שהציבה את המטען משתייכת לקבוצה של המחבלת שניסתה לפני כחודש וחצי להתנקש בחייו של הגנרל אנטואן לאחד.

אפשרות פילוג בקרב התנועה האסלמית בארץ: מנהיגים מפיצים כרוזים שונים

המנהיגים באום אל־פחם: לא לקבל את 242 • דרוויש: בעד מו"מ בדרכי שלום

מאת מוחמד חלילה, כתב "דבר"

חילוקי דעות התגלעו לאחרונה בין ראשי התנועה האסלמית בישראל על רקע החלטות המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר והקשר עם תנועת "חמס" בשטחים. הדבר הגיע עד כדי כך להוצאת גילויי דעת נפרדים של מנהיג התנועה השיח עבדאללה ניצר דרוויש וראשי התנועה באום אל־פחם.

מנהיג התנועה האסלמית בישראל ודוברה שיח דרוויש הוציא גילוי דעת בו הוא מכחיש את הידיעה, כאילו התנועה האסלמית מתנגדת להחלטות מל"פ. הוא מבהיר, כי התנועה האסלמית בישראל אינה מתנגדת לפתרון מדיני לבעיה הפלשתינית ושהיא מברכת על החלטת מל"פ להכריז על הקמת המדינה הפלשתינית העצמאית ולהיכנס למו"מ לפתרון הבעיה בדרכי שלום באמצעות הועידה הבינלאומית.

עוד נאמר, שהתנועה האסלמית רואה בתכנית השלום הפלשתינית הזדמנות פז להשכנת שלום שאסור להחמיצה. שיח דרוויש מבהיר חד־משמעית, כי כל אמירה או עמדה אחרת אינה מייצגת את התנועה האסלמית בישראל. הדובר קובע שהתנועה האסלמית בישראל אינה מייצגת את תנועת 'חמס' כמו ש'חמס' אינה מייצגת את התנועה האסלמית בישראל.

דברי השיח דרוויש מכוונים לכתובתם של אנשי התנועה האסלמית באום אל־פחם שטוענים ש'חמס' והתנועה האסלמית בישראל חד הם. התנועה האסלמית באום אל־פחם הוציאה לפני כמה ימים כרוז בו היא לימדה סניגוריה על תנועת 'חמס' וטענה ש'חמס' אינה מתנגדת להחלטת אלג'יר, היא רק פנתה לחברי המועצה הלאומית הפלשתינית שלא לקבל את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338.

העמדות המנוגדות בין שיח דרוויש ובין אנשי התנועה באום אל־פחם מהוות ראשיתו של פילוג בתנועה האסלמית בישראל.

לסופר "דבר" נודע שאנשי התנועה האסלמית באום אל־פחם הופתעו מתגובתו של השיח דרוויש על הכרוז שלהם. מקור מוסמך בתנועה האסלמית באום אל־פחם אמר: "אנו רואים ש'חמס' כתנועת אחות וכאחת מזרועות התנועה האסלמית הכללית ודברי שיח דרוויש אינם מייצגים אותנו כלל".

מדינת יש"ע תוקפת את ארה"ב

"הפעם זה לא יהיה כמו ימית, נהיה מוכנים קודם"

מאת אוריאל בקיעמי

אלפי מתנחלים מיש"ע נקבצו אמש בכיכר מנורה, במרכז ירושלים ושלחו אזהרות לארה"ב ולשמיר.

היו שם הח"כים מהימין כמו גאולה כהן וצחי הנגבי, יובל נאמן, חנן פורת וראשי מועצת יש"ע.

כשהנואמים הזכירו מדי פעם את אש"ף ואת המערך לחילופין, צעק שם מהקהל "בוז" גדול.

צבי הנדל מחבל עזה אמר לשבור את הטרור של אש"ף וגם את הטרור של ארה"ב [illegible] הוא אמר.

הרב לוינגר אמר שוב, שארץ־ישראל שייכת אך ורק לעם ישראל החל מאברהם אבינו. הקהל מחא כפיים.

לוינגר הזהיר: "כשאמריקה טועה, התשובה לכך היא חיזוק קולו של יעקב ואז אין ידיו של עשיו שלטות בו". כבה הוא אמר.

לוינגר גם צעק "שיהיה לנו שר בטחון שיביא בטחון מוחלט". הקהל צעק "כהנא". פנחס ולרשטיין, המנחה, צעק לאנשי כהנא להוריד את הדגלים ולוינגר צעק להם לא לעזור לו. אבל הם לא הורידו את הדגלים והמשיכו לעזור ללוינגר.

מיקי איתן מהליכוד שיסה את הקהל נגד פרס וזכה לתשואות. רון נחמני מאריאל איים על ארה"ב: "אנחנו פה להראות לארה"ב, לשלום עכשיו ולכל המסיתים ממדינת ישראל שהקהל הזה הוא רק אבן פינה למה שאנחנו מסוגלים לעשות". הקהל הריע.

חנן פורת הזכיר את רוצח הבאן הערבי שרצח את יעקב פרג, ה' יקום דמו, ואת חייל צה"ל שאת שמו חנן פורת שכח. מדובר בארתור הרוסטיג חייל המילואים מפתח־תקוה שנרצח גם הוא באותו אירוע.

יותר מכל נראה היה שהציבור הזה מבוהל מאד. צעקו שם באיומים על שמיר וקיוו שהוא גם יבהל. פרופ' ישראל אלדד אמר לשמיר מעל הבמה: "הבעיה איננה טרור אלא מלחמה על הציונות. איך העזת כשהיינו מיעוט קטן בלח"י להילחם? זה היה בזכות האמונה. אנא אל תחלל את האמונה".

בעצם כולם אמרו שם כבר את הדברים שאמרו קודם לכן והניפו את הכרזות שהניפו בהפגנות קודמות. בינתיים נמשך המאבק [illegible] מועצת יש"ע על המשך שביתת הרעב. רק חמישה מבין 15 ראשי המועצות שבתו רעב כדי להדאיג את שמיר. אבל שמיר בינתיים איננו דואג. בשבת [illegible] משביתת הרעב הבוקר הם יחדשו אותה אחרי הלות דין של שבת.

אחרים מהם אומרים "שוב טיפסנו על העצים ושמיר כבר צוחק מאתנו. הוא יודע שאנחנו לא רציניים וילך הדי עם המערך. אז בשביל מה כל ההצגה הזאת? צריך מאבק רציני על בסיס רחב של כל הציבור הציוני בארץ".

אבי פרחן מ"התחיה" אומר כבר: "הפעם לא נהיה על הגגות כמו בימית, הפעם נהיה מוכנים הרבה קודם למי שינסה לפנות אותנו".

בסוף הערב הזה הם קראו לקהל לצעוד לקונסוליה האמריקאית כדי שארה"ב תדע באמת מה קורה כאן.

הבוקר הם מתכננים תשובה מעשית ראשונה נגד אש"ף: הבטיחו לשלוח 13 משאיות שיפרקו ציוד במקומות שונים ביהודה ושומרון עבור 13 ישובים חדשים.

יהודי בריטניה: על ישראל להשיב לצעדיו של ערפאת

"יש לעודד את שעראפת אמר, אבל זה יכול גם להוליך למבוי סתום"

מאת דליה שרון
סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). מנהיגי יהדות בריטניה ספקנים בקשר למהות השינוי בגישתו של עראפאת ובקשר להחלטת ארה"ב לפתוח בשיחות עם אש"ף. הם מפקפקים באפשרותו של עראפאת להנהיג את ערביי הגדה. ה"אינתיפאדה" צמחה על רקע תסכול של ערביי הגדה ולעראפאת אין סיכוי להשתלט עליה. יחד עם זאת רובם אומרים כי על ישראל להשיב לצעדיו הדיפלומטיים של עראפאת, אשר הטו את לב העולם המערבי לצדו, בצעדים דיפלומטיים.

לורד ווידנפלד אמר כי יחד עם התנגדות נמרצת להקמת מדינה פלשתינאית בגדה המערבית על ישראל לבצע צעדים דיפלומטיים כדי להשתמש במומנטום השלום להגשמת תכנית חילופית ברת ביצוע. הוא אמר כי בהצהרת עראפאת בג'נבה טמונים הזדמנות או אסון, וכי תקוות לא יספיקו ויש לעשות מעשים.

ד"ר ליונל קופלביץ', נשיא ועד קהלות יהודית בריטניה אמר כי נעשה צעד בכיוון הנכון אך הוא דורש הבהרות רבות, כגון, למה מתכוון עראפאת באומרו "ישראל". ד"ר קופלביץ' אומר כי ברור שירושלים, שהיא נקודת המוקד של היהדות, צריכה להיות כלולה ב"ישראל" ויש לדרוש מעראפאת כי יאמר בפרוש כי הוא מבין שירושלים לא תהיה בירת ארצו. הוא אמר כי יש יותר מדי "אבל" בהצהרת עראפאת, למשל ה"אינתיפאדה" אינה נכללת בהוקעת הטרור כי אינה מקובלת על עראפאת כטרור.

לורד זיו אמר, כי יש צורך לבחון היטב האם הצהרות עראפאת מבטיחות גבולות בטוחים לישראל. עראפאת היה מנהיג שדבק בטרור, אמר, ומעשים ודיבורים הם דברים שונים.

ג'פרי פול, עורך הג'ואיש כרוניקל, אמר כי בעולם המערבי יש תחושה כי אם שומרים על מומנטום הוא מוביל לאיזשהו מקום. למרות שיש לעודד את כל מה שעראפאת אמר, מה שהוא אומר יכול גם להוליך למבוי סתום.

נתגלה מחסן נשק בחוף השנהב; נועד לפיגוע גם במטרות ישראליות

מאת גרשון קיץ
סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). השופט בולוק, החוקר בפרשת גל פיגועי הטרור בפאריס ב־1986 יצא לאביג'אן בחוף השנהב שם נתגלה מחסן חומרי נפץ ונשק שנועדו לפיגועים חדשים נגד מטרות צרפתיות אך גם יהודיות וישראליות בצרפת בשבועות הקרובים. השבועון "לה פואן" המוסר על כך אומר, כי חומרי הנפץ הגיעו מלבנון וכי אנשי ה"חזבאללה" רצו לחדש את הפיגועים בגלל דיכוי ה"אינתיפאדה" על ידי הישראלים וראו את הצרפתים כ"שותפים" למעשיה של ישראל.

שר החוץ בממשלת הצללים בבריטניה תומך באינתיפאדה

מאת דליה שרון
סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – ג'ראלד קאופמן, שר החוץ בממשלת הצללים של הלייבור, אמר, כי הוא תומך באינתיפאדה. קאופמן יבקר בסוף החודש בארץ כאורח הממשלה.

באסיפה שהתקיימה בבית הנבחרים מטעם העתון הפרו־פלשתיני 'פלשתין פוסט', אמר קאופמן, כי יש לקבל את הצהרת עראפאת כלשונה, ויש לפעול בהתאם לכך.

מת יו"ר דור ההמשך ב"עבודה" יהודה בר־נון

(ע). – יהודה ברנון (55), יו"ר דור ההמשך במפלגת העבודה בחיפה וחבר מזכירות מועצת פועלי חיפה, נפטר ביום ו' לאחר מחלה ממושכת.

ברנון יובא היום בשעה 3 אחר הצהריים למנוחת עולמים בבית הקברות שבכפר סמיר שבחיפה. ארונו יוצב בשעה 2.30 בשערי מועצת פועלי חיפה.

יהודה ברנון נולד בשפרעם כנצר למשפחה יהודית שהתגוררה דורות בישוב הערבי שבו נולד. בנעוריו עקר עם משפחתו לחיפה, למד בביה"ס הרתי "בנה ישראל", הצטרף לתנועת "מחנות העולים", בגיל 17 התגייס לחיל הים ולאחר שחרורו מצה"ל שימש מזכיר סניף הנוער העובד והלומד בחיפה. עמד במשך שנים בראש המחלקה הערבית בנוער העובד. בשנת 1977 נבחר חבר המזכירות הפעילה של מועצת פועלי חיפה והיה אחראי על תיקי עובדי הכתכת, תע"ש, ומספנות ישראל.

"הגיע הזמן שישראל תחזור לדרך המו"מ"

אומר עוזר של שולץ לשגריר ארד

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של "דבר"

"הסתלקותה של ישראל מהמגרש הדיפלומטי לפני כשנה וחצי, גרם לכך שהחלל שנוצר התמלא על ידי אחרים. הגיע הזמן שתחזור למו"מ דיפלומטי", אמר בסוף השבוע אחד מעוזריו הבכירים של שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ לשגריר ישראל בוואשינגטון, משה ארד. הוא חזר והדגיש כי ההחלטה האמריקאית לפתוח בדיאלוג עם אש"ף לא תפגע במחויבות לישראל וביחסי הידידות והאימון שבין שתי המדינות.

בשיחות שקיימו בסוף השבוע פקידי הסטייט דיפרטמנט עם אנשי שגרירות ישראל, הושם דגש עם הקריטריונים הנוקשים שארה"ב מתכוונת להעמיד בפני אש"ף בעיקר בנושא הטרור. ארה"ב רואה בעראפאת את האחראי לכל הארגונים שיוצגו במועצה הלאומית הפלשתינית. היא תיבחן בקפדנות את התחייבותו להתנער מטרור ובכלל זה תדרוש גם את הענשת האחראים לפעולות טרור. ארה"ב, אמרו פקידי הממשל, תבהיר לאש"ף שהדיאלוג עימה אינו תחליף לדיאלוג בין ישראל הפלשתינים וכי אש"ף צריך לתרום לכינון יחסי הידברות בין ישראל ותושבי השטחים.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
מו"ל "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת"ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111־3־2, ת.ד
33104

השבתות בבתי חולים ממשלתיים נמשכות

מאת רבקה הרניק, סופרת "דבר"

הרופאים ועובדי המעבדות ממשיכים בעיצומים בבתי החולים הממשלתיים. היום יעבדו הרופאים במתכונת שבת בלבד בבתי החולים הכלליים "שיבא" בתל השומר ו"וולפסון" בחולון, בבתי חולים הגריאטריים בפרדס כץ ובנתניה, ובבתי חולים הפסיכיאטריים "אברבנאל" בבתים, פרדסיה ליד נתניה ובנס ציונה.

מחר מתכננת מזכירות ארגון עובדי המדינה להחליט על עיצומים בבתי חולים אחרים השבוע.

עובדי המעבדות בשירות המדינה יבצעו היום, מחר ומחרתיים רק בדיקות דחופות בבתי החולים ובלשכות הבריאות בצפון הארץ. המעבדות יהיו מושבתות בבתי החולים "זיו" בצפת, "פוריה" בטבריה, בית חולים בנהריה, רמב"ם ו"רוטשילד" בחיפה ובלשכת הבריאות המרכזית בנצרת. עובדי המעבדות מאיימים בהשבתה כללית של כל המעבדות במערכת הבריאות הממשלתית, אם האוצר לא יצא לקראת תביעתם לתיקוני שכר.

הוחל בהנחת 14 סימני גבול בין ישראל למצרים

קהיר (עי"ת). – מצרים וישראל החלו בהצבת 14 ציוני גבול חדשים בסיני בהתאם לפסק הבוררות של צוות הבוררים הבינלאומי – ואת גילה פקיד מצרי.

איברהים יוסרי, מנהל המחלקה המשפטית של משרד החוץ המצרי, אמר שהוא מצפה שסימוני הגבול החדשים יוצבו במקומם תוך 2 עד 3 שבועות. כזכור החליט בחודש ספטמבר חבר בוררים בינלאומי לקבל את עמדת מצרים באשר למיקומו של סימון הגבול החשוב ביותר, הקובע מי מבין שני הצדדים יקבל תחת שליטתו את מובלעת טאבה.

המשטרה עצרה 9 בגולן שארגנו הפרות סדר

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

שוטרי תחנות המשטרה במסעדה ובקרית שמונה עצרו בסוף השבוע תשעה תושבים דרוזים מהכפר מג'דל שמס שבצפון הגולן החשודים באירגון הפרות סדר והפגנות נגד ישראל ובעד התקוממות בשטחים ביום השנה לאינתיפאדה בשבוע שעבר ובתקופה האחרונה. בין העצורים כמה מהפעילים הקיצונים בכפרי צפון הגולן.

דו"ח מבקרת המדינה על עיריית חיפה לחריש

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר" בחיפה

דו"ח מבקרת המדינה מרים בן־פורת על עיריית חיפה שפורסם באחרונה הועבר בימים אלה ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. לדו"ח צורפה המלצה לבדוק אם יש היבטים פליליים למסקנות ולממצאים החמורים שחשפה הביקורת. אם יחליט היועץ המשפטי לקבל את ההמלצה יועבר החומר לפרקליטות המדינה להכנת כתבי אישום.

ראש העיר אריה גוראל חזר בסוף השבוע על הודעתו לפיה הוא מתייחס במלוא הרצינות והחומרה לממצאי הדו"ח ויעשה הכל לשם תיקונם. הוא הוסיף, כי לא יהסס לנקוט אמצעים עד כדי הוצאת מסקנות אישיות נגד אנשים שיתברר כי פעלו שלא בהתאם לחוק.

ה[illegible] לחיזוק ההתיישבות בגוש קטיף

מאת דני צוקרמן, סופר "דבר" בדרום

פעילי ההתיישבות בגוש קטיף בשיתוף עם פעילים ממושבים וקיבוצים בנגב מחתימים אלפי תושבים בנגב על עצומה למען חיזוק ההתיישבות בגוש קטיף שברצועה. הם מתכוונים להגישה ביום שלישי לראש הממשלה. הם דורשים בעקבות ההתפתחויות האחרונות לעבות ולהגדיל את ההתיישבות בגוש. גם כדי לחזק את המצב הבטחוני של הנגב. הדרישה היא להעניק מעמד של ישובי קבע לכפר דרום ולמורג, ולהעלות על הקרקע את הישובים שהקמתם אושרה: פאת שדה, קטיף ה' ודוגית. דובר המועצה האזורית "חוף עזה" מנחם בית הלחמי אמר שלכל הישובים האלה יש גרעינים המתנה המוכנים לעלות מיד על הקרקע.

הונחה הצעת חוק: שכר שווה לעובדת ולעובד

מאת אמנון אמר סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

ח"כ שולמית אלוני ורן כהן מרצ הניחו בסוף השבוע על שולחן הכנסת הצעת חוק "שכר שווה לעובדת ולעובד". הצעת החוק נועדה לסתום פירצה אשר חוק שוויון ההזדמנויות בתעסוקה אינו עונה עליה.

לדברי אלוני מערכת השכר במדינת ישראל מורכבת משכר משולב ורכיבי שכר הנוספים לו. החוק המקורי נותן פתח למעסיקים לקפח את שכרה של העובדת ברכיבי השכר והתנאים הסוציאליים הנלווים לשכר, כגון: אחזקת רכב, הוצאות טלפון, ספרות מקצועית, הבראה ועוד.

החוק החדש נועד לסתום פער גדול בגלל השכר השנתי בין גבר לאשה, המגיע היום ל־30–40 אחוזים.

היום ומחר: גשום וקר

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

הגשמים, שהיו אמורים להתחיל לפנות בוקר, עשויים להימשך היום ומחר ואולי במידת־מה גם מחרתיים. הטמפרטורות יהיו נמוכות – אומר החזאי רוברט אוליניצקי לסופר "דבר". בשבת נראה, כי באמצע השבוע תחול הפוגה בגשמים ויתכן שהם יתחדשו בסוף השבוע.

כצפוי, ירדו בליל שבת גשמים ברוב חלקי הארץ, בעיקר בצפון. בכמה מקומות היו הגשמים עזים למדי ולוו בברד. אתמול היה נאה, לאחר שאפיק ים סוף שגרם גשמים אלה, חלף. אולם אפיק ברום, המביא אויר קר מאירופה בליווי שקע ברומטרי עמוק מאזור הים האגיאי, עמד להגיע לאזור בליל אמש והגשמים היו אמורים להתחיל לפנות בוקר, תחילה בצפון ואחר כך במרכז.

חשש מהפניית הסיוע של יהדות ארה"ב לקליטת נושרים מברה"מ

מאת יקיר צור,
סופרו המדיני של "דבר"

שר הקליטה, יעקב צור, ביקר אתמול בחריפות את ראשי המגבית ומנהיגי הקהילה היהודית בארה"ב, על כוונתם לקצץ בסיוע הכספי המופנה לישראל, כדי לאפשר את הגדלת המשאבים לקליטת המהגרים היהודים המגיעים לארה"ב מברה"מ. השר צור הגיב בכך על פירסומים לפיהם מתכוונת המגבית היהודית המאוחדת להפנות משאבים גדולים יותר לפרויקטים יהודיים בארה"ב, לצורכי קליטת יוצאי ברה"מ, וזאת על חשבון הכספים המופנים לישראל. לדבריו, לא רק שמנהיגי הארגונים היהודים בארה"ב לא עשו דבר כדי לבלום את מגמת הנשירה הגוברת בוינה, אלא בשתי ידיהם יצרו מצב שבו כספים הנאספים בשמה של מדינת ישראל לצורכי קליטת יהודי ברה"מ בישראל, יופנו לקליטתם של הנושרים בארה"ב.

"המשמעות המיידית של מהלך כזה היא שהגדלת הסיוע לקליטת מהגרי יהודי בארה"ב, תבוא על חשבון הסיוע הניתן להכרו שהולים לעלות לישראל", אמר צור. [illegible] שמצב זה עלול להביא למשבר חמור ביחסים עם יהדות ארה"ב שאינו נופל בחומרתו ממשבר מיהו יהודי".

החברות העירוניות בת"א העלו את שכר המנהלים שלהם ב־50%

מאת נתן רוטי,
סופר "דבר" לענייני משטרה

החברות העירוניות של עיריית תל־אביב העלו בעת האחרונה את שכר המנהלים שלהם ב־50 אחוזים בממוצע ובנוסף לכך הוסיפו להם ביטוחי־מנהלים בערך גבוה במיוחד.

פרטים אלה הם חלק מן הפרטים העולים מדו"חות מבקר העירייה ודו"חות פנימיים של עיריית תל־אביב הנוגעים ללשכת החברות העירוניות.

חבר מועצת העיר אריה צוקר אמר היום בישיבת מועצת העיר שתתקיים לדיון בדו"ח תאגידי העירייה כי הנתונים המוגשים לדיון הם בני שנתיים ויותר ואת אשר למד על התאגידים למד מדו"חות פנימיים שלא הוגשו למועצה. לדבריו עיריית תל־אביב מזרימה כספי ציבור רבים לחברות העירוניות ובהן מוזיאון הארץ, חברת עזרה ובצרון וחברת מרכז הירידים ללא כל דיון מקדים במועצת העיר או בהנהלת העירייה.

פרופסור אפרים טורגובניק, יו"ר לשכת החברות, אמר אתמול ל"דבר", כי עם התקרבות הבחירות העירוניות והעובדה שצוקר לא יוכל לחסות עוד בצל המערך הופכת העובדות שהוא מספק לציבור העיתונאים פחות ופחות אמינות. לגבי השכר של הבכירים בחברות נכון הוא ששכר המנכ"לים גבוה יותר מהמערכת הציבורית הכללית, אולם השכר מאושר על ידי הדירקטוריונים של כל חברה וחברה.

היום פסיקת המוסד לביקורת של העבודה לגבי הבחירות בנעמ"ת

הוגשה עתירה למנוע את עריכתן ביום רביעי הקרוב

מאת עליזה ולך,
סופרת "דבר" לענייני מפלגות

יו"ר המוסד לביקורת במפלגת העבודה, עו"ד חיים קמחי, יפסוק היום אם יתקיימו ביום ד' הקרוב הבחירות למזכירות נעמת־תל־אביב, בניגוד להוראת מזכ"ל מפלגת העבודה, עוזי ברעם, מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ומזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי.

את העתירה למוסד לביקורת הגישו מרים קנדה וסוכה צוקר, חברות מועצת מחוז תל־אביב של מפלגת העבודה, המיוצגות על־ידי עו"ד יוסי שפרלינג, נגד מזכיר המחוז, אליהו שפייזר, ומאיר בראל, יו"ר ועדת הבחירות במחוז תל־אביב. עו"ד קמחי לא רצה לפסוק בעתירה בסוף השבוע שעבר במעמד צד אחד, אף שהמועד האחרון להגשת מועמדויות לתפקיד חל היום, והוא ממתין לתשובותיהם של שפייזר ובראל הבוקר.

מרים קנדה מבקשת להתמודד נגד עדה רבון על תפקיד מזכירת נעמת־תל־אביב. בעתירתה היא קובעת, כי יו"ר ועדת הבחירות הוציא רק ב־4 בדצמבר זימון לקיום הבחירות שנקבעו – כתוצאה מהחלטה "היר'צדירית" של שפייזר – ל־21 בדצמבר. העותרות טוענות, כי עד למועד הגשת עתירתן לא קיבלו כל חברי הגוף הבוחר, חברי מועצת המחוז, את ההודעה על קיום הבחירות, "באשר מדובר בגוף בוחר בן 500 חברים, הרי שפרק זמן קצר ובהול שכזה אינו יכול לאפשר התמודדות הוגנת ואינו יכול לאפשר בחירה חופשית ו/או אמיתית לבעלי זכות בחירה".

יתר על כן, העותרות טוענות גם, שקיום הבחירות במועד שנקבע עומד "בסתירה ובניגוד בוטה להנחיות מזכ"ל המפלגה, עוזי ברעם, מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ומזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי". הכוונה להוראה של ח"כ ברעם מה־5 בדצמבר, אל מזכירי הסניפים והמחוזות, שנאמר בה: "מועד הבחירות להסתדרות טרם נקבע, הנכם מתבקשים שלא להתחיל בשום הליך הקשור לבחירת מועמדים לתפקידים במוסדות ההסתדרות (מועצות פועלים, מוסדות נעמת) עד אשר ייקבע התאריך הסופי של הבחירות. כאשר ייקבע המועד, נודיעכם על לוח־הזמנים לקיום הבחירות".

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כתב לברעם ב־12.12, בתשובה על מכתבו זה: "לאחר קביעת מועד הבחירות, נתאם בינינו את לוח־הזמנים לקיום הבחירות בסניפים ובמחוזות". מזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי, כתבה לברעם ב־13.12, דברים דומים בכל הנוגע לבחירות מזכירות נעמת בישובים השונים. ההוראה הועברה גם באמצעות רינה דותן, יו"ר תא המכבות, לכל הנוגעות בדבר.

מרים קנדה, המבקשת להתמודד נגד עדה רבון, עומדת בראש המכון לחינוך רעיוני בועד הפועל של ההסתדרות וניהלה במשך 15 שנה את המחלקה לחינוך במרכז לתרבות ולחינוך.

מתפתחת "תעשיית" הגניבות מרכב: הפריט המבוקש באחרונה: גלגלים

מאת נתן רוטי,
סופר "דבר" לענייני משטרה

4000 מקרים של גניבות מרכב נרשמו השנה בארץ. תעשיית הגניבות של כלי רכב הולכת ומתפתחת בקצב מהיר בארץ ומאחוריה רווחים כלכליים רבים.

מתברר כי תעשייה זו מתבססת מצד אחד בגניבת כלי רכב ופירוקם במוסכים או במוסכים מאולתרים אבל חלק נכבד של תופעה זו באחרונה היא גניבת גלגל או שניים מהרכב ואפילו כל 4 הגלגלים.

דברים אלה נמסרו לחברי המועצה הציבורית לצמצום העבריינות בישראל שהוקמה לאחרונה ביוזמת שר המשטרה חיים בר־לב.

מבין 3 סוגי העבירות של הרכב גניבה של חלקי רכב היא תעשייה ענפה כאשר הדרישה לחלקי רכב הולכת וגוברת. תושבי עזה וכן יהודה ושומרון פעילים מאד בתעשייה זו והם מכניסים את מחירי השוק. לדוגמא: רכב חדש שמחירו 40–60 אלף שקלים נמכר בעזה ב־1500 שקלים ואילו משאית שמחירה רבע מליון שקלים נמכרת בשטחים ב־5000 ועד 7000 דולארים.

נמסר עוד כי המעורבות של נפת עזה בתעשיית גניבת כלי הרכב היא מדהימה ובתוך 3 שעות מפורקים עשרות כלי רכב. חלקים שאין בהם שימוש נשרפים מיד. חלק גדול מהגניבות נעשה לפי הזמנה.

צרפת פועלת "במהירות האפשרית" לכנס ועידת שלום למזרח התיכון

מיטראן הודיע כי הוא עשוי להפגש עם ראש אש"ף במהלך השנה הבאה

מאת גרשון קיץ
סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). צרפת פנתה למזכיר האו"ם בבקשה לכנס "במהירות האפשרית" את החברות הקבועות במועצת הבטחון כדי לדון בהכנת ההליכים לכינוס ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון ואילו נשיאה פרנסואה מיטראן אמר כי הוא עשוי להיוועד עם יאסר עראפאת "במהלך השנה הבאה".

על הצעדים הצרפתיים נודע בקזבלנקה שם נסתיימה ביום ששי הפסגה הצרפתית־אפריקנית. שר החוץ רולן דימה טלפן למזכיר האו"ם פרז דה קואיאר כדי להעביר לו את הפנייה הצרפתית. צרפת בקשה לכנס את המפגש "בדרג שרי חוץ – אם צריך". השר דימה אמר, כי הדרך היחידה להוליך את תהליך השלום מן המבוי הסתום שלתוכו נקלע, היא עתה לכנס ועדה מכינה לועידת שלום בינלאומית בהשתתפות "חמש הקבועות".

הנשיא מיטראן שדיבר במסיבת עתונאים בסיום הפסגה אמר, כי מעולם לא היתה לו התנגדות עקרונית לפגוש את יאסר עראפאת. זו היתה רק שאלה של עיתוי מתאים. עתה זה סביר היום יותר מאשר אתמול, והגם שאין זה נכלל עתה בתוכניותיו ובתכניות מר עראפאת, "אני שומר לעצמי חופש פעולה מוחלט בנושא זה במהלך 1989". עם זאת העריך מיטראן כי "יעבור עוד זמן" עד לכינוסה של ועידה בינלאומית.

עד כה נהגו רק שרי החוץ של צרפת לפגוש את עראפאת מחוץ לגבולות המדינה, פרט לביקורו של עראפאת בפרלמנט האירופי בסטרסבורג בספטמבר כאשר נועד עם שר החוץ דימה. במרץ 1984 הסכים מיטראן להיוועד עם עראפאת בתנאי שיודיע על הכרה בישראל. שר החוץ דאז קלוד שסון נשלח לתוניס אך לא הצליח לשכנע את עראפאת לבצע צעד זה. עתה הצליחו האמריקנים במקום בו נכשלה צרפת – וזו חוששת להישאר מחוץ לתמונה.

נציג השוק האירופי המשותף דאז לורד אמר אתמול בפאריס כי "יאסר עראפאת מצפה לצעדיה של אירופה. כאשר עראפאת והמועצה הלאומית הפלשתינית עשו צעד לעבר ישראל, אמרה אירופה לעצמה: כאשר האמריקאים יעשו מחווה תעשה אותה גם אירופה. לא זה מה שציפו מכנה".

מדינות השוק האירופי המשותף הביעו "שביעות רצון מן ההחלטה האמריקאית לפתוח במגעים עם אש"ף. על מגעים אלה להוביל, על פי ההודעה, לפתיחת משא ומתן בין הצדדים הנוגעים ישירות בדבר במסגרת ועידת שלום בינלאומית בחסות האו"ם". הפרלמנט האירופי שהתכנס בסטרסבורג הרחיק מצידו לכת, כאשר קרא למדינות השוק האירופי "להכיר עכשיו באש"ף בתור ממשלה פלשתינית גולה". ששים צירים הצביעו בעד, חמישים ושניים נגד ועשרה נמנעו.

יוזמת שוודיה – "נקמה" של הרוזן ברנדוט

מאת גרשון קיץ,
סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – יוזמת שוודיה בתהליך ההתקרבות בין ארצות־הברית לאש"ף היתה 'נקמתו' של המתווך השוודי מטעם האו"ם, הרוזן פולקה ברנדוט, אשר נרצח ב־17 בספטמבר 1948. כך, לפחות, עולה מהסבריו של מנכ"ל משרד החוץ השוודי פייר שורי לעתון הצרפתי "לה מונד".

עניינה של שוודיה בבעיה הפלשתינית־ישראלית, הסביר שורי, בראיון לעתון, נובע מ"אותו יום לפני ארבעים שנה, כאשר ברנדוט נרצח על־ידי לח"י (ראש הממשלה הנוכחי יצחק שמיר היה מעורב ישירות ברצח, מעיר העתון), וזאת משום שאמרו עליו כי הוא אנטישמי ופרו־ערבי".

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

חנן (הרברט) גולדמן

ההלוויה תתקיים היום
יום א' י' בטבת תשמ"ט 18.12.88 בשעה 14.30
מביתנו במושב כפר סירקין לבית העלמין שבמושב.

האבלים:
אשתו: הילדה
בנו וכלתו: דן ותמר גולדמן – לוס אנג'לס
בתו וחתנה: דינה ושמעון קלינמן
נכדיו: ענבר, אילן, איל, אודי, ואביבה
ומשפחות: קלינמן, אגמון, רבינא, המאר
מושב [illegible]

שערי מטבע חוץ ביום 19.12.88

המטבע	בנקנוטים: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.56	1.63	1.56	1.63	1.55	1.62	1.5831	1.6029	1.5831	1.6029	1.5791	1.5990	1.5920
1 מארק גרמני	0.89	0.93	0.89	0.93	0.88	0.95	0.9046	0.9159	0.9052	0.9165	0.9005	0.9118	0.9104
1 לי"ש	2.84	2.97	2.83	2.97	2.83	2.97	2.8899	2.9261	2.8845	2.9204	2.8835	2.9197	2.9054
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2652	0.2685	0.2649	0.2682	0.2634	0.2668	0.2664
100 יינים יפאניים	1.26	1.32	1.25	1.31	1.25	1.31	1.2788	1.2947	1.2777	1.2937	1.2729	1.2890	1.2846
1 גולדן הולנדי	0.79	0.83	0.79	0.83	0.78	0.82	0.8034	0.8134	0.8020	0.8120	0.8005	0.8106	0.8067
1 פרנק שוויצרי	1.06	1.11	1.06	1.11	1.05	1.10	1.0751	1.0886	1.0739	1.0893	1.0724	1.0879	1.0809
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2610	0.2643	0.2608	0.2641	0.2602	0.2635	0.2623
1 כתר נורבגי	0.24	0.23	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2437	0.2467	0.2437	0.2468	0.2428	0.2458	0.2450
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2342	0.2371	0.2341	0.2370	0.2334	0.2363	0.2355
1 מארק פיני	0.38	0.39	0.37	0.39	0.37	0.40	0.3834	0.3882	0.3834	0.3882	0.3821	0.3869	0.3857
1 דולר קנדי	1.30	1.35	1.29	1.35	1.28	1.35	1.3149	1.3313	1.3152	1.3316	1.3110	1.3275	1.3225
1 דולר אוסטרלי	1.28	1.41	1.30	1.40	1.30	1.39	1.3485	1.3601	1.4449	1.3616	1.3359	1.3527	1.3524
1 ראנד דרא"פ	0.44	0.53	0.40	0.56	0.42	0.59	0.6694	0.6778	0.6689	0.6772	0.6711	0.6795	0.6762
10 פרנקים בלגיים	0.42	0.44	0.42	0.44	0.42	0.44	0.4294	0.4342	0.4305	0.4359	0.4306	0.4360	0.4341
10 שילינגים אוסטריים	1.27	1.33	1.26	1.32	1.26	1.32	1.2866	1.3026	1.2863	1.3024	1.2796	1.2957	1.2954
1000 לירטות איטלקיות	1.20	1.27	1.20	1.28	1.20	1.29	—	—	1.2256	1.2408	1.2231	1.2385	1.2317
1 סל' (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8799	1.9034	1.8797	1.9032	—	—	1.8899
1 דינר ירדני	2.70	2.87	2.61	2.78	—	—	—	—	—	—	—	—	3.0407
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	—	—	0.0303
1 לירה מצרית	0.55	0.50	0.61	0.65	0.69	0.63	—	—	—	—	—	—	0.6639

ג'ון טאואר, שר ההגנה במימשל בוש, ייאלץ לספוג קיצוץ ניכר בתקציב

מקור בוואשינגטון: "מעולם לא עמד בשורה הראשונה של ידידי ישראל"

מאת סופר "דבר" בוואשינגטון

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – התעלומה הגדולה והאחרונה בהרכב מימשלו של ג'ורג' בוש נפתרה ביום ו': ג'ון טאואר, סנאטור לשעבר ממדינת טקסאס, יהיה שר ההגנה הבא של ארה"ב. מינויו עדיין צריך את אישור הסנאט, והמשקיפים מעריכים שתהליך האישור יהיה מהיר וחלק.

שר ההגנה הבא של ארה"ב יצטרך לספוג קיצוצים ניכרים בתקציב, והמתנגדים לו אומרים, שהוא "מעולם לא פגש כלי נשק שלא אהב". כאשר שימש יו"ר ועדת הכוחות המזוינים של הסנאט תמך בהתלהבות בהתעצמות הצבאית הגדולה ביותר בימי שלום, שיזם הנשיא רונאלד רייגן.

ג'ורג' בוש הזקיף ביום ו' כמה גבות, כאשר השווה את טאואר לריצ'ארד ניקסון, והביע את התקווה, ש"טאואר יעשה לתקציב מה שעשה ניקסון לסין". בוש התכוון לומר, כי כשם שהנשיא ניקסון, אנטי־קומוניסט מושבע, יזם את הפיוס ההיסטורי בין ארה"ב לסין הקומוניסטית – כך יעמוד טאואר, הבז המושבע, בראש המאמצים להידוק החגורה במשרד ההגנה.

צירת קונגרס דמוקרטית, פאטרישיה שרדר, החברה בוועדת השירותים המזוינים של בית־הנבחרים, אמרה אתמול, כי "אולי צריך איש כטאואר, כדי לטפל בתעשייני הנשק המזמנים".

למינוי קדמו שבועות ארוכים של שמועות מפולפלות על חייו האישיים של טאואר, על האתיקה הציבורית שלו, ועל מידת כשירותו לאחת הכהונות הניהוליות רבות־הכוח ביותר בעולם. תקציב משרד ההגנה מתקרב עכשיו ל־300 מיליארד דולאר בשנה; ולאיש העומד בראשו נודעת השפעה גדולה מאד לא רק על עניני הבטחון של ארה"ב, כי אם גם על כלכלתה, ועל אופי יחסי החוץ שלה.

שר ההגנה המיועד היה נתון בשבועות האחרונים לחקירה צולבת של הבולשת הפדראלית. חקירות כאלה הן בדרך כלל עניין שבשיגרה, והן מתנהלות לפני מינויו של כל חבר ממשלה. אבל במקרהו של טאואר הן התארכו הרבה מעבר למקובל. הן עסקו בחייו הפרטיים ובעניניו הכספיים. טאואר התגרש לא מכבר מאשתו השניה, שהאשימה אותו בהרפתקאות רומאנטיות מחוץ למסגרת נישואיהם. נבדקו, כנראה, גם אפי קשריו של טאואר עם כמה תעשיות צבאיות, שהעסיקוהו כיועץ. כאשר הציג אותו שלשום ג'ורג' בוש לפני עתונאים, הוא אמר, כי חקירת הבולשת הניחה את דעתו, וטאואר יצא ממנה "חזק יותר משהיה". שורה של פוליטיקאים, עתונאים ואנשי אקדמיה בוואשינגטון פיקפקו ביומיים האחרונים בהגיונו של בוש. רובם הגדול מאמינים, כי החקירה הממושכת החלישה את טאואר.

ג'ון טאואר, המיועד לשר ההגנה האמריקאי (אי.פי.).

שר ההגנה הבא של ארה"ב יצטרך להתאים את האימפריה הצבאית והכלכלית שלו להגבלות חמורות בתקציב. אין כל ספק, שהקיץ הקץ על ההתעצמות הצבאית עצומת־הממדים של ימי רונאלד רייגן, ויש ציפיה כללית, שמשרד ההגנה יהיה קרבן ראשון ומרכזי של הקיצוצים המתחייבים בהוצאות הממשלה. הגרעון בתקציב ארה"ב עומד השנה על 155 מיליארד דולאר, ומחכים להקפאת תקציב משרד ההגנה, או אפילו לקיצוץ.

בין הקיצוצים הצפויים: צימצום הצבא, המחזיק כיום 2.1 מיליון חיילים; החזרת חלק מהכוחות האמריקאיים, המוחזקים מחוץ לארה"ב וסגירת בסיסים צבאיים בתוך ארה"ב. את המחיר המיידי תשלם התעשיה הצבאית, ששנות רייגן ריפדו את מתניה בחגורות שומן.

לשר ההגנה המיועד יש עבר אנטי־קומוניסטי, לפעמים עד קיצוניות. בהיותו סנאטור הוא הציע פעם, שקונגרס ארה"ב יכריז, כי "נצחון על הקומוניזם הוא המטרה והיעד של מדיניות החוץ האמריקאית". ב־1963 היה אחד מ־18 סנאטורים, שהתנגדו להסכם עם ברה"מ על הפסקת הניסויים הגרעיניים באטמוספירה. ב־1979 היה אחד הלוחמים העיקריים נגד הסכם סאל"ט 2 להגבלת הנשק האסטרטגי.

מקור בוואשינגטון אמר עליו ביום ו', כי הוא "מעולם לא עמד בשורה הראשונה של ידידי ישראל, והיה אדיש למדי לצרכיה". לפי המקור, הוא היה תומך עקבי במכירת נשק מתקדם למדינות ערביות. אבל המקור יעץ שלא לתת למינוי פירושים מופרזים מבחינת ישראל. לפי המקור, פיתח טאואר יחסי ידידות קרובים עם משה ארנס, בהיות ארנס שגריר בארה"ב, בתחילת העשור.

רייגן: הקונגרס מחבל במדיניות החוץ

מאת סופר "דבר" בוואשינגטון

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – בנאום הסיכום של נשיאותו יצא רונאלד רייגן בהתקפה קשה על הקונגרס האמריקאי, והטיל עליו את האחריות לכשלון אחדות מהיוזמות הבינלאומיות של המימשל.

רייגן משמיע בימים האחרונים נאומים פומביים, בעלי טון מיליטאנטי, אשר יועדו לסיים את שמונה שנותיו בבית הלבן באופן שבו גם התחילו: הצגת קו ימני, שמרני ופאטריוטי – בצד ביקורת נוקבת על הליבראלים, הכינוי המקובל בארה"ב למנהיגי המפלגה הדמוקרטית.

בנאומו ביום ו', באוניברסיטה במדינת וירג'יניה, הכריז רייגן: "כל אימת שהקונגרס והנשיא התייצבו זה מול זה כאויבים – כפי שקרה באמריקה המודרנית – מדיניות ארה"ב נפגעה, ומסורותינו המשותפות לא הושגו".

הוא הוסיף: "כל אימת שהיינו חזקים ונחושים, הצלחנו". את פתיחת הדו־שיח בין ארה"ב לאש"ף הוא רואה כאות ההצלחות האלה.

לנשיא היו גם כמה מלים, שבדרך כלל אינן באות מפי הימין הרפובליקאי. הוא הודה בחולשות העתונות של ארה"ב: "אנחנו חיים כיום בעולם, שבו אין עוד לאמריקה כוח מכריע, אלא היא חייבת להנהיג באמצעות מופת ושיכנוע". אבל מסקנתו התיישבה יפה עם הפילוסופיה של הימין: "בעולם כזה – יותר מאי פעם – אמריקה צריכה מנהיגות חזקה ועקיבה, ועצמתה וחוסנה של הנשיאות חיוניות".

את מה שהוא חושב להצלחות מדיניותו – הסיום המקווה של מלחמות אפגניסטן, קאמבודיה, אנגולה, והמפרץ הפרסי – הוא זקף לזכות שיתוף פעולה בין הנשיא ובין הקונגרס. ב"שיתוף פעולה" התכוון רייגן בעצם לאישור הצעותיו בקונגרס.

לחובת מרדנותו של הקונגרס זקף נשיא ארה"ב את שרידות של המשטר בניקרגואה.

נס בארמניה

אשה ארמנית, בת 62, מחולצת מההריסות בעיר לנינאקאן, בסוף השבוע שעבר, לאחר שהיתה לכודה 244 שעות תחת אבן ענקית. מצבה טוב. (צילום: אי.פי.)

'איזווסטיה': ביום אחד הצילו הישראלים 21 ארמנים

בי"ח רמב"ם העביר מידע לארמניה על דרכי טיפול חדשות בנפגעי תסמונת מעיכה שחולצו מההריסות

מאת אריאלה ראובני,

סופרת "דבר", לעניני [illegible]

הנהלת ביה"ח רמב"ם בחיפה העבירה בסוף השבוע לארמניה מידע על דרכי טיפול חדשניות בתסמונת מעיכה אצל נפגעים שחולצו מהריסות. המידע תורגם לרוסית והועבר לקהילה הרפואית בארמניה בברה"מ באמצעות משלחת ישראלית שיצאה במטוס 'הרקולס' לסייע לנפגעי רעש האדמה בארמניה. במשלחת גם שני רופאים מביה"ח רמב"ם: ד"ר גדי בר־יוסף, מומחה לטיפול נמרץ ממחלקת ההתאוששות, וד"ר חיים ציגמן, מהמחלקה האורתופדית. מהנהלת ביה"ח נמסר, כי שיטות הטיפול בתסמונת המעיכה של צוות רפואי ברמב"ם עמדו במבחן בהצלת נפגעים במלחמת לבנון ואסון צור. השיטות עוררו עניין מיוחד בקרב מומחי הפנטאגון וכוחות נאט"ו באירופה חוכ לטרנים(?). השיטה מבוססת על עידוי מהיר של נוזלים ללכודים מתחת להריסות לאחר יצירת המגע עימם.

שיחה(?) משבח

בטאון הממשלה הסובייטית 'איזווסטיה' שיבח ביום ה' שעבר את צוות ההצלה הישראלי שהגיע לארמניה ואת הציוד המתוחכם שהביא עמו.

"ביום אחד בלבד – יום שלישי – הם הצילו חייהם של 14 אנשים" – כותב העתון. "בעזרת שיטותיהם, אותן ניבשו בארצם, הצליחו מאות רופאים אחרים להגיש סיוע לקרבנות".

כתב 'דיילי' בלנינאקאן, ששוחח עם תא"ל חדי, העומד בראש הצוות הישראלי, שמע מפיו כי "החברים הסובייטיים גילו כלפינו יחס ידידותי וסייעו לנו".

עוד 21 ניצלו

עוד 21 בני אדם חולצו חיים מהריסות מבנים שקרסו לפני יותר משבוע ברעידת האדמה בארמניה – הודיע ראש ממשלת ברה"מ, ניקולאי ריז'קוב, ביום ה'. 20 נמצאו בעיר ההרוסה לנינאקאן ואחד בספיטאק.

בספיטאק, שהיתה במוקד הרעש, היו 20,000 תושבים לפני האסון. לפי דיווח מיום ו', מספר הניצולים בעיר זו אינו עולה על 4,000.

בינתיים קרא הצלב האדום הבינלאומי לקבוצות העזרה המערביות להפסיק את הסיוע לארמניה. ראש ממשלת ברית־המועצות, ניקולאי ריז'קוב, השמיע ביקורת חריפה על משרד החוץ בארצו, נוכח היחס שהוא מגלה לצוותי הזילוץ הזרים.

דובר הצלב האדום, ג'ורג' ריד, קרא לארגוני הסעד המערביים לא לשגר עובדים וציוד נוסף לארמניה. הוא ציין, כי כלי רכב וציוד נתקעים בכבישים הרוסים באיזור. הוא הוהיר, שאם יגיעו קבוצות סיוע נוספות "הם עלולים להביא לאסון נוסף".

העתון 'סלסקאיה ז'יזן' תיאר בהרחבה את מצבו של אחד מבין 50 כפרים שנהרסו באיזור, שלא קיבל שום עזרה במשך 6 ימים לאחר הרעש. עתון זה כתב כי שום דבר לא נעשה אלא 24־שעות לאחר שראש ממשלת ברית־המועצות ביקר בכפר דז'אריזה, שם ביקשה ממנו תושבים שיספק לכפר להם ארונות מתים.

בטאון האיגודים המקצועיים 'טרוד' דיווח, שנפתחו 40 תיקים פליליים נגד בוזזים.

חוסיין פועל להקמת מסגרת מדינית של 5 ארצות ערביות

בוייות (עתי"ם) – המלך חוסיין פועל לאחרונה להקמת מסגרת מדינית וכלכלית, שתכלול את מדינות הים התיכון ברוחה למדינות המפרץ.

העתון הכוויתי אל סיאסה המוסר על כך, מוסיף, כי המסגרת צריכה לכלול את ירדן, סוריה, עיראק, דרום תימן ותימן.

פעילות חוסיין החלה בעקבות הפסקת הקרבות בין עיראק לאיראן, לאחר שהיה ברור, כי עיראק תשוב למלא את תפקידה המדיני והבינלאומי. אולם הוא הגיע למסקנה, שלפני מגעים לאיחוד יש לפתור תחילה את הבעיה הפלשתינית והסכסוך הישראלי־ערבי, וזאת לאור אווירת הפיוס בין המעצמות. הוא הבין גם, כי פתרון הבעיה הפלשתינית מחייב חזית ערבית מאוחדת, כדי שהערבים יוכלו להיות הצד החזק במו"מ הצפוי באביב הבא. ברם, בעיית הסחרה וסכסוך עיראק עם סוריה ומצרים עם סוריה, משבש הקמת חזית כזאת.

חוסיין פועל איפוא לתווך בין המדינות השונות ומנסה ליצור מסגרת מדינית וכלכלית, שתכלול את מדינות מזרח הים התיכון.

לדברי גורמים ערביים יודעי דבר, הושגה התקדמות מסויימת בתיווך הירדני בין עיראק לסוריה.

בירי 'כדורי פלא' רופאו חולי סרטן בבריטניה

לונדון (עתי"ם). – מדענים אנגלים דיווחו ביום שישי, כי עלה בידיהם לרפא חולי סרטן על־ידי ירי 'כדורי פלא' מגורעים נגד תאי סרטן.

המדענים, העובדים במעבדה למחקר מולקולרי־ביולוגי בקמברידג', כתבו בבטאון הרפואי 'לאנסט', כי פרופסור בגימלאות ואשה שלקו בסרטן הדם (לוקמיה) נרפאו ויצאו מבית־החולים.

"אין אנו אומרים, כי מצאנו שיטת ריפוי בטוחה, אולם כל תאי הסרטן שיכולנו לראות הושמדו. המשמעות היא חשובה ביותר" – אמר ד"ר מייק קלארק.

אפשר לירות נוגדנים מונוקלונאריים, הידועים בכינוי 'כדורי פלא', נגד חיידקים, נגיפים, או תאי סרטן. אולם עד עתה הוגבל השימוש בשיטת ריפוי זו, כיוון שכדורי הפלא הנפקו מעכברים וגוף האדם זיהה אותם כזרים ודחה אותם.

אולם 'כדור הפלא' החדש, המכונה קאמפאת, התגבר על בעיה זו באמצעות מיזוג נוגדני אדם ועכברי מעבדה, והגוף מזהה את הכדורים כאנושיים.

החוקרים דיווחו, כי הם אופטימיים בקשר לטיפול זה וציינו כי יהיה אפשר להשתמש בו לטיפול בבעיות דחייה, בניתוחי השתלה וכן במחלות כמו הסתיידות עורקים, הסתיידות ריומאטית וסוכרת בנעורים.

המדענים סיכמו את הדיווח באומרם: "התוצאות אצל הפאציינטים הראשונים היו טובות בהרבה מתוצאות טיפול כימותראפי (טיפול בסרטן באמצעות תכשירים כימיים) וטיפול בקרינה".

הנוגדנים המופעלים בשיטה זו מסייעים למערכת החיסון הטבעי של הפציינט לזהות ולהרוס תאים סרטניים, קבעו החוקרים האנגלים.

סגנית שר בריטית – על כרעי תרנגולת

אדווינה קארי התפטרה בעקבות הצהרתה שהביצים בבריטניה נגועות בחיידק הסלמונלה

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – תת שר הבריאות הבריטית, אדווינה קארי, (שם נעורים כהן), התפטרה אתמול בעקבות השערוריה שהתחוללה בעקבות דבריה במלווזיה, לפני שבועיים, כי רוב הביצים בבריטניה נגועות בחיידק הסלמונלה.

ההודעה, המבוססת על מספר מקרים גדול בהרבה מהרגיל של הרעלות סלמונלה, עוררה מחלוקת בין שר הבריאות, שניצב מאחורי קארי, לבין שר החקלאות, עליו להגן בגדלי העופות.

בעקבות ההודעה ירדה צריכת הביצים ביותר ממחציתה, ונוצר חשש שהענף כולו יתמוטט. חברות השיווק הגישו תביעות פיצויים נגד אדווינה קארי. האיכרים נחשבים למצביעים מסורתיים של המפלגה השמרנית. הממשלה פתחה עתה במסע הסברה להרגעת הציבור, שעלה חצי מיליון לי"ש, והודיע מחר על תכניתה לקנות עודפי ביצים מן הצרכנים, ולפצות אותם, בעשרה מיליון לי"ש – אומרים אחדים מעתוני בריטניה. שני מיליון ביצים נשלחו לנפגעי הרעש בארמניה. מיד אחרי ההתפטרות הודיע שר החקלאות, כי הקביעה שמרבית הביצים נגועות איננה נכונה. אך פרופ' ריצ'רד לייסי, מאוניברסיטת לידס, אמר, כי בריטניה עוברת עתה את המגיפה הגדולה ביותר של סלמונלה שידעה עד כה, וכל הודעות הרגעה לא יעזרו.

אדווינה קארי נולדה בליברפול למשפחה יהודית דתית. אחרי שנישאה לנוצרי נידה אותה.

קארי נודעה בקולניותה ובשאפתנותה והיא אינה מסתירה את רצונה להיות ראש ממשלת בריטניה ביום מהימים.

חדשות טובות

משרד הבריאות קובע:

התאנים של תנובה טובות לאכילה

אינג' ד. רייכמן מנהל שרות מזון ארצי במשרד הבריאות אישר, כי התאנים המיובאות ע"י תנובה מתורכיה, נתנות לשווק לציבור הרחב ולא נמצא בהן אפלטאוקסין. (במכתבו לתנובה מיום 13 בדצמבר 1988)

"טוב הטבע"

חשוב לדעת!
מאז ומתמיד הצטיינו התאנים, המשווקות ע"י תנובה, באיכות ובבקרת טיב מעולים. לאור החששות, שנתגלו, כדאי להקפיד ולרכוש תאנים ארוזות הנושאות את חותמת תנובה והשם "טוב הטבע".

טוב הטבע
כשר
תאנים מיובשות
תנובה

هكذا عند الأصل

דבר פתוח / מרדכי נסיהו

בין בחירות לבחירות

מפלגת העבודה לא גיבשה במידה מספקת כמה שינויי תפיסה אידיאולוגיים־אסטראטגיים ועליה לעשות זאת לקראת הבחירות הבאות, ולמעשה, לקראת הוועידה הבאה

האתגר העומד כיום לפני מפלגת העבודה איננו מה שהיה בבחירות לכנסת ה־12 – אם כי יש, כמובן, להפיק מכך לקחים – אלא מה שצריך להיות לקראת הבחירות לכנסת ה־13. יש דברים שאפשר לעשותם רק בין בחירות לבחירות ומפלגת העבודה זקוקה, לקראת הבחירות הבאות, לשלושה דברים מרכזיים:

● רענון אידיאולוגי־אסטראטגי לקראת ועידתה, שתתקיים בעוד כשנתיים, כבסיס לגיבוש מסריה הפוליטיים־טאקטיים לקראת מערכת הבחירות הבאה.

● ניתוח מחקרי (המבוסס, בין היתר, על סקרים) של התהליכים החברתיים שהוליכו לתוצאות הבחירות שהיו, והבאתם בחשבון לקראת הבחירות הבאות.

● הפעילות החינוכית בקרב חבריה והפעילות ההסברתית בציבור הרחב.

שינויי תפיסה

מפלגת העבודה לא גיבשה במידה מספקת כמה שינויי תפיסה אידיאולוגיים־אסטראטגיים ועליה לעשות זאת לקראת הבחירות הבאות, ולמעשה, לקראת הוועידה הבאה:

א. בתחום המדיני־בטחוני. המטרה המרכזית – שלום ובטחון – מוסכמת, להלכה, גם על הליכוד, אם כי אין הוא יכול להגשימה. המטרה הספציפית – מדינה יהודית ודמוקראטית – מבדילה את המפלגה מהימין. שתי המטרות מחייבות, בהתאם לעמדת המפלגה, היפרדות בין ישראל לבין רוב הפלשתינאים, שלא ייכללו בגבולותיה של ישראל הריבונית. עם זאת, ההיפרדות הזאת מחייבת הסדרי בטחון והסכם שלום גם עם ירדן וגם עם הפלשתינאים: רצוי ואפשרי עם מסגרת ירדנית־פלשתינאית.

להיפרדות הזאת יש סיכוי הולך וגדל בציבור דווקא על רקע האינתיפאדה, והיא יכולה וצריכה להיות נקודת מוצא לשכלול התפיסה המדינית־בטחונית של המפלגה ולשיפור דרך הצגתה לפני הציבור. חיוני לשחרר את העמדות העקרוניות המוסכמות של המפלגה מהתלות בתמרוניו של ירדן ושל אש"ף ולגבש, על בסיס התפיסה העקרונית, עמדות שתאפשרנה לישראל לתמרן ביניהם ולהשיג את ההסכם וההסדרים הרצויים ביותר לישראל.

ב. בתחום הכלכלי־חברתי. לא היתה תקופה שבה לסוציאליזם הדמוקראטי בכלל – ולסוציאליזם הישראלי בפרט – היה פוטנציאל רעיוני כה רב, כפי שיש לו עתה, נוכח מה שהתרחש במשך תקופה ממושכת (גם בהשפעת הסוציאליזם הדמוקראטי) בקפיטאליזם ונוכח מה שמתרחש בקומוניזם (הסובייטי, הסיני והמזרח־אירופי). המשותף בין שתי ההתרחשויות מוביל, עקרונית, לסוציאליזם הדמוקראטי. אף־על־פי־כן נמצא הסוציאליזם הדמוקראטי מצוי בשפל אידיאולוגי ופוליטי והמשק הסוציאל־דמוקראטי הישראלי שקוע בשפל כלכלי חברתי.

רוב יצירותיה של תנועת העבודה יסודן בתקופה שלפני המדינה. בתקופת המדינה הן גדלו ותרמו לה רבות, אך לא התמודדו, חשיבתית ומעשית, עם תנאים וצרכים משתנים. הדבר מתנקם בה כיום. ההבדל המהותי בתחום הכלכלי־חברתי בין המערך לבין הליכוד כיום איננו, בעיקרו של דבר, בהבדלי הדגשים הקיימים במסגרת הצעדים הכלכליים החיוניים למשק הפתוח או יותר מוסכמים – אלא בין הקפיטאליזם הפופוליסטי של הליכוד לבין הפוטנציאל הסוציאל־דמוקראטי, הפלוראליסטי, הקונסטרוקטיבי והפרגמאטי של תנועת העבודה, שנעצר בהתפתחותו ומצפה לרענון אידיאולוגי־אסטראטגי ובעקבותיו לשינויים מעשיים ולתנופה מחודשת.

ג. בתחום היהודי־ציוני. הנושא היהודי־ציוני (לרבות עליה, קליטה ומניעת ירידה) ירד, במידה רבה, מסדר היום הישראלי וממילא גם מסדר היום של מערכת הבחירות. הימין מעלה אותו אך ורק בהקשר של „ארץ ישראל השלמה".

תנועת העבודה לא השכילה להציב מול ההקשר הזה חזון ותכנים ציוניים־יהודיים, העשויים לפתוח פתח למהלך מחודש של עליה, של קליטה ופיתוח ולהפוך את ישראל, הלכה למעשה, למרכז לאומי הולך וגדל, מושך וקורן, של עם ישראל כולו. הכלים הקיימים, ברובם המכריע, הם אנכרוניסטיים, אולם כלים חדשים לא יתפתחו אלא לאור שינויי תפיסה אידיאולוגיים־אסטראטגיים בכל הנוגע ליחסי ישראל והתפוצה לקראת שנות אלפיים.

יכולות להיות, כמובן, תפיסות אחרות בדבר מה שחסר בהקשרים השונים. ויכולים להיות, כמובן, כיוונים אחרים מאלה שיוצעו כאן לשינויי התפיסה המתבקשים, אבל ספק אם יכול להיות ויכוח על עצם הצורך לחזור ולנסות, בשיטות חדשות, להתמודד עם אתגרי ההווה־הארוך שהם, למעשה, אתגרי השינוי המתבקש בדרך מההווה־הקצר לטווח־הבינוני.

כיווני חשיבה

● ההקשר המדיני־בטחוני: השגת כושר תמרון ישראלי בין ירדן לבין הפלשתינאים לקידום ההסדר הישראלי־ירדני־פלשתינאי הרצוי ביותר האפשרי; מיצוי החיובי ומניעת השלילי הטמונים בהידברות האמריקאית־סובייטית בהקשר המזרח־תיכוני (לרבות בחינת האופציה האירופית); מיצוי הפוטנציאל הנובע ממיקומה של ישראל בין העולם המפותח לבין העולם המתפתח.

● ההקשר הכלכלי־חברתי: איזון חדש בין אילוצי הכלכלה, צרכי החברה ומיצוי הפוטנציאל של הפרט (ברמה הקונקרטית). סוציאליזם דמוקראטי מתחדש, על רקע נסיון הקפיטאליזם והקומוניזם (ברמה העקרונית). פרסטרויקה מקיפה־חברתית בהסתדרות (האיגוד המקצועי, חברת־העובדים, ההתיישבות, השירותים).

● ההקשר היהודי־ציוני: פיתוח דגם חדש של שותפות יוצרת בין ישראל והתפוצה לשם הפיכת ישראל למרכז לאומי הולך וגדל, מושך וקורן, של עם ישראל כולו. ההקשר היהודי־ציוני כמנוף לפיתוחה הכלכלי־חברתי ולפעילותה ומעמדה של ישראל בעולם. אתגר התחדשותה של היהדות כאתוס התרבותי המשותף לעם ישראל, שברובו איננו אורתודוקסי, בעידן המודרני.

● ההקשר האינטגרטיבי, הבין־תחומי: דגש על השפעת הגומלין ועל השלב ההכרחי בין שלושת התחומים הללו.

מטרת הרענון האידיאולוגי־אסטרטגי המתבקש היא: על דרך החיוב – להתאים את התפיסה האידיאולוגית־אסטראטגית של המפלגה למציאות המשתנה ולאתגרים החדשים; על דרך השלילה – למנוע מצב, החוזר על עצמו, שבו הולכות הוועידה או המצע, המובאים בחודשים הקרובים לוועידה או לבחירות, הן, בהכרח, חזרה מעודכנת של החלטות קודמות או מצע קודם.

הסיכוי לשינויי תפיסה אידיאולוגיים־אסטראטגיים, המתחייבים לקראת הבחירות הבאות (ולהבדיל ממסרים פוליטיים־טאקטיים אשר ייגזרו מהם), תלוי בעבודת הכנה שיטתית בשני שלבים: שלב מפלגתי פנימי עד הוועידה בעוד כשנתיים, לגיבוש שינויי התפיסה האידיאולוגיים־אסטראטגיים המתבקשים; שלב חיצוני ציבורי עד הבחירות, של הכשרה פוליטית־טאקטית של דעת־הקהל.

נירזילנר / „אקונומיסט" ל„דבר"

צרות של עשירים

הלייבור ניצח בבחירות של 1984. השרים הכלכליים החלו בתיקון הנזקים שעשה הימין, וראש הממשלה לאנגה סיפק בידור

שנות ה־80 היו רחוקות מלהיות נורמליות. ממשלה ימנית לכאורה נקטה מדיניות שמאלית, ואחר־כך החליפה בממשלה שמאלית שעשתה את ההיפך. במהלך הדברים איבדו רבות מן התוויות הנוחות את משמעותן, אבל הפוליטיקאים המשיכו להשתמש בהן. תופעה זו לא הוליכה לחשיבה בהירה, ועשויה אפילו לתרום לתבוסתה של ממשלת הלייבור הנוכחית.

לא קל לברור את האמת מן האגדה, אבל אפשר להתחיל בפעולותיה של הממשלה הלאומית, שהיתה בשלטון בראשותו של סר רוברט מאלדון מ־1975 עד 1984. בשנותיה האחרונות הובילה ממשלה זו את הכלכלה בסמטאות אפלות. מאלדון הנהיג פיקוח על השכר, על המחירים, על שיעורי הריבית, על מוצרי יבוא – על הכל חוץ מאשר על המלוות לציבור, על אספקת הכסף ועל החוב החיצוני.

הלייבור, בהנהגתו של דייוויד לאנגה, ניצח בבחירות של 1984. הוא היה חייב לעשות משהו שונה, ושר האוצר שלו, רוג'ר דוגלאס, ידע מה צריך להיות אותו „משהו". דוגלאס והשרים הכלכליים האחרים התחילו בתיקון הנזק של שיטות מאלדון. לאנגה, בינתיים, סיפק בידור. הוא אסר על אניות נושאות נשק גרעיני את הכניסה לנמלי ניו־זילנד. ניו־זילנד קוראת לעצמה עכשיו מדינה חופשית־מגרעין. זה עוזר לכמה אנשים לחוש עצמם טהורים יותר, אם לא בטוחים יותר.

דוגלאס מתואר, בדרך כלל, כקנאי ימני. המונח אינו מדויק. הרבה ממה שעשה עד כה אינו אלא ביטול הסירוף של מדיניות מאלדון והחזרת הכלכלה אל הזרם המרכזי. דוגלאס מתואר גם כמקצץ במסים. למעשה, שיעור ההכנסות ממס עלה עליה תלולה מ־30 אחוז מהתל"ג ב־1984 לכ־36 אחוז השנה.

מטרתו הראשונה והבלתי נמנעת של דוגלאס היתה לקצץ בהלוואות לציבור, שהגיעו ל־7 אחוזים מן התל"ג. הוא הוריד אותן לכ־2 אחוזים מן התל"ג. את הצמצום היה אפשר להשיג גם על־ידי קיצוץ בהוצאה הציבורית, דבר שממשלה ימנית אמיתית היתה עושה. תחת שלטון הלייבור, ההוצאה הציבורית גדלה למעשה ב־1 אחוז לערך בשנה.

מה שדוגלאס עשה הוא דבר הרבה יותר מפולח מקיצוץ – ולכן הרבה יותר קשה למכירה פוליטית. הוא מתקן אמיתי שחשוב לו הן כיצד הממשלה מגדילה את כספה והן כיצד היא מוציאה אותו. שיטת המיסוי של ניו־זילנד לא היתה יעילה: שיעורים גבוהים של מס שולי הלכו יד ביד עם הנחות ללא ספור, שעודדו אנשים לעבוד קשה יותר כדי להימנע מתשלום מס. דוגלאס נפטר למעשה מכל הנחה ממס, וכך יכול להוריד את שיעורי המסים. המדרגה העליונה של מס ההכנסה ירדה מ־66 ל־33 אחוז; המדרגה הבסיסית היא עתה 24 אחוז. דוגלאס הכניס מס־ערך־מוסף המעורר קנאה בפשטותו: אין כמעט מוצר המשוחרר ממס, והשיעור היחיד הוא 10 אחוזים. כאשר תנהיג הממשלה מס רווח על רכוש, תהיה בניו־זילנד שיטת המיסוי המקיפה והבלתי מעוותת ביותר בעולם.

דוגלאס גורס כי משלמי המסים צריכים לקבל תמורה בעד כספם. הוא שינה את דפוסי ההוצאה הציבורית על־ידי ביטול הסובסידיות לחקלאים ולאנשי עסקים. כ־60 אחוז מההוצאה הציבורית הולכים עכשיו לבריאות, לחינוך ולתשלומי רווחה. לאנגה רוצה להוציא יותר על תחומים אלה. לדוגלאס לא תהיה כל התנגדות לכך – ברגע שיהיה בטוח שההוצאה הנוכחית עולה יפה.

בכל תכנית של רפורמה כלכלית, מחוייבותו המלאה של העומד בראש חיונית להצלחתה: עדות לכך היא גרמניה אחרי 1948, צרפת אחרי 1958, בריטניה אחרי 1979. בניו־זילנד לא קיימת מחויבות כזאת. פעמיים בשנה החולפת הפגין לאנגה בפומבי כי יש מחלוקת בינו לבין דוגלאס.

המריבה האחרונה בלייבור, שהסתיימה בכך שלאנגה פיטר את ריצ'ארד פרבל מן הקבינט, לא היתה רק קשי מקמי קטן. פרבל היה תומכו התקיף ביותר של דוגלאס בקבינט. אף שלאנגה יכול לטעון בצדק כי שום פעולות לא השתנו עקב עזיבתו של פרבל, לא זה העניין. מה שקובע הוא התפיסה, בבית ובחוץ־לארץ, לגבי בטחונה, יכולתה ומחוייבותה של הממשלה. מריבות רק מחבלות באותן תפיסות: אם השרים אינם תומכים בתכניתם שלהם, למה יתמכו בה אחרים?

זה רע ללייבור. כמה ניו־זילנדרים כבר חושבים כי זו תהיה הכתובת על מצבתה של הממשלה. הם מצביעים על הסקרים, המראים שהלייבור מפגר רחוק מאחור, אבל הם שוכחים כי ג'ורג' בוש הפך הפסד של 17 נקודות לנצחון של 8 נקודות. התבוננות בסקרים יכולה להיות מטעה.

סיבה אחת לאי־הפופולאריות של הממשלה היא, ללא ספק, השאלה מתי יפיקו הרפורמות של דוגלאס הטבות מוחשיות: עד כה מרגישה המשפחה הממוצעת רק מכאוב. שיעור האבטלה הוא כמעט של 10 אחוזים מכוח העבודה. שיעורי הריבית הריאליים, כ־7 אחוזים, הם מן הגבוהים בעולם. על החקלאים רובץ חוב שהריבית עליו גבוהה, לדעתם, פי שניים ממה שיוכלו לשלם.

דיוויד לאנגה. סיפק בידור

רק יתרון אחד מובהק של הרפורמות מומש עד היום. האינפלציה ירדה מ־20 אחוז בתחילת 1985 ל־4 אחוזים. מאחר שהירידה היתה כה תלולה, מעטים האנשים שהצליחו להסתגל אליה. תביעות השכר מגיעות עדיין להעלאות של 10 אחוזים, ושיעורי הריבית עדיין נוגדים את חוק הכובד.

לממשלה יש עדיין נקודות היכולות לסייע לה. אחת היא הכוחן של שיטת מאלדון – שייתכן רק כאשר המפלגה הלאומית תתחרט באמת על הפעולות שנקטה בשנים שהיתה בשלטון. הנקודה השניה לטובתה של הממשלה היא אופיה של ניו־זילנד. קל יותר לכפות שינויים גדולים במדינה מלוכדת שאנשיה ידידותיים ומנומסים. בעיירות הקטנות של ניו־זילנד החיים מסודרים ממש כמו הדשאים והשיחים המטופחים. לאנשים יש חוגי דרמה לחובבים, מסיבות קפה של בוקר ומועדונים. בחבורה חסרת מעמדות למעשה, כאב הוא משהו שחשים אותו ומשתתפים בו יותר משמתנגדים לו.

עם זאת, יש נימה מכוערת החודרת לחיי ניו־זילנד, נימה שהמפלגות הגדולות אינן יכולות להתעלם ממנה: מתיחות גזעית. 300,000 המאורים במדינה נפגעו יותר מכל מן העליה באבטלה. למאורים יש כל התכונות של מעמד נמוך – והם חיים בחלק עולם שבו קבוצות ילידיות נעשו באחרונה קולניות, ואפילו אלימות, בחיפושן אחר קיפוחים היסטוריים. לעומד מן החוץ נראית מגוחכת האמירה: „היום פיג'י וקלדוניה החדשה, מחר ניו־זילנד". מפתיע להיווכח כמה ניו־זילנדרים מעמיקי־חשוב חוששים בדיוק מכך.

הלוח הכלכלי

עסקים

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

ריפוי והדיה

[illegible]

מכוניות

[illegible]

בתי"ס לנהיגה

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

רהיטים

[illegible]

חיות בית

[illegible]

הלוואות

[illegible]

שרותים

[illegible]

הכרויות

[illegible]

נרשמו לנשואין

[illegible]

ירושלים

[illegible]

ריפוי והדיה

[illegible]

חינוך

[illegible]

פוליש וניקיון

[illegible]

הכרויות

[illegible]

הודעה

לבעלי היחידות של
כחל – קרן נאמנות
שחף – קרן נאמנות

תשלום הדיבידנד החודשי במזומן פטור ממס־הכנסה לחודש דצמבר 1988 כדלקמן:

ב„כחל" – 1.4% מהערך הנקוב
ב„שחף" – 1.1% מהערך הנקוב

התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים ביום 28.12.88 בגין יחידות שתהיינה במחזור ביום 20.12.88.

המרת הדיבידנד ביחידות חדשות ללא שיעור הוספה

בעלי היחידות רשאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום 28.12.88.

מנהל הקרן: להק – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ.
הנאמן לכחל: קרן נאמנות – בנק המזרחי המאוחד בע"מ.
הנאמן לשחף: קרן נאמנות – חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ.

להק - ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

שפולה, היכל התרבות
8.30 בערב
קונצרט במסגרת אבונמנט לפס
יום ב' 19.12.88
אילן רוזנף
מנצח ומסנתרן
רוני רוגוף
כנר
התכנית:
היידן – סימפוניה מס' 96
מוצרט – קונצ'רטו לכנור מס' 3
בטהובן – קונצ'רטו לפסנתר מס' 3

חיפה, אודיטוריום חיפה
8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
סדרה ד': יום ג' 20.12.88
אילן רוזנף
מנצח ומסנתרן
רוני רוגוף
כנר
התכנית כמו בעפולה

תל אביב, היכל התרבות,
8.30 בערב
קונצרט פילהרמוניקה מס' 3
יום ד' 21.12.88
אילן רוזנף
מנצח ומסנתרן
רוני רוגוף
כנר
התכנית כמו בעפולה

תל אביב, היכל התרבות,
8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 4
סדרה א': יום א' 25.12.88
סדרה ב': יום ב' 26.12.88
סדרה ג': יום ג' 27.12.88
סדרה ד': יום ד' 28.12.88
שארל דוטואה
מנצח
מיכאל רבין
כנר
התכנית:
דביסי – פרליוד למנוחת הפאון
פראנק – סימפוניה ברה מינור
לאלו – קונצ'רטו לצ'לו
ראוול – „הבולרו"

תל אביב, היכל התרבות,
8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 4
סדרה ה': יום ה' 29.12.88
סדרה ו': מוצ"ש 31.12.88
שארל דוטואה
מנצח
יהודית ליבר
נבלנית
התכנית:
דביסי – פרליוד למנוחת הפאון
פראנק – סימפוניה ברה מינור
דביסי – מחולות קודש וחול לנבל
ראוול – מבוא ואלגרו לנבל
ראוול – „הבולרו"

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי אונו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית/מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי תכנית מפורטת מס. ממ 220 שינוי לתכנית מפורטת מס. ממ 917.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש: 6176
חלקות: 581 – 584
המקום: רמת אפעל, רחובות היסמין, הרדוף, הלוטם, ההרצית.

עיקרי מטרת התכנית: מתן אפשרות להקמת בתים בני 3 קומות על עמודים באיזור מגורים ג בהתאם לנספח הבינוי המהווה חלק בלתי נפרד מהתוכנית ובהתאם לתנאים המפורטים בתקנון התוכנית.

כל המעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות האמורים הפתוחים לקהל.

על המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התוכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות לתוכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי כהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי תל אביב יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מס' 2353, שינוי מס' 1 לשנת 1984 לתכנית מפורטת מס' 1367.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש 7087, חלקות 42 – 54 וחלק מחלקה 124.
רחוב בין הרחובות שלבים – קיבוץ גלויות – הח' מס' 3419 – שדרות ישראל.

עיקרי מטרת התכנית:
א. הצרת הדרך לאשרור דרך (3725) בקטע שבין הח' שדרות ישראל לבין דרך קיבוץ גלויות וקביעת שימושי הקרקע וזכויות הבניה לתעשיה בשטח הדרך המבוטלת ולשנות בהתאם לכך את התכנית המפורטת מס' 1367 שהודעה הדבר מתן תוקף לה פורסמה בי"פ מס' 2142 מיום 11.9.75.
ב. קביעת אמצעים לקביעת מיסודים ויתום הסביבה.
ג. קביעת הנחיות לגיבוש מבנים ופיתוח שטח.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המרכזי
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי שכשוק עירוני, עכו, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 3969 – חלוקת מגרשים לבניה בכפר יאסיף" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

האלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 18839 חלקות 112, 113, 115–118, 121–123, 126, 128 חלק מחלקה 114.
גוש 18840 חלקי חלקות 1, 2, 51.

עיקרי מטרת התכנית: יעוד מגרשים למגורים.
שטח ציבורי פתוח, שטח לאתר עתיקות, דרכים להולכי רגל ודרכים.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.

כל המעוניין בקרקע ובכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אתו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך: ה' בתשרי התשמ"ט
16.9.1988

עמרם קולעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת קומה מפולשת חלקית אחורי בניה בקוי בנין ל־4 קומות שוות 10% בקו בנין אחורי והצבת קולטי שמש על הגג העליון, ברחוב צירון מס' 5 גוש 6962 חלקה 145 תיק בנין 504005 בקשה מס' 880705.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת ושלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והתבואה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב
מודעות
משפחתיות דיאופות
וכל יתר סוגי המודעות ל"
הלוח הכלכלי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' [illegible] דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363
239952

חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי קרית־גת
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה כאישור שר הפנים לאור שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 122/03/9 שינוי מס' 5 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות השינוי: תיקון חלק מתכנית קודמת מאושרת מס. 122/03/9 על ידי השינויים ביעודי הקרקע.

האלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 37 דונם
גוש: 1909
קרית גת

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3409 מיום 18.12.86 עמוד 357 השינוי הנזכר שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית־גת. כל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים לעיל פתוחים לקהל.

שלום דניגר
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

המשרד לענייני דתות
לב שומע
ח"ג 02-551122
בימים ראשון ורביעי בין השעות 18.00–22.00
השרות ניתן לציבור ע"י המשרד לענייני דתות
בשיתוף תנועת אל עמי

צה"ל / אורי שחר

בכיוון הנכון

צה"ל נמצא בכיוון הנכון. הפעולה בלבנון הדגימה יכולת שנבנתה לא רק כדי לתת מענה לבעיית המחבלים, אלא גם כדי לשרת את כושר ההרתעה של ישראל

המאבק באש"ף אמור להתנהל במישור הפוליטי ובמישור הצבאי. המישור הצבאי אינו רק מישור משלים אלא מישור מקביל, וכל עוד נוקט אש"ף טרור צריך להישמר חופש הפעולה הצבאי נגדו גם כאשר לצערנו היוזמה המדינית היא מאתנו והלאה. מבחינה זאת שירתה פעולת צה"ל בעומק לבנון את המטרות המדיניות.

באופן הפשטני ביותר אפשר לסכם ולומר כי צה"ל נמצא בכיוון הנכון. כל בר דעת מבין שהפעולה הדגימה יכולת שלא נבנתה רק כדי לתת מענה לבעיית המחבלים באשר הם, אלא הדגימה יכולת העשויה לשרת היטב את כושר ההרתעה הכולל בזמן שלום ובזמן מלחמה.

אנו זוכרים טענות וביקורת על סירבול רב במלחמת של"ג, כוחות רבים נעו על צירים מעטים באיטיות יחסית אשר נבעה בעיקר מאופי השטח אך גם מהרצון לחסוך באבידות על ידי צירוף של זהירות ועוצמת אש גדולה. רק מעט מן הכוח היבשתי שפעל בלבנון בשבוע הראשון של המלחמה בא במגע ממשי עם האויב.

אינו יודעים מה ההיקף הכמותי של היכולת הכוללת של צה"ל במיבצעים כאלה במלחמה. עם זאת אפשר להניח שאויבינו אינם יכולים עוד להתעלם מן היכולת שלה. גם אם דמיוננו מציג רק תמונה חלקית של האפשרויות הגלומות בסוג לחימה איכותי זה, אפשר להקיש אפילו אינטואיטיבית שהוא יכביד מאוד על אויבינו במרחב האופרטיבי כולו. בעיקר במלחמה.

אחת הבעיות הקשות במשימות כאלה היא עצם היכולת לקבל החלטה ברמה הצבאית (ולעתים המדינית) לבצע המשימה במלחמה. תמיד יהיו כאלה שיעדיפו שימור הכוח ואולי שימוש בו לצרכים אחרים. שימוש מושכל תגוע יכול במקרים מיוחדים להיות "מכפיל כוח". זה סוג המבצעים היכול להוליך צבא, שיהיה תמיד קטן מאויביו, מן ההכרח להתמודדות חזיתית במלוא העוצמה נגד מלוא העוצמה שמנגד. אומנם מן ההתמודדות החזיתית אי אפשר להוליך במובן המלא של המושג, אך אפשר לגרום לשינויים מפליגים גם בה על ידי הפעלת כוחות מיוחדים לביצוע משימות חיצוניות לה.

הקושי להחליט לבצע מבצעים מסוג זה במלחמה תלוי גם בבטחון העצמי המסתמך על נסיון קודם שהופקו ממנו לקחים.

כולנו שוחרי שלום, אך אין זה סותר את ההנחה המוסכמת כי יש יחס ישר בין הנסיון הנרכש לבין היכולת להפיק לקחים באופן שיצדיק מימוש הפוטנציאל בשעת מלחמה. מבחינה זאת – באופן פראדוכסאלי – תרמה הפעולה בלבנון תרומה גבוהה. צה"ל ילמד מן הנסיון וישפר את היכולת. תעלה הנכונות למבצעים מסוג זה בעתיד. גם במלחמה – אם זאת תיכפה עלינו.

על פי צו האופנה נשמעה ביקורת מבצעית על הפעולה שהיתה. על פי אותו צו תרמו את חלקם לביקורת גם גורמים שלא היו בסוד הנתונים והשיקולים שהביאו להחלטות. אפילו נבא מתוך הנחה כי יש מה לתקן, ראוי שנזכור כי רק בכוח מה שמבצע כרע לתקן באופן שימנע מאתנו מפח נפש במבצעים קיומיים במלחמה של ממש.

אך, כרגיל, אין טוב בלי רע. חשיפה תקשורתית רחבה מדי עלולה להגביל בעתיד העניין כולו. אפשר לדבר על "פוליטיקה גבוהה" (עיתוי, מתאימות), אפשר לשתף מעט אינפורמציה ברמת התרשמות הלוחם הבודד; אך אסור לשתף אינפורמציה ברמה מערכתית הגובלת לעתים במכינה פומבית של מודלים מבצעיים. מי זקוק לכך? רק האויבים.

מידור המידע חייב להיות קפדני יותר. אנו עוסקים גם בחיי אדם וגם במושג "איכות מול כמות". תגלה בשניהם עלולה לקפח את זכות לוחמינו לשפר את סיכויי שירותם הבטחונים במערכות שעוד נכונו לנו בעתיד. למענם – אל נא נתרגל לספק תמיד את כל סקרנותנו.

הר האשפה אנשי גרינפיס, הארגון לשמירת איכות הסביבה, מפליגים ומפלגת מחאה מול ערימת זבל ענקית בקרבת גיברלטר. ערימת הזבל, ובה מכוניות משומשות, שאריות בניינים, דגימות דם ותחבושות משומשות, היא כולה מתוצרת המושבה הבריטית. השחפים, עושה רושם, הם הנהנים היחידים מהעניין. צילום איי.פי.

סרי־לנקה / "אקונומיסט" ל"דבר"

הראש השני של ההידרה

מחר אמורות להיערך בחירות בסרי־לנקה. חזית השחרור העממית, המתנגדת להענקת אוטונומיה לטאמילים, תנסה להפוך אותן לבלתי אפשריות

חייב להיות גם משהו טוב שאפשר לדווח עליו מסרי־לנקה. ובכן, ישנו יבול התה. השנה הוא היה גדול מהרגיל. לרוע המזל חלק גדול ממנו עלול להישאר במטעים, שכן הכבישים ממטעי התה אל הבירה קולומבו, שם אורזים ומייצאים את התה, אינם בטוחים.

התה הוא דימוי לסרי־לנקה כולה – מדינה פורייה, עשירה באבנים יקרות, הנהנית מאוורי סחר חופשי ומנופים יפהפיים – הסובלת ממלחמת אזרחים הנעשית נוראה מיום ליום. עכשיו היא לובשת צורה של הידרה, המפלצת מן המיתולוגיה היוונית, שמצמיחה שני ראשים כאשר ראש אחד שלה נכרת.

המפלצת היחידה של סרי־לנקה היתה בעבר "הנמרים הטאמיליים", הנלחמים בחירוף נפש למען מדינה נפרדת למיעוט הטאמילי בצפון־מזרח המדינה. סרי־לנקה אמנם לא כרתה את ראשם של ה"נמרים", אבל הבריחה אותם אל הג'ונגל בעזרתם של חיילים מהודו. אבל בהכניסה את ההודים ובהציעה ויתורים פוליטיים לטאמילים, יצרה סרי־לנקה מפלצת שניה.

"חזית השחרור העממית" מתיימרת לדבר בשם הרוב הסינהאלזי של האי. היא מתנגדת לאוטונומיה המחוזית שהוצעה לטאמילים ולנוכחותם של 50,000 החיילים ההודים שנכנסו לסרי־לנקה כחלק מעיסקה שנועדה להביא שלום לאזורים הטאמיליים. ה"חזית" הכריזה מלחמה על ממשלתו של הנשיא ג'ניוס ג'איווארדנה בגלל העיסקה הזאת אשר, לדבריה, הכניסה את סרי־לנקה תחת השפעתה של הודו.

בדומה ל"נמרים" יש ל"חזית" פילוסופיה שהיא תערובת דוחה ובלתי מתקבלת על הדעת של מארקסיזם וגזענות. מטרתה היא להכניס את המדינה לאנדרלמוסיה כזו שתביא להתמוטטותה של הממשלה.

ה"חזית" אכזרית ממש כמו ה"נמרים". מעריכים כי מאז חתמה הממשלה על חוזה עם הודו ביולי 1987, הרגה ה"חזית" יותר מ־600 איש, רובם מתומכי הממשלה. באזורים הכפריים של דרום סרי־לנקה, שם חיים רוב הסינהאלזים, הפך דבריה לחוק. היא אוסרת על אנשים לצאת לעבודה; לכן אין תחבורה ציבורית, בחנויות אוזלת האספקה, ובבתי־החולים אין תרופות.

יעדה הנוכחי של ה"חזית" הוא קולומבו. כרוזיה הוצגו בבירה לפני כשבועיים, וגזרו כי יש להפסיק כל פעילות ב־5 בדצמבר. מאותו יום, אפילו מכוניות פרטיות לא יורשו לנוע ברחובות. הצו יישאר בתוקף עד ה־19 בדצמבר, שבו עומדות להיערך בחירות לנשיאות. הרושם הוא שה"חזית" מתכוננת להפוך את הבחירות לבלתי אפשריות.

בין כך ובין כך הן נראות בלתי אפשריות. לולא היתה המדינה במצב של כמעט אנרכיה, היתה זו בחירה ברורה בין ראנאסינגה פרמאדאסה, מועמד "המפלגה הלאומית המאוחדת" השלטת, ובין סירימאבו באנדראנייקה, מועמדת הקבוצה האופוזיציונית הראשית. אחרי 11 שנות שלטון של "המפלגה הלאומית המאוחדת" בראשות ג'איווארדנה (הפורש עכשיו), באנדראנייקה בוודאי תנצח. היא ראש־ממשלה לשעבר ויש לה הרקע המתאים: בראש כל ממשלות סרי־לנקה, פרט לאחת, עמד מישהו מאחת המשפחות הפוליטיות הגדולות, הסנאנייקים והבאנדראנייקים. היא בת לכת עליונה (החשובה לסינהאלזים הבודהיסטים כמו לטאמילים ההינדים), ואילו פרמאדאסה בא מכת נמוכה.

היום נראה כי שיקולים אלה אינם חשובים כפי שהיו לפני כמה חודשים. באנדראנייקה רומזת כי היא עשויה לפרוש מן המירוץ. היא חוששת שהממשלה "מסדרת" את הבחירות. בקולומבו אומרים אנשים חשדנים מן האופוזיציה שהממשלה הכינה 1.2 מיליון פתקי הצבעה בלתי חוקיים כדי לדחוס בהם את תיבות הקלפי.

בהנחה שהבחירות לנשיאות יתקיימו, הזוכה – בין שיהיה זה פרמאדאסה ובין שתהיה זאת באנדראנייקה – יקבל את המשרה על סמך הבטחה לבטל את העיסקה עם הודו. לא זו בלבד שהחיילים ההודים יתבקשו לשוב הביתה, וכך תורחק מהאי הקבוצה המושמצת ביותר התומכת בחוק וסדר, אלא שאחד מהישגיו הגדולים של ג'איווארדנה יעמוד בסכנה. הכוונה לבחירות המוצלחות שנערכו בנובמבר למועצה מחוזית לאזוריה הצפון־מזרחיים של האי שבראשה טאמילים. רבים השתתפו בבחירות, למרות תביעתם של ה"נמרים" להחרימן. המועצה, אשר פעם נראתה חלום רחוק, מינתה טרוריסט לשעבר לשר של מחוז. אם המועצה תתמוטט, תפוג כל תקווה לשלום בצפון־מזרח האי.

זוהי תקופת ייסורים לג'איווארדנה בן ה־82. הוא אינו מיואש אלי, אבל הוא מתקשה להחליט מה עוד הוא יכול לעשות כדי לשמור על מדינתו הקטנה מהתפוררות. כדי להתגבר על ההידרה דרושה היתה כל עצמתו וערמתו של הרקולס.

חריגות ברמת־השרון (ב) / נתן רועי

למה עתונאי צריך לקבל הקלה?

האם רשאי ראש רשות מקומית לבטל החלטות של ועדת בניין ערים? האם רשאי יו"ר הוועדה לבטל החלטה מפורשת של הוועדה על דעת עצמו בלבד?

ב־9 באוקטובר 1988 אמר גד פניני, חבר מועצת רמת־השרון, בישיבת מליאת המועצה: "אני מתמיה ומבדיע לך, ראש המועצה, על היכולת הטאבנית שלך להעביר מידע שקרי בשקט ובמלאנכוליות. בתפקידך כיו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה במשך חמש שנים, אתה עבריין, לרבות הפירוש שלך לחוק החדש שהצגת בפנינו. כל החלטה בלתי חוקית של הוועדה הופכת את חברי הוועדה לאזרחים בהבניה פלילית, והפועל הוועדה לא מתפקדת".

כדי להמחיש את דבריו החמורים הביא גד פניני כמה דוגמאות. נסתפק כאן במקרה אחד – בניית בית ברחוב ריינס 7. גד פניני הגדיר זאת כך: "בניית בית ברחוב ריינס 7 לעתונאי ידיב לוין. הוועדה החליטה לעצור את הבניה וראש המועצה הוציא מכתב פנימי לפיקוח, שלא להטריד את האיש ולא לגעת בו ללא נימוק והסבר". הוחלט במועצה המקומית להעביר את הנושא לבדיקת המבקר, שמחה שנקר.

תחילתו של העניין ב־27 ביוני 1988, עת הגיש העתונאי לוין בקשה לקבלת היתר להרחבת ביתו מ־49 מ"ר ל־109 מ"ר. ב־11 ביולי נידונה הבקשה וההחלטה שנתקבלה היתה: "לאשר – בתנאי מילוי הערות והנחיות מהנדס המועצה".

הודעה על כך נשלחה לאיש כעבור יומיים. ההיתר ניתן למבקש ב־29 ביולי. חודש אחר־כך דנה הוועדה שוב בנושא, ביוזמתו של חבר הוועדה א. ברעם, והחליטה: "לבטל היתר האיל וההיתר לא הוצא כדין".

ב־30 באוגוסט 1988 התלונן א. ברעם לפני מהנדס המועצה: "...ביקרתי במקום ונדהמתי לראות שהמבקש (העתונאי לוין – נ.ר.), שביקש תוספת מגורים לבית הקיים, הרס את הבית הקיים ונעשית בניה חדשה של הבית מן היסוד ולא לפי החלטה של הוועדה שהתקבל היתר לפיה. אי לכך מגיש הבקשה מבצע עבודת בניה לא חוקית ומטעה את הוועדה".

ברעם תבע מהמהנדס לנקוט מיד צעדים משפטיים נגד "אנשים שלוקחים את החוק לידיהם" ומבצעים בניה "בניגוד לבקשה שהגישו לוועדה". מהנדס המועצה נתן באותו יום הוראה למפקח על הבניה "להפסיק את העבודה האיל והיתר הבניה בוטל אתמול בישיבת הוועדה המקומית לתכנון ולבניה".

למחרת היום שלח ידיב לוין מכתב למועצה, ביקש לעכב בעשרה ימים את ביצוע צו ההפסקה, והביע בטחונו כי "בימים אלו יימצא פתרון לסיבת הוצאת הצו, מאחר שבהיתר הבניה אין שום חריגה או הקלה מכל סוג שהוא". למחרת, ב־1 בספטמבר, הודיע ראש המועצה כי החלטת ועדת בניין ערים על הפסקת הבניה בביתו של לוין איננה חוקית. "אי לכך הריני מורה להשאיר בידי המבקש את היתר־הבניה ולא להטרידו בפעולות פיקוח ואכיפה".

אומר על כך שנקר, בדו"ח הביקורת שלה: "מכתב זה נחתם [illegible] מועצה. השאלה שמתעוררת היא, האם רשאי ראש הרשות לבטל החלטות של ועדת בניין ערים? האם רשאי יו"ר הוועדה לבטל החלטה מפורשת של הוועדה על דעת עצמו בלבד, גם אם ההחלטה אינה חוקית לדעתו? לעניות דעתי, התשובה על שאלה זו היא שלילית. במקרה כזה עומדת בפניו האפשרות להביא הנושא לדיון חוזר ואילו הנפגע יכול לערער על ההחלטה בפני הוועדה המחוזית ו/או בפני בית־המשפט, בהתאם לנסיבות המקרה... הוראתו של ראש המועצה "להשאיר בידי המבקש את היתר הבניה ולא להטרידו בפעולות פיקוח ואכיפה" הינה חריגה מסמכויותיו ונוגדת את החוק והמינהל התקין. ההיבטים המשפטיים בדו"ח זה הינם על דעתו של היועץ המשפטי, עורך־הדין י. גילאור".

משה חבין, ראש מועצת רמת־השרון, מסר לנו, מפי דוברו עמיקם שפירא, את תגובתו על שתי הכתבות בעניינו, שפורסמו בעתונות:

השחיתויות נולדו לאחר שמבקר המועצה, שמחה שנקר, ניסה לסחוט כספים ממועצת רמת־השרון. אשר לטענות עצמן:

בעניין חוות הסוסים מדובר באדמה פרטית, שנחשבת לשטח ציבורי פתוח (כך בהגדרה). החווה נבנתה כחוק; אילו החברה קדישא, ששטחיה גובלים בחווה, היתה מתלוננת, היינו מטפלים בעניין.

אשר לדירת העתונאי לוין, היתה לו דירה בשכונת מורשה והוא ביקש להרחיבה. ועדת בניין ערים החליטה, שלא כדין, נגד הרחבת הדירה, וזאת מפני שיושבים בה פוליטיקאים שיש להם חשבון עם העתונאי.

"הפועל" רמת־השרון פנו אלינו, בגלל מצבם הכספי הדחוק, אבל אין אנו יכולים להעסיקם, כי הדבר חייב להתבצע באמצעות עמותה. זו נמצאת כעת בהקמה.

בעניין הפנצ'ריה – אין מדובר במבנה של קבע אלא במבנה רוכלות והרוכלות, מעצם טבעה, מה בשטח ציבורי. על כן הטענות משוללות יסוד.

דיגיטל / דני צדקוני

הנצחה במחשב

מנהל כוח האדם זכה בכרטיס טיסה ללונדון. נערכה הגרלה שהפרס היחיד בה היה הכרטיס, וכך גייסו העובדים את חלקם בהקמת מרכז המחשבים שינציח את זכרו של חברם

רוני אביזיד ז"ל, תושב נס־ציונה, נרצח לפני ארבע שנים בעת שירות מילואים בשומרון. עד מותו עבד רוני בחברת המחשבים "דיגיטל". מן הקשר הטראגי הזה הוקם בבית־הספר התיכון ע"ש בן־גוריון במושבה הוותיקה מרכז מחשבים גדול ומשוכלל לתועלת תלמידי המוסד.

בתחילה החליטה "דיגיטל", ביוזמת העובדים, לתרום לבית־הספר במושבה ציוד מיחשוב לזכרו של רוני אביזיד ז"ל. כפי שקורה לפעמים התפתח מזה דבר הרבה יותר גדול. תרומת החברה – תרומה הכוללת מחשב משוכלל מסוג "מיקרווקס" ששלחה חברת האם משוויצריה, 20 מסופים, מרכז שהוא הגדול והמשוכלל במערכת החינוך של אזור השפלה, מדפסת לייזר חדישה ותוכנות הפעלה ועיבוד תמלילים – מסתכמת ב־120 אלף דולר.

העובדים הם שמימנו את רכישת המסופים. הם עשו זאת בדרך מעניינת. מנהל כוח האדם בחברה זכה בפרס כרטיס טיסה ללונדון ששווי כ־400 דולר. המנהל תרם את הכרטיס להגרלה שנערכה בין 300 עובדי החברה, ושהפרס היחיד בה היה כרטיס הטיסה. העובדים רכשו תלושי השתתפות שמחירם היה 100 ו־150 ש"ח, וכך גייסו את חלקם בהקמת מרכז המחשבים שינציח את זכרו של חברם. המועצה המקומית היא ששילמה את המכס על הציוד שהגיע מחו"ל ומימנה את הכשרת האולם שבו הוקם המרכז.

בטקס החנוכה של המרכז, שנערך בהשתתפות האלמנה אורלי ובתה הילה, אמר אהוד הרחון מנהלת "דיגיטל", שרוני אביזיד ז"ל ייצג את אותה איכות אנוש שלה שואפת החברה, והביע את גאוותה ואת גאוות עובדיה על שתרומתם תסייע לתלמידים להגיע לרמה אישית ומקצועית גבוהה.

מ"מ ראש המועצה יעקב פורמבה ומנהלת מחלקת החינוך במועצה חוה רינצלר אומרים, כי פתיחת מרכז המחשבים בבית־הספר בן־גוריון, שהוא לפי שעה המוסד החינוכי העל־יסודי היחיד במושבה, פותחת אופקים חדשים לפני תלמידי נס־ציונה ומאפשרת הקמת מגמות לימוד חדשות, כמו מזכירות, מינהל וחשבונאות ממוחשבת. המרכז ישרת גם את ניהול בית־הספר, ונבדקת האפשרות שהוא יעשה זאת לכל מערכת החינוך המקומית.

שמה של נס־ציונה, שנוסדה במאה הקודמת, נלקח כידוע מאותו פסוק ממריץ מירמיהו: "שאו נס ציונה, העיזו אל תעמודו". עתה, לקראת המאה ה־21, יהיה לתלמידיה במה להתכונן לקראת המאה החדשה. ולעובדי ומנהלי "דיגיטל", שכך רצו להנציח את זכר חברם, מגיעה מלה טובה, אפילו אם הם הצביעו לכת במבוזה והנכונה שעשו.

ארץ חמדה / צבי אילן

חורבן הבית באשתמוע

בגלל צרות ההווה אנחנו שוכחים לפעמים מה קרה בארץ הזו בשנים עברו. כדאי שנזכיר לעצמנו שכל מה שיש לנו, לטוב ולרע, היה כרוך במאבקים ובמאמצים

על שלושה פשעים נסלח; על ארבעה לבטח לא נשיבנו. ארבע פעמים נפגע קשות בשנה האחרונה בית־הכנסת הקדום באשתמוע שבדרום הר חברון. זה בית־הכנסת שכתליו נשמרו לגובה רב והוא נמצא בתוך הכפר סמוע, מקומה של אשתמוע המקראית. באמצע שנות השלושים קיימו הפרופסורים מאיר ודייפנברג עונת חפירות ראשונה במבנה שנחשב בית־כנסת, אך נאלצו להפסיק את העבודה בגלל מאורעות־הדמים דאז.

לאחר מלחמת תשכ"ח חקר ד"ר זאב ייבין, אז קצין מטה לארכיאולוגיה ביהודה ושומרון, את הבניין והתקין אותו לביקורי הקהל. ליד הבניין נתגלו חמישה כדים ובהם כ־25 ק"ג של בצע־כסף, שאולי הם משלל העמלקי שניתן לזקני אשתמוע ולזקני הכפרים האחרים באיזור. במשך שנים באו לכאן מטיילים, כשפניהם לשלום, קיבלו את המפתח מבעל החנות הסמוכה, נכנסו לאולם, וראו את הבימה שלו, שמעליה גומחה לארון הקודש ומשני עבריה גומחות למנורות שבעת קנים.

באולם המבוא ניתן היה לראות את הכתובת בפסיפס, שזה תרגומה: "זכור לטוב לעזר הכהן ובניו שנתן טרימיסין אחד מרכושו". סכום צנוע שנתן בן משפחת כוהנים לעשיית הרצפה בכניסה לבית־הכנסת, יחד עם בניו. סמוך לקיר היה קטע פסיפס שבו נראה תיאור של עץ, עשוי בצבעים עזים. תיאור העץ נדיר מאוד, למעשה לא מוכר ממקומות אחרים, ולא ברור אם זה סתם לקישוט, כי הוא בשוליים, או שמא תיאור עץ אחר, מפורסם וחשוב לעושיו, אולי עץ־הדעת. בחזית היו מוצבים גם עמודים וכותרות של "מקדש מעט" זה של יהודי אשתמוע בתקופת התלמוד. אבנים רבות אחרות פזורות בין בתי הכפר ומשולבות בהם. הפורעים הרסו את הפסיפס, זרקו את העמודים לכל עבר, ועל הקירות התיזו את כתובתם, לבל תהא טעות – פ־אל־אר. זאת עשו לאחר שקרעו את דלת הברזל בכניסה, באמצעות כבל וטרקטור, וכך פעם אחר פעם.

ומה עתה שוב לשפוך את מה שניתן, כדי שמחר שוב יהרסו? להציב יחידה צבאית שתשמור יום ולילה על שריד פגוע זה של יהודי דרום הר חברון לפני 1500 שנה? כל מי שבא ורואה עינו דומעת למראה מלחמת התרבות הזו, הפוגעת בשני הצדדים, כך מתברר.

נאמנים לעבר

מאות נאמני עתיקות התאספו בסוף השבוע הקודם באגף העתיקות והמוזיאונים של משרד החינוך לכינוס ארצי. היו ביניהם נאמנים ותיקים וחדשים, בהתאם למדיניות אגף העתיקות, המבקשת להגיע לכך שלפחות בכל ישוב יהיה נאמן אחד, שיפקח עין על סביבתו, ינטור וידווח לאנשי האגף על כל פגיעה, על כל שינוי המחייב תשומת לב.

בית־הכנסת באשתמוע. קטע מהפסיפס שהושחת.

מנהל האגף, אמיר דרורי, מסר לנאספים על האירגון החדש של האגף, על חלוקת האחריות והסמכויות, השיב על שאלות הנאמנים על הדרך הנכונה להפעלתם ועל דרכי הקשר עם האגף במתכונתו החדשה. דרורי, שהרכיב את האגף במתכונת הרשות לעתיקות שעתידה לקום, מחזק את מערך הפיקוח ואת היחידה הארצית למלחמה בשוד עתיקות, זו מצטיידת באמצעים משוכללים למאבק בשודדים, היודעים לרוב את מלאכתם. דרוש מאמץ רב כדי ללכדם בשעת מעשה.

המנהרה החשמונאית

בכינוס נאמני העתיקות ביקרו המשתתפים, בהדרכת הארכיאולוגים של האגף, בכמה אתרים שנחשפו בשנים האחרונות בירושלים. גולת־הכותרת היתה הביקור במנהרה החשמונאית, הנחקרת בידי דן בהט מהאגף.

המנהרה היא תעלה חצובה שהובילה מים מצפון־מערב לעבר הר הבית, כנראה בתקופה החשמונאית (יש המקדימים אותה לימי המקרא). הגישה אל התעלה עוברת לאורך כל הכותל המערבי של הר הבית, שקטע צר לידו נחשף בידי אנשי משרד הדתות. סמוך לחלק הצפוני של הכותל, שהתברר כי בנייתו בידי הורדוס לא נשלמה, פוגשים בתעלה, הנמשכת עד חלקה הדרומי של בריכת סטרותיון, מתחת למנזר אחיות ציון, ליד מבצר אנטוניה (או איזור מבצר הבירה שלפני כן). היה זה מפעל מדהים בגודלו – התעלה נחצבה כאן בסלע, כדי לאפשר זרימה במפלס המבוקש, לעומק מטרים, ומי שהולך עתה בתחתיתה, במקום מעבר המים, נמצא כאילו בתחתית קניון צר וגבוה.

ליד הבריכה עולות מדרגות לכביש, שם חשבו לעשות את הדבר המתבקש ולפתוח מעבר יציאה, כדי לאפשר תנועה נוחה של מטיילים, אך כידוע הדבר נתקל בהתנגדות המוסלמים, ובינתיים הופסקה העבודה, שהיא כמעט חיונית. כיום התנועה בפנים קשה ועד שקבוצה אחת אינה יוצאת, השניה אינה יכולה להיכנס. אף־על־פי־כן צריך, לדעתי, לאפשר כבר עתה ביקורים מפוקחים ומבוקרים של קבוצות באתר. באירגון לא מסובך אפשר לעשות זאת. הודיעו ברבים כבר מזמן על התגלית ותיארו אותה, הבטיחו שקהל יוכל לבקר במקום, אך עדיין לא הודיעו ממתי ואיך ייעשה הדבר.

הפגישה במקווה

למרבה הצער צריך להזכיר לעצמנו מדי פעם שהציונות, המדינה, וכל מה שיש לנו, לטוב ולרע, היו כרוכים במאבקים ובמאמצים, בבית ומחוץ לו. תיאודור הרצל פנה אל היהודים, אך ניסה לזכות גם באהדת המעצמות. לפני קצת יותר מ־90 שנה התקיימה פגישה בעלת חשיבות בינו לבין הקיסר וילהלם השני, בשעה שביקר בארץ. הפגישה היתה בשער בית־הספר החקלאי מקווה ישראל, ב־29.10.1898. מן הצד ניצבו תלמידי מקווה, ליד מחרשותיהם וכלי החקלאות האחרים של בית־הספר. השיחה היתה קצרה. הקיסר הגרמני אמר שלארץ צפוי עתיד, היא צריכה להרבה מים. הרצל הסכים – היא זקוקה למובילי מים בקנה מידה עצום.

עברו דורות, ובארץ הקימו את מוביל המים הארצי ועשרות קווים אזוריים.

מהומה בקמפוס / אמיר רוזנבליט

תפסה אמריקה

אוניברסיטת ב"ש עדיין סוערת מדרך עזיבתה של עמירה דותן את תפקידה כסגן הנשיא לענייני פיתוח. דותן: תרמתי לאוניברסיטה ובתפקידי החדש אעשה זאת ביתר שאת

באוניברסיטת בן־גוריון עדיין סוערות הרוחות מדרך עזיבתה של תא"ל (מיל) עמירה דותן את תפקידה כסגן הנשיא לענייני פיתוח. בעוד דותן שוהה בשליחות האוניברסיטה בארה"ב, הגיע להנהלת האוניברסיטה מידע על מינויה לתפקיד נציגת ההנהלה והגזברות של הסוכנות היהודית בצפון אמריקה, במקומו של האלוף (מיל) משה נתיב, שהתמנה למנכ"ל חברת העובדים. נשיא האוניברסיטה, פרופ' חיים אילתה, קיבל את דבר המינוי בתדהמה.

איש מחברי הסנאט לא נתן ביטוי פומבי לרגשותיו בעקבות עזיבתה, אבל אחד הבכירים שבהם אמר לי, בשיחה שלא לייחוס, כי ההתמרמרות בקרבם רבה. יו"ר ועד העובדים באוניברסיטה, צבי רבי, מותח זה חודשים ביקורת נוקבת על תנאי העסקתה ועל הבונוסים, לדבריו, הקשורים בשיפוץ לשכתה. אלה נאמדים, לטענתו, במאות־אלפי דולארים.

עמירה דותן, בת 41, מונתה לתפקיד סגנית נשיא אוניברסיטת בן־גוריון לפיתוח ולקשרים בין־לאומיים ב־8 במארס. המשמעות המעשית של התפקיד היא פיתוח קשרים עם אגודות שוחרי המוסד בחו"ל וגיוס תרומות. לאוניברסיטה הגיעה דותן זמן קצר לאחר שסיימה את תפקידה כקצינת ח"ן ראשית בצה"ל. 24 שנים שירתה בצבא, תחילה כקצינת ח"ן של פיקוד הדרום, אחר־כך כסגנית קצינת ח"ן ומ־1982 כקצינת ח"ן ראשית. דותן, ילידת תל־אביב, היא בעלת תואר ב.א. בחוג למדעי התנהגות באוניברסיטת בן־גוריון ותואר מ.א. בפסיכולוגיה אירגונית, חברת הנהלה של "הפורום הישראלי" ושל המכון ליחסי ארה"ב־ישראל.

עמירה דותן מתקוממת על השימוש במלים "תקיעת סכין" או "בגידה", בהקשר של עזיבתה. "לקרוא 'בוגד' למי ששירת את המדינה 24 שנים זה יותר מנורא. אני חושבת שזו פשוט חוצפה להטיח בי האשמות כאלה. אני מבינה שהיו ציפיות מסוימות ממני ואף היו גורמים שראו בי נשיאת האוניברסיטה לעתיד, אבל אינני מרגישה שעשיתי משהו רע. להפך, רק תרמתי לאוניברסיטה ובתפקידי החדש אעשה זאת ביתר שאת. בימים אלה, כאשר כולם מצהירים שמדיניות הפיתוח צריכה להתמקד בנגב, מה יותר חשוב מבחירת איש מהאיזור לתפקיד כה חשוב בארה"ב? לא בגדתי באוניברסיטה. השקעתי בה הרבה עבודה ומרץ. לא קיבלתי דבר בתמורה על כך ובוודאי שלא מגיע לי מין 'שלום' שכזה".

מדוע נודע דבר מינויה לתפקיד החדש בסוכנות בדרך משונה כזו? דותן טוענת כי בעניין זה קרתה אי־הבנה מצערת. "גם אני מתמרמרת על הדרך שבה נעשה הדבר. ברגע שהחלטתי לעזוב את התפקיד הודעתי על כך למי שהביאני לכאן, לפרופסור אילתה, ואף סיפרתי לו שהוצע לי תפקיד בסוכנות היהודית ושתשובתי היתה חיובית. מה שעורר את כל הרעש היה, שבסוכנות הוחלט על המינוי בעת שהייתי בשליחות האוניברסיטה בארה"ב".

במשך ששת חודשי כהונתה באוניברסיטה נסעה דותן בשליחות המוסד לאירופה, לדרום אפריקה, למקסיקו, לקנדה ולארה"ב. נשיא האוניברסיטה, פרופסור אילתה מציין: "היא מילאה את תפקידה במרץ רב ורשמה לזכותה הצלחות. באחרונה, כאשר דובר על צמצומים ופיטורים על רקע מצבה הכספי הקשה של האוניברסיטה, היא פנתה אלי והציעה שתתפטר מתפקידה. שללתי זאת מכל וכל, כי ראיתי חשיבות רבה בתפקידה".

לעומתו טוענים מבקריה של דותן באוניברסיטה, בהם אישים בתפקידים בכירים במוסד, כי דותן לא הצליחה לגייס כספים. "לנשיא פשוט לא נעים להודות בכשלונה, שכן הוא הביא אותה למוסד וכשלונה הוא בעצם גם כשלונו האישי", טוענים אותם אישים. בכיר ותיק באוניברסיטה, העובד במחיצתה, טוען לעומת זאת, כי דותן קידמה בתנופה רבה את כל נושא גיוס התרומות למוסד. "היא לא הספיקה לקצור את פירות העמל בתקופה כה קצרה, אבל אני משוכנע שההבטחות שניתנו לה יתחילו להתממש בהדרגה", אמר האיש.

עמירה דותן

מדוע אפוא החליטה לעזוב את האוניברסיטה בפתאומיות כזו? דותן: "הביקורת, כשלעצמה, לא מטרידה אותי ואני סבורה שכולנו צריכים להיות חשופים לה, בתנאי אחד: שזו תהיה ביקורת עניינית. זה כשש שנים אני חשופה לביקורת. כאשר כיהנתי כקצינת ח"ן ראשית עשיתי דברים רבים שבתחילה לא היו אהודים. למשל, טענתי שבנות צריכות לשרת בצה"ל יותר משנתיים, ועוררתי ויכוח ציבורי נוקב. אז זה היה נורא איום. היום מקבלים את זה כדבר המובן מאליו. אני רגילה לביקורת, אבל כשזו בלתי עניינית וקנטרנית, כמו למשל הטענות על הסכומים שהושקעו בשיפוץ לשכתי או הדיבורים על גובה המשכורת שלי, זה מרגיז. באר־שבע היא עיר קטנה ומה שמתרחש בקהילה הזאת ידוע מיד לכולם. אז כשהילדים חוזרים הביתה ומספרים את מה שהם שומעים על אמא שלהם זה לא נעים. מה זכותם של אנשים לפשפש בנושאים כאלה? זה היה שיקול מאוד מרכזי בהחלטתי לעזוב".

ועוד שיקול היה לה כשהחליטה לעזוב. "כל החיים שלי התנכתי על מתן דוגמא אישית", היא אומרת, "וכך גם נהגתי הפעם. בישיבת הוועד־הפועל שבה נמסר כי האוניברסיטה ניצבת לפני משבר תקציבי בשנה הקרובה, חשבתי שבשעות מצוקה מן הדין שגם ההנהלה תעשה משהו. פניתי לנשיא האוניברסיטה ואמרתי לו: 'אני רוצה ללכת'".

המשטרה עשויה לפנות היום בכח את 45 המתבצרים ב'מפריטקס'

'כלל' מציעה למפוטרים עד 1,300 ש"ח פיצויים תמורת 10 שנות עבודה

מאת דני צדקוני
סופר 'דבר' בדרום

45 העובדות והעובדים במפעל הקונפקציה 'מפריטקס' המשיכו אתמול להתבצר במפעל, לאחר שהמשטרה נעתרה לפניית ראש המועצה חיים עמיר פרץ, שלא לפנותם משם בכוח, כדי לאפשר קיום מו"מ, שיביא לפתרון הסכסוך בין העובדים להנהלה בדבר פיצויי הפיטורים.

המשטרה הודיעה לעובדים, שאם עד הבוקר בשמונה הם לא יפנו אותו הם יאלצו לפנותו בכוח. חברי הכנסת חגי מרום, לובה אליאב, אלי בן מנחם, נאוף מסלאחה, אפרים גור, אברהם כץ עוז, אלי דיין ואריה גמליאל הודיעו כי יבואו להזדהות עם העובדים. כן מצפים לח"כים נוספים. ליד המפעל יגיעו היום גם ועדי העובדים של המפעלים והמוסדות בשדרות.

ביום ו' הגיע למפעל, שבבעלות קונצרן 'פולגת' של 'כלל', גם חבר הכנסת החדש מש"ס, הרב אריה מזרחי, תושב העיירה להביע את הזדהותו עם העובדים. הוא אף אמר להם, שהתנועה ברגל בשבת בין העיירה לאזור התעשייה, שבו שוכן המפעל, אינה בבחינת עבירה על תחום שבת. השובתים הביאו למפעל, שבחדר האוכל שלו אולתר בית כנסת זמני, את בני משפחותיהם והעבירו יחד את השבת.

ראשי ועדי העובדים בעיירה הביעו סולידאריות עם השובתים ואמרו, שרק עמידה מלוכדת יכולה למנוע מצב דומה במפעלים אחרים.

עם השובתים נמצא כל הזמן מזכיר מועצת הפועלים אלי ביטון. הערכתו היא, כי המשטרה תיאלץ לפנות היום את העובדים מהמקום, אם לא יושג הסכם עם הנהלת 'כלל' ואם זו לא תיסוג מדרישתה לפנות את העובדים מהמפעל.

לסופר 'דבר' נודע, כי הפער בין תביעות העובדים לבין מה שההנהלה מוכנה לשלם להם הוא כ־80,000 דולאר. ההנהלה מוכנה להציע 1,000 עד 1,300 ש"ח דמי פיצויים לעובדים, שמשכורותיהם נעו בין 500 ל־800 ש"ח לחודש ושעבדו במקום 10 שנים ויותר. העובדים דורשים כ־2,000 דולאר בממוצע לכל עובד. יצויין, שלמפוטרי מפעל האם 'ליגת' בקריית גת שולמו תחילה פיצויים דומים, אולם לאחר מאבק אלים הצליחו להכפיל את סכום הפיצויים פי שש.

מזכנו הבכירה בנהלה 'ליגת' שוכנה יהזן לעובדי 'מפריטקס', שיקבלו פיצויים שווים לאלה שקיבלו מפוטרי 'ליגת'. בכוונת עובדי 'מפריטקס' להפגין מחר מול ביתו של מנכ"ל 'כלל' אהרון דובית ובמשרדי החברה בתל אביב. נמסר כי ח"כ עמיר פרץ הקשר שוב עם ילד המחלקה לאיגוד המקצועי בוועד הפועל של ההסתדרות חיים הברפלד, וקיבל הבטחה ליזום פגישה נוספת עם מנכ"ל 'כלל תעשיות', כדי למצוא הסדר לסיום את השביתה.

פרץ דחה את הטענה של מנהלת המפעל הייבוי קונצרן 'כלל', שאילו היה בכעתו הסכם עם מפוטרי 'מפריטקס'. לדברי ח"כ פרץ, נתון לסכם את דרישות הפועלים בסכום הנע בין 70,000 עד 90,000 דולאר לכל 45 המפוטרים.

האוצר יגבש השבוע את תגובתו לביטול המכסים על המכוניות

החשש בישראל: העלאת מס־הקנייה תגרור צעדי תגמול אירופיים

מאת אריה ארד,
סופר 'דבר'

ההחלטה כיצד ליישם את ביטול המכסים על מכוניות תיפול כנראה תוך שבוע. כאשר על שולחנו של שר־האוצר שתי הצעות עיקריות: להשלים עם ביטול המכסים ללא כל צעדים נוספים או לקזז את הורדת המכס בהעלאת מס־הקנייה.

כן קיימת הצעה להעביר את מדרגת המיסוי ממכוניות בעלות מנועים בנפח של 1,600 סמ"ק ל־1,800 או אף 2,000 סמ"ק. הצעה נוספת אומרת לבטל לחלוטין את הפיקוח על מחירי המכוניות ולאפשר לכל יבואן לקבוע את המחיר על בסיס עסקי.

ביטול כל המכסים, בכלל זה על מכוניות, חייב להיכנס לתוקפו בעוד שבועיים ב־1 בינואר כמתחייב מהסכמי הסחר עם השוק האירופי המשותף ועם ארה"ב. אולם הוא לא יוזל כנראה על המכוניות מתוצרת יפאן, שעימה אין לישראל הסכם סחר דומה.

אם יבוטל המכס ללא כל צעדים משלימים, יוזלו המכוניות האירופיות והאמריקאיות ב־8 עד 10 אחוזים. הדבר יגרום לאוצר המדינה אובדן הכנסות של כ־100 מיליון דולאר בשנה. ההצעה לקזז את ביטול המכס באמצעות העלאת מס־קניה נובעת מהרצון למנוע אובדן הכנסות זה.

גם ביטול הפיקוח על מחירי המכוניות עלול להביא לקיזוז ההוזלה, אולם במקרה זה יילך הפרש לכיסי היבואנים. היבואנים טוענים זה שלוש שנים, כי צו הפיקוח, המאפשר 'מתח־שיווק' של 14 אחוז, אינו מתיר להם רווח סביר. הפיקוח חל רק על מכוניות שעד 1,600 סמ"ק.

אם תתקבל ההצעה להעביר את מדרגת המס למכוניות בעלות מנועים בנפח של 1,800 סמ"ק, יביא הדבר להוזלה קטנה של המכוניות עד 1,600 סמ"ק ולהוזלה גדולה יותר בבנות 1,800־2,000 סמ"ק. יצויין, כי כתוצאה מהחוק הקיים, מייבאים לארץ מכוניות בעלות מרכבים גדולים, שבהם נהוג להתקין מנועים בני 1,800־2,000 סמ"ק, אך לצרכי ישראל מתקינים בהם מנועים בני 1,600 סמ"ק. הדבר מפחית במידה ניכרת את בטיחותן ומגדיל את צריכת הדלק ואת הבלאי.

למרות הרצון שלא לוותר על הכנסה של 100 מיליון דולאר בשנה, חוששים גורמים כלכליים מתגובת השוק וארה"ב על קיזוז של ביטול המכס בדרך של העלאת מס־הקניה. המקורות אומרים, כי על רקע המתיחות המדינית והכלכלית הקיימת ממילא בין ישראל ומדינות השוק, עלולים האירופים לנקוט אמצעי תגמול. גורמים בענף הרכב אומרים, שכבר נשמעו רמזים ברוח זאת מצד גורמים בקהילייה הרכב האירופית. ישראל מהווה כמעט אחוז בתפוקת המכוניות באירופה.

עם זאת יש להביא בחשבון אפשרות, שלאחר הקמת הממשלה החדשה יונהג פיחות, שיקזז את ביטול המכסים על כל היבוא, בכלל זה על המכוניות, ללא צורך בצעדים נוספים.

שר־האוצר משה נסים נמנע עד כה מלהחליט בנושא, מפני שלא ידוע מי יהיה שר־האוצר בממשלה הבאה. אולם במקרה שלא תקום ממשלה חדשה השבוע, ייאלץ השר נסים להחליט בעניין זה כחבר ממשלת־המעבר. השר נסים קבע בעבר, כי „הסכמים יש לכבד כלשונם וכרוחם ללא התחכמויות".

דיון בהארכת מעצר של אחד מחברי הרשת הבדווית:

החשוד בהצתה: רציתי להוכיח שאני גבר ולקבל שעון וג'ינס

מאת יוסי ליבוביץ'

„הסכמתי לשרוף את האוטובוס החדש כדי להוכיח שאני גבר וגם ערבי לאומני. הם הבטיחו לי כסף, וגם דברים אחרים. נתנו לי שעון 'סייקו', ואמרו שיתנו לי ג'ינס, אבל לא נתנו לי", כך סיפר זיאד סליים עמריה מהכפר איבטין ביום ו' בבית משפט השלום בחיפה בעת הארכת מעצרו. זיאד חשוד בהשתייכות לרשת החבלה הבדווית, שפעלה בשורות הפתח באיזור חיפה.

במהלך הדיון המשפטי, שהתנהל בפני השופט ראובן בר־דוויג, אמר החשוד, כי ואליד פנדי, חשוד אחר בפרשה, הציע לו לשרוף את האוטובוס. „ואליד בא אלי על יד הצנות ואמר לי – תשרוף. אחר־כך בא סמיר (ראש רשת החבלה) ונתן לי ג'ריקן עם נפט. אני שפכתי את הנפט באוטובוס של 'אגד' ואחר כך הם נתנו לי את השעון. את הג'ינס לא נתנו", סיפר החשוד.

כאן התערב השופט ושאל: „האם אתה שונא את 'אגד'". השיב: „לא. אני לא שונא אף אחד. אמרתי לך, רציתי שיחשבו שאני כבר לא ילד, שאני גבר. ואליד בא אלי להצטרף לארגון. היום אני כבר לא הייתי עושה את זה". השופט: „תגיד, אין לך דרך אחרת להיות גבר? היית שורף גם את הבית של ההורים שלך?" החשוד: „לא".

בהמשך התברר, כי זיאד הצית את האוטובוס סמוך ליום הולדתו ה־18. חוקרי המשטרה לא שללו את האפשרות כי החשוד נדרש לבצע את הצתת האוטובוס כמבחן קבלה לשורות הפתח.

בהמשך הדיון הועלתה השאלה האם זיאד עמריה היה מודע לעובדה שפעל בשורות ה'פתח'. השופט בר־דוויג קבע בהחלטתו לעצור את החשוד לעשרה ימים נוספים, כי מקומה של שאלה זו אינה בהליך הארכת המעצר, וכי היא תעלה שוב במהלך המשפט. זיאד נתון במעצר כבר 17 יום, ונציג המשטרה הודיע כי תיק החקירה בעניינו יועבר בתום החקירה לפרקליטות הצבאית לשם הכנת כתב אישום.

בעל המפעל ברח לחו"ל והשאיר לערבים חובות של 700,000 ש"ח

מאת יצחק מרידור

בעל מפעל 'מתכת תבור' בכפר תבור, משה כהן, עזב בראשית החודש את הארץ, כנראה לברזיל, והותיר אחריו חובות המסתכמים בכ־700,000 ש"ח. כמה מתושבי כפר תבור, הערבים להתחייבויות, חוששים עתה כי יהיה עליהם לפרוע את ערבויותיהם כלפי נושי המפעל. בכפר תבור אין יודעים אם ומתי יחזור כהן לארץ.

בכתבה שפורסמה במקומון 'כל העמק והגליל' טוענים חלק מהערבים, כי בעל המפעל, „ברח לחו"ל, לאחר שהסתבך בחובות שהתקשה לפרוע". קבוצת הערבים מכפר תבור מונה כ־12 איש, כולם בעלי משפחות, שערבו למשה כהן על סכומים הנעים בין 50,000 ל־150,000 ש"ח.

ראש מועצת כפר תבור, ח"כ מיכה גולדמן אמר אמש ל'דבר' שהוא נפגש בסוף השבוע עם נציגי הערבים, שמע מהם את חששותיהם, ודן איתם בדרכים למנוע מימוש הערבויות תוך עמידה בהתחייבויות על ידי המפעל ובעליו.

מפעל 'מתכת תבור', שנסגר בשבוע שעבר, הוקם לפני כשמונה שנים. מיד לאחר סגירתו החרימו הערבים והנושים חלק מהציוד, במטרה לממש את הערבויות ולכסות החובות שכהן חייב להם. בין הנושים של 'מתכת תבור' גם בנקים גדולים, שהלוו למפעל סכומי כסף גדולים תמורת הערבויות שכהן השיג.

החברה הגרמנית הגישה תביעה לבית משפט בתל אביב:

חנויות בישראל מוכרות חליפות אמון וסוודרים מזויפים של 'פומה'

(ע). – החברה הגרמנית 'פומה', יצרנית של מוצרי הנעלה והלבשה ספורטיביים, הגישה לבית משפט השלום בתל אביב קובלנה פלילית פרטית נגד בעלי חנויות הלבשה ברחבי הארץ, ששיווקו לטענתה חליפות אימון וסוודרים הנושאים את סימני המסחר של החברה.

במקביל הגישה החברה הגרמנית לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעת פיצויים בסכום של 150,000 ש"ח נגד בעלי החנויות והסוחרים. התביעה הוגשה נגד אופנת 'ראש אפריקני' ואופנת מאמאי בתל אביב, 'כל־בו רוטבת' במרכז העיר רחובות וסוחרים נוספים. בא כוח התובעת עו"ד יעקב כץ טוען, כי מוצריה של 'פומה' נמכרים בהיקף נרחב בישראל, ורק לצרכי פרסום מוציאה החברה כ־100,000 דולאר בשנה.

לפני כמה שבועות החלו להגיע ידיעות לתובעת, כי בשוק הישראלי נמכרים ללא רשיון מוצרי הלבשה שונים הנושאים את סימני המסחר שלה. התובעת, באמצעות משרד החקירות 'המודיעין האזרחי', הגיעה לחנויותיהם של הנתבעים, שמכרו חליפות אימון וסוודרים מזויפים, לטענתה, אשר נשאו את סימני המסחר שלה.

„השימוש בסימני המסחר של התובעת מעורר בציבור רושם מוטעה, כאילו סמכה 'פומה' את ידיה על איכות מוצרי ההלבשה המזוייפים הנמכרים לציבור, והדבר גורם לנזקים כספיים רבים ופגיעה במוניטין שלה", נטען בכתב התביעה.

נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב ד"ר אליהו וינוגרד הוציא צו מניעה נגד הנתבעים, האוסר עליהם לעשות שימוש בסימני המסחר של 'פומה' לצרכי ייצור ושיווק של דברי הלבשה. השופט התיר לערוך בחנויותיהם של הנתבעים ספירת מלאי של כל מוצרי ההלבשה, הנושאים את סימני המסחר של 'פומה'.

במהלך השבוע עוקלו מאות חליפות אימון שנשאו את סימני המסחר של 'פומה'.

מפלגת העבודה הישראלית
הפורום לקידום השלום
(חוג היונים)

הזמנה

לאור ההתפתחויות האחרונות בזירה המדינית,
יקיים הפורום
כנס חירום
היום, יום א' 18.12.88 בשעה 12.30, באולם הישיבות שבבית מרכז מפלגת העבודה, רח' הירקון 110, תל־אביב.

המזכירות

כנס דחוף
גימלאי שלושת הערים והרשויות המקומיות
מחר, יום שני 19.12.88 בשעה 10.00
בבית עובדי עיריית תל־אביב רח' פומפדיתא 4
הנושא:
ביטול חוק שכר גימלאי התקציביים
המזכירות הארצית

תושבי עכו מרתיחים מי השתיה בגלל זיהום

מאת יוסי ליבוביץ, סופר 'דבר' בגליל המערבי

בבדיקה שגרתית שנערכה שלשום בבוקר במי־השתיה של עכו התגלתה כמות גדולה מהמותר של החיידק קולי פיקאלי (צואתי). בעקבות ממצאים אלה התבקשו תושבי העיר להרתיח את מי־השתיה, ובמקביל החל משרד הבריאות בכלורינציה מוגברת של מי השתיה.

עד כה לא התגלה מקור הזיהום, והבוקר ימשיכו מהנדסי משרד הבריאות בבדיקות. הרופא הנפתי בעכו ד"ר שיהאב שיהאב מסר, כי ככל הנראה זוהמו בארות המים של עכו, המספקות 10 אחוז ממי השתיה בעיר. בארות אלו נמצאות ליד הכפר מכר והן כבר זוהמו בעבר. בשלב זה הופסקה השאיבה מהם.

יצויין, כי עד כה לא דווח למשרד הבריאות על מקרים של דיזנטריה בעקבות שתיית המים. כמות החיידקים שנמצאה במים היתה חריגה, אבל לא הגיעה לרמה שגרמה לזיהום המוני בקריות לפני ארבע שנים. אז חלו בדיזנטריה ובצהבת זיהומית כ־8,000 איש.

ד"ר שיהאב הוסיף, כי מדובר באותו מזהם שגרם לדיזנטריה – היידק קולי צואתי – אך הפעם מדובר על כמות קטנה בהרבה.

חשד שעובדי 'מי ומי' הם שהציתו המסעדה

(ע). – המשטרה בודקת חשד, כי מסעדת 'מי ומי' בקריית שאול, שנשרפה בליל לפני כ־10 ימים, הוצתה על רקע לאומני על ידי ערבים שעבדו במקום.

שניים מעובדי המסעדה הובאו ביום ו' לבית משפט השלום בתל־אביב, והמשטרה ביקשה את הארכת מעצרם. החוקרת רס"ר תיקי קוצר ציינה, כי למסעדה נגרמו נזקים הנאמדים במאות אלפי דולארים. המשטרה עצרה את עובדי המסעדה, שישנו בקרון מגורים בקרבת המסעדה. מעצרם של חלק מהחשודים, שהנם קטינים, הוארך בבית המשפט לנוער.

החשודים אחמד אגבריה בן 19 ועאטף גבאריין בן 20 הכחישו בבית המשפט את האשמות נגדם. אגבריה טען, כי עבד במסעדה רק שלושה ימים, ובשעת האירוע ישן בחדרו, אך נמלט משם מחשש פן האש תתפשט לקרון. חברו עאטף גבאריין טען, כי עבד במקום שלוש שנים ובעת האירוע ניסה לכבות את השריפה, וכאשר הדבר לא עלה בידו, ניגש להתקשר למשטרה.

השופט אביגדור סלטון קבע, כי למרות שנגד החשודים אין ראיות מבוססות, הרי עצם הימצאותם בעת הארוע במקום מצדיק החזקתם במעצר להמשך החקירה.

השופט החליט לעצרם ל־4 ימים. (עת"ים) דגון 1410 ש 1425

5 שנים מאסר על יבוא ק"ג הרואין

(ע). – שלמה (בן נסים) אדרי בן 32 מעכו נדון ביום ו' בבית המשפט המחוזי בחיפה לחמש שנים מאסר בפועל על חלקו בפרשת 'קשר הקוקאין הקולומביאני'.

הנאשם הובא לדין יחד עם אחיו דניאל אדרי בן 26, שבתחילת הדיון המשפטי נמלט מן הארץ ועד היום הזה לא נודעו עקבותיו. נאשם אחר בפרשה זו, דני חזן, נדון בחודש יוני השנה בחיפה לשנתיים וחצי מאסר בפועל ו־3.5 שנים מאסר על תנאי.

המשטרה יחד עם קצין הבטחון של [illegible] גילו את הפרשה בדצמבר אשתקד, לאחר שלתא דואר בשיכון עמידר בעכו, השייך למשפחת חזן, הגיעו שתי חבילות דואר ששוגרו מקולומביה. בדיקה העלתה, כי החבילות מכילות 982 גרם של קוקאין שהוסתרו בין גרגרי קפה. רובו של הסם הוצא מהחבילות, ובמקומו הותירה המשטרה בחבילות ארבעה גרם של קוקאין בלבד.

התביעה טוענת, כי דניאל אדרי ודניאל חזן התייצבו בבית הדואר וקיבלו את החבילות ששוגרו מקולומביה לעכו, ואז נעצרו. בפסק הדין המליץ השופט בפני שלטונות בית הכלא לסייע לנאשם שלמה אדרי להיגמל משימוש בסמים.

תיק עם 60,000 ש"ח נחטף מחנוונית מבת ים

(ע). – אשה בת 50 מחולון, בעלת מינימרקט בבת־ים, הותקפה ביום ה' בלילה על ידי שני אלמונים, אשר שדדו ממנה תיק שהכיל את הפידיון היומי שלה בסך 60,000 ש"ח.

השניים ארבו לאשה בחדר המדרגות שבביתה בחולון. אחד מהם התנפל עליה וניסה לחטוף ממנה את התיק שאחזה בידה. האשה התנגדה ונאבקה בשודד, ולשמע צעקותיה נחלץ לעזרתה ידיד משפחה שהיה במקום. הוא נאבק בשודד, אולם בשלב זה הגיח אלמוני נוסף, חבט בראשו של הצעיר והפילו ארצה.

הכרמלית בחיפה תופעל מחדש תוך שנה וחצי

מאת אריאלה ראובני, סופרת 'דבר'

הכרמלית בחיפה, שהוצאה למעלה משנה וחצי מהשירות בגלל קלקול והתיישנות, תחדש ככל הנראה בקרוב את פעולתה. זאת לאחר שחברת מומחים זרה המליצה לעיריית חיפה להתקשר עם אחת משתי החברות הזרות, שהשתתפו במכרז להפעלתה.

כפי שנודע, ההצעה של החברה השוויצית 'פרודון' זולה יותר. עלות הפרוייקט נאמדת בכ־20 מיליון דולאר והוא כולל חידוש המנהרה התת־קרקעית, רכישת קרוניות והפעלת שיטות חדישות להפעלת הרכבת.

ראש העיר אריה גוראל מקווה, כי מאישור הפרוייקט ועד הפעלתה מחדש של הכרמלית יעברו כשנה וחצי. הוא גם הודיע, כי העירייה מתכוונת לפרסם מכרז בינלאומי נוסף להארכת הכרמלית ב־14 קילומטר, כדי לקשר גם את קריית אליעזר ונוה שאנן. לביצוע חלק זה של הפרוייקט דרושים כ־300 מיליון דולאר, וראש העיר מקווה שהחברות שיזכו במכרז ידאגו למימונו.

חשוד בנסיון רצח בחיפה

(ע). – צעיר, החשוד שדקר נהג מונית וישיש שחש לעזרתו, נעצר ביום ו' בבית משפט השלום בחיפה לשישה ימים לחקירה.

בא כוח המשטרה טען בבית המשפט, כי באוקטובר השנה דקר החשוד יצחק קדוש בן 24 מחיפה נהג מונית וכן ישיש כבן 75 שחש לעזרתו של הנהג המותקף. החשוד טען בבית המשפט, כי פעל מתוך „הגנה עצמית".

(ע). – רימון גז מקפץ הושלך ביום ו' בשעות אחה"צ ברחוב [illegible] בשכונת ואדי ניסנס בחיפה, ושני עוברי אורח נפגעו, אך לא נזקקו לטיפול רפואי. בשלב זה אין עדיין הערכה אם הרימון הושלך על רקע לאומני או פלילי.

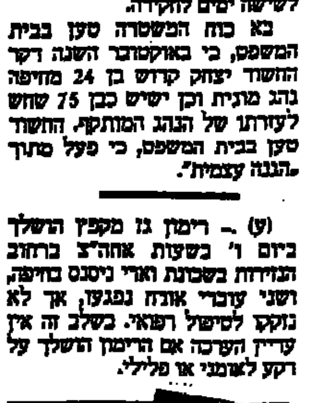

7 הרוגים בתאונות השבוע 7% עלייה לעומת אשתקד

חסמו כביש ת"א־ב"ש במחאה על דריסת הולך רגל

מאת דני צדקוני ואריה ארד,
סופרי 'דבר'

שבעה אנשים נהרגו, מהם חמישה הולכי־רגל, ו־82 נפצעו קשה ב־48 תאונות־דרכים בשבוע האחרון. בשבועיים הראשונים של החודש נהרגו 16 אנשים, ומסתמנת עלייה של שבעה אחוזים במספר ההרוגים בהשוואה לדצמבר אשתקד. עד סוף השנה יגיע המספר הכולל של נפגעי התאונות ל־23,000 – ארבעה אחוזים יותר מאשתקד.

שלשום הפגינו תושבי המושבים שמדרום לקריית־גת על הכביש הראשי תל אביב־באר שבע, בתביעה להסדיר את צומת הכניסה למרכז האזורי באבן שמואל, לאחר שבאותו יום נהרג בצומת זה חבר מושב שלוה, יוסף הוד בן ה־70. הוד נפגע ממכונית נהוגה בידי חיילת, בשעה שחצה את הצומת, אשר אינה מוארת. המפגינים דרשו להתקין תאורה בצומת, וכן לבנות מעליה גשר להולכי רגל.

על־פי סיכום בלתי רשמי נכון ליום ה' בחצות, מגיע מספר ההרוגים בתאונות מתחילת השנה ל־466, ירידה של שלושה אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ומספרם של הפצועים קשה ל־3,611 – עלייה של שלושה אחוזים. על־פי סיכום רשמי ארעי נפגעו ב־11 החודשים הראשונים של השנה 21,084 אנשים ב־14,123 תאונות־דרכים.

תחזית מחשב של 'דבר' על יסוד נתוני 50 מתוך 52 שבועות השנה מורה, כי בשנת 1988 ייפגעו כ־23,000 אנשים (בהשוואה ל־22,173 אשתקד) ב־15,400 תאונות (לעומת 14,955 אשתקד). ב־480 מהנפגעים יהיו הרוגים (493 אשתקד), כ־3,800 פצועים קשה (3,641 אשתקד) וכ־18,800 פצועים קל (18,039 אשתקד).

הסיבות העיקריות לתאונות־הדרכים השנה הן אי־שמירת מרחק נאות בין כלי־רכב הנעים בזה אחר זה, אי־שמירת הימין, אי־ציות לתמרורים ולרמזורים, נסיעה במהירות מופרזת בנסיבות המקרה והתנהגות הולכי רגל. כאמור, היו חמישה משבעת ההרוגים בשבוע האחרון הולכי־רגל.

התנגשות חזיתית עם אוטובוס

(ע). – נהג נפצע אנושות בתאונת דרכים שאירעה ביום ו' במבואות באר שבע. הנהג עקף עם מכוניתו ה'סובארו' שלו שורה של מכוניות בכניסה לבאר שבע והתנגש חזיתית באוטובוס 'אגד' שבא מולו. האוטובוס הוליך למרחק של כמה עשרות מטר וגרר עמו את המכונית, ולבסוף נתז על גגה בתוך תעלה לצד הכביש.

זמן רב נמשך חילוצו של הנהג מהמכונית המעוכה. לאחר חילוצו הועבר הנהג במצב קשה למרכז הרפואי 'סורוקה' בבאר שבע ומשם ללא הכרה ביחידה לטיפול נמרץ.

מוזיקה רגועה לתרנגולים – מעלה את תפוקת הלולים

מאת דני צדקוני, סופר 'דבר' בדרום

העשרה סביבתית, כולל השמעת מוסיקה, היא תמריץ לעליית תפוקת הלול. זוהי מסקנתו של ד"ר גוי גבריהו, חוקר מהפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ברחובות. ד"ר גבריהו, ששב לאחרונה משהות של שנתיים באוניברסיטת קורנל בארה"ב, מצא שההעשרה הסביבתית גורמת לגדילתם המהירה של תרנגולים ותרנגולי הודו, לגדילת מוח גבוהה יותר ולהקטנת תמותתם של אפרוחים.

בעולם קיים מחקר מפותח על השפעת ההעשרה הסביבתית על חיות מעבדה. ייחודו של המחקר של ד"ר גבריהו הוא בישומו לצורך המשק החקלאי. ד"ר גבריהו מציין, כי האפרוחים, הבוקעים מהאינקובטור ללא קשר לאמם הביולוגית, נפלטים לסביבה עניה וחסרת גירויים, וכתוצאה מכך הם מפחדים, מרבים להתגודד, פוגעים אחד בשני, וגדילתם הטבעית נפגעת.

ד"ר גבריהו מצא, שהשמעת מוסיקה לאפרוחים מרגע לידתם, בשילוב עם ההוספות לגורמי העשרה חזותיים, הפחיתה את פחדם של האפרוחים מפני הופעת גורם זר, והכפילה את מספר העופות הניגשים למתקני התערובת. מהבדיקות הסתבר, שהמוסיקה צריכה להיות בעוצמה נמוכה, עד 75 דציבלים. מועדפת מוסיקה רגועה ללא שיאים דראמטיים.

בניסויים, שעשה באוניברסיטת קורנל, הביאה השיטה לשיפור של שני אחוזים בניצולת המזון של אפרוחי תרנגולים ולעלייה של 4 אחוזים במשקלם של תרנגולי הודו. כמו כן נרשמה ירידה של חמישה אחוזים בתמותת תרנגולי הודו. ד"ר גבריהו חתם באמצעות אוניברסיטת קורנל על הסכם זכויות עם חברה אמריקאית, המפתחת מערכות העשרה ללולי מטילות, פטמים והודיים, בהתאם לתוצאות מחקריו.

יצויין, כי למרות ההתקדמות היחסית, נמצא עדיין המחקר היישומי של ההעשרה הסביבתית בשלביו הראשונים.

מנהל 'מעוף' שהתמוטטה חזר ארצה, נעצר ושוחרר בערבות

(ע). יצחק גריש בן 62, לשעבר בעליה ומנהלה של חברת התעופה 'מעוף' (בעבר 'אורי' תחבורה 'מעוף צ'רטר') שהתמוטטה בשנת 1984, נעצר ביום ה' בנמל בן־גוריון ושוחרר ביום ו' בערבות של 150,000 שקל, בהחלטת בית משפט השלום בתל אביב; כן הוצא נגדו צו עיכוב יציאה מן הארץ.

גריש נעדר מן הארץ כארבע שנים, ובאחרונה שהה בארה"ב. עוד בשנת 1987 הוצא נגדו צו מעצר ל־48 שעות בחשד למעורבותו בעבירות הונאה, קבלת מאות אלפי דולארים במרמה ועבירות מס"ה הקשורות בהתמוטטות חברותיו. גריש ביקש בסוף שנת 1984 מבית המשפט המחוזי בתל אביב למנות לו כונס נכסים ומיד לאחר מכן עזב את הארץ.

פקד דוד גת מהיחידה הארצית לחקירות הונאה טען ביום ו' בבית המשפט, כי גריש חשוד בהעלמת חלק מנכסי חברותיו באמצעות רישומים כוזבים בספרי החברה. לטענת החוקר, מסר גריש כרטיסי טיסה לטיסות שכר לחו"ל למרות שידע שהחברה עומדת בפני התמוטטות. פקד גת ציין, כי נגד גריש נפתחו תיקים על משיכת צ'קים ללא כיסוי. כן הוא חשוד בהברחות כספים לחו"ל.

פרקליטו של גריש טען, כי מרשו שב לארץ מרצונו הטוב, בעקבות החלטתה של נשיאת בית המשפט המחוזי, השופטת חנה אבנור הוליש, כי אם לא יתייצב לחקירה בבית המשפט בהליכי פשיטת הרגל נגדו ובתביעה הכספית בסכום של מליוני דולארים שהוגשה נגדו על ידי מפרקי החברות, שהיו בבעלותו – היא תפרסם את [illegible] במעמד צד אחד. הסניגור טען, כי בשלב זה [illegible] לשחררו בערבות.

בא כוח המשטרה הסכים לשחרר את גריש בערבות, והשופט אביגדור סלטון החליט, כי נוסף לעיכוב היציאה מן הארץ, יירשם צו עיקול לטובת המדינה על ביתו של גריש בסביון. השופט הורה לגריש להתייצב במשטרת מרחב הירקון כל אימת שיידרש לעשות כן.

נסיון להצית בי"כ בחיפה – נבדק הקשר להצתה באיבטין

מאת יוסי ליבוביץ',
סופר 'דבר' בגליל המערבי

„באתי בבוקר להתפלל, וכשפתחתי את הדלת נדהמתי לראות שהמפה על השולחן נשרפה. התקבלתי בצער וראיתי חמש כריכות של ספרי קודש שנשרפו. הבנתי שהיה כאן נסיון להצית את בית הכנסת ומיהרתי להזמין את המשטרה", כך תיאר אתמול נחום בליזובסקי, תושב חיפה, את אשר ראו עיניו בבואו אתמול בבוקר להתפלל בבית הכנסת 'פועלי אגודת ישראל' שברחוב הנביאים בעיר התחתית בחיפה.

הודעה על המעשה התקבלה במשטרת חיפה ב־8.25 בבוקר, ולמקום יצאו שוטרים וכן הוזמן חוקר דליקות של מכבי־אש. על פי הממצאים, נערך נסיון ההצתה בעזרת ניירות במשך הלילה. אלמונים הדליקו אש בניירות מחוץ לבית הכנסת, והדפו אותם פנימה כשהם בוערים. נראה שהמציתים נמלטו מהמקום בעוד האש בוערת, והיא כבתה מעצמה מבלי שהתפשטה לחלקים נוספים בבית הכנסת.

משטרת מרחב חיפה פתחה מיד בחקירה אינטנסיבית לגילוי המציתים. החוקרים אינם מוציאים מכלל אפשרות, כי מדובר בהצתה על רקע לאומני כתגובה להצתת המסגד בכפר איבטין בשבוע שעבר.

ח"כ חסיין פארס ממפ"ם גינה אתמול את הצתת בית הכנסת בחיפה. פארס שיגר מברקים לראש עיריית חיפה, ובו הביע את תקוותו, שגילוי המציתים יתבצע במהרה וימנע ליבוי היצרים על רקע פרובוקציות מסוג זה.

כמו כן שיגר פארס מברק לרב הראשי לחיפה ובו אמר כי „הצתת מקומות כמסגד באיבטין ובבית הכנסת בחיפה מקוממת."

המערך ניצח בבחירות באונ' חיפה

מאת יוסף מיכלסקי,
סופר 'דבר'

בבחירות לאגודת הסטודנטים של אוניברסיטת חיפה זכתה רשימת המערך 'מלע' בניצחון מוחץ – 38 נציגים מבין 39 הנציגים במועצת הסטודנטים. רשימת 'קמפוס', המשותפת לסטודנטים יהודים וערבים ומזוהה עם חד"ש, זכתה במנדט אחד, ורשימות של מפ"ם רצ וליכוד לא זכו באף מנדט.

באוניברסיטה היו 5,700 סטודנטים בעלי זכות בחירה, מהם הצביעו 3,200.

אנו משתתפים באבלה הכבד של
משפחת מנור
במות יקירכם
מאיר מנור ז"ל
דיירי הבית מודיליאני 11 ת"א

מועצת פועלי חיפה
מתאבלת על פטירתו בטרם עת של
יהודה בן־נון
חבר מזכירות מועצת חיפה
ההלוויה תצא היום, יום ראשון י' בטבת תשמ"ט 18.12.88 בשעה 14.30 אחה"צ, מבית מועצת פועלי חיפה, רח' החלוץ 45 ותגיע לבית העלמין בכפר סמיר בשעה 15.00

ביום שלישי י"ב בטבת תשמ"ט 20.12.88
במלאת שלושים לפטירתה של בתנו–חברתנו
אורית ורפל
נעלה לקברה לגילוי המצבה ב־4.00 אחה"צ.
לאחר מכן נתכנס במועדון הקיבוץ להעלאת זכרה.
המשפחה
ובית גבעת חיים איחוד

לחברנו אבישי בלומנפלד
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים
סניף שכונת התקוה
ההנהלה והעובדים

לחברנו עזרא אביבה
אתך באבלך הכבד על
מותו ללא עת של
אביך ז"ל
גמול חברה להשקעות בע"מ
ההנהלה והעובדים

דבר היום

ישראל בוטחת באש"ף

אין ספק שנוצר מצב חדש בסכסוך הישראלי־ערבי, ובעיקר במיגזר הפלשתינאי של סכסוך זה. ההודעה האמריקאית כי אש"ף הפך בשביל וואשינגטון מגורם מנודה (שראשו לא זכה אפילו באשרת כניסה לבניין או"ם בניו־יורק) לבן שיח כשר למגעים – העמידה את ממשלת ישראל בבידוד בלתי־מזהיר. לפני שהיא מאשימה את ארה"ב, עליה להאשים את עצמה בשני חטאים: בחטא אי־ראיית הנולד, שאפשר היה לראותו ושרבים ראו אותו וניבאו לו. החטא השני הוא החטא של "שב ואל תעשה". התיקו ביחסי הכוחות בממשלת האחדות היוצאת וההתעקשות של ראש הממשלה על ה"סטאטוס קוו" לא רק כדבר רצוי אלא גם כדבר אפשרי, הם שהביאו להתנקת כל יוזמה מדינית, ולהיעדר כל יוזמה מדינית מצד ישראל.

עכשיו אנחנו קוצרים את פירות הבאושים של ההתעקשות הזאת, ונותרה לישראל רק תגובה. היוזמה נשמטה מידיה, וגם תגובותיה הראשונות לא היו נבונות. הממשל האמריקאי היוצא עשה את המלאכה בשביל הממשל הנכנס, על דעתו וברכתו. רק נסיון מושכל לפעול במשותף לשבירת הקפאון ולקידום התהליך המדיני יכול למנוע מצב שהוא רע לגופו ורע גם ליחסי ישראל־ארה"ב.

ההצעה ליוזמה שתתבטא בתחילת אוטונומיה חד־צדדית, מעידה על הכרה שדרושה יוזמה כלשהי, אך לא תביא לתוצאות כלשהן. כל דבר חד־צדדי לא יצלח. יתר־על־כן: יש מקום לחשוש כי ממשלה בראשות הליכוד, אפילו יהיו בה יחסי כוחות שווים בינו לבין המערך לא תצליח להגיע לשום יוזמה שיש בצידה תקווה, ואפילו לא ליוזמה בעלת סיכויים למנוע עימות עם ארה"ב. אמנם אפשר לשים את יהבנו על אש"ף, שלא ימלא אחר הציפיות של ארה"ב. אבל מדיניות שכולה תלויה באש"ף היא קצרת־ראות וקצרת טווח, תעודת עניות מסוכנת.

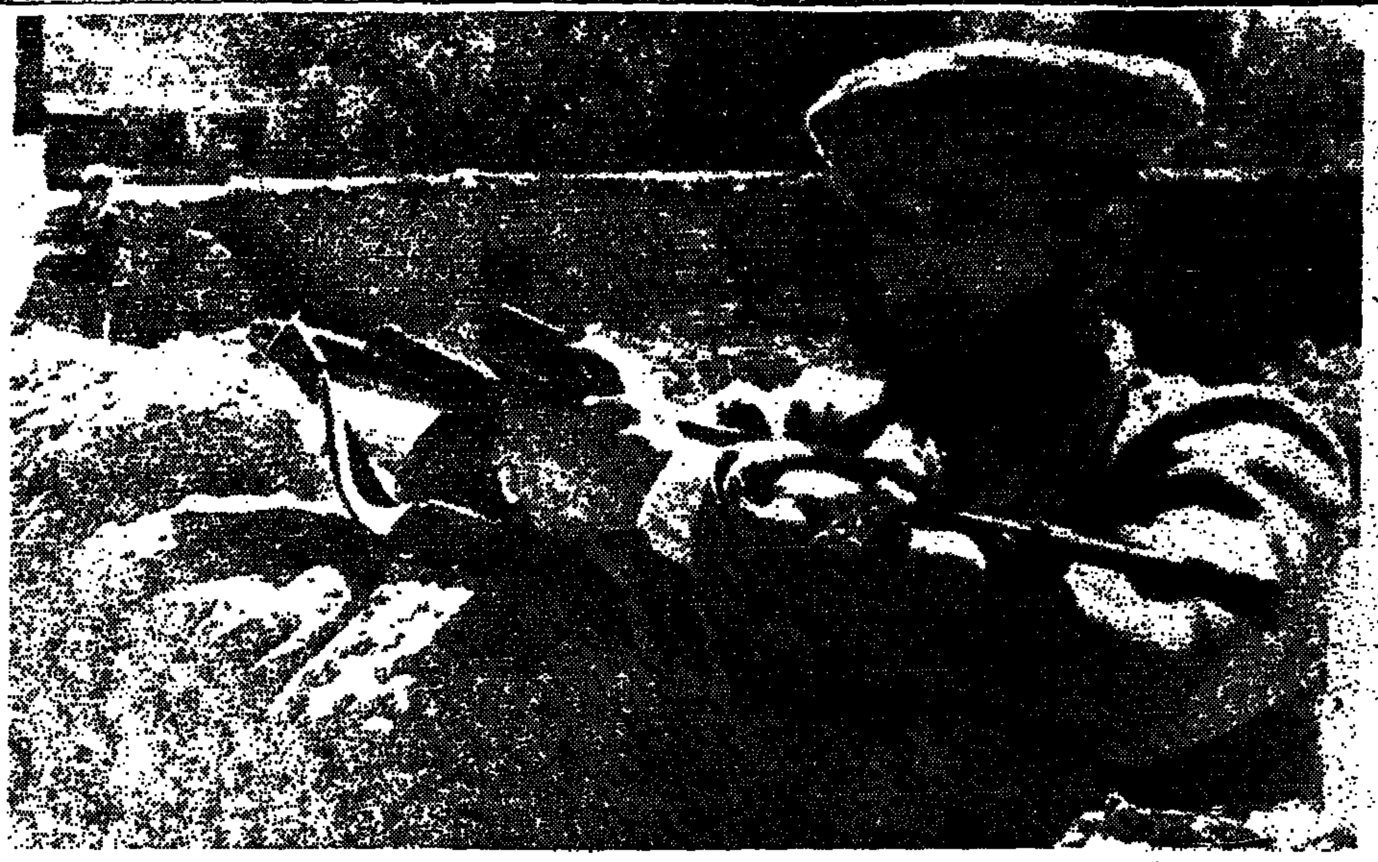

מביט ומחכה לוחם גרילה אפגאני ניצב בעמדת שמירה במאתני אסדבאד, בירת חבל קונאר. באחרונה כבשו כוחות המוג'אהידין את העיר מידי כוחות הממשלה הפרו־סובייטית. צילום אי.פי.

עיתוי / יזהר סמילנסקי

סוף סוף לדבר

לא רצו לבוא לפגישה עם אש"ף דרך הדלת – כעת יבואו לאחר שהגג יפול עליהם.

לא רצו לבוא כבני־חורין שבוחרים דרכם – כעת יבואו ויד העולם מוליכה בעורפם קשורים וכפויים.

לא רצו לבוא כשהשלום היה על הסף – עוד לפני האינתיפאדה ועוד לפני כל־העולם־נגד – כעת יבואו כשהמלחמה על הסף, כשהמשק מתערער, ולבו־לבם־לבו מכל העולם.

יבוא היהודי הגאה, הלוחם לכבוד הלאומי יבוא, וארץ־ישראל השלמה תבוא, ורגל התורה עם רגל התחייה – כולם יבואו כעת, עניים, ריקים וכפופים.

אפילו מפלגת העבודה תבוא כעת, תאסוף עצמותיה הקטנות ותזדנב גם היא קפואה למוצה.

אילו היתה כעת האופוזיציה הגדולה והסוערת, הלא עוד הערב היתה מועיקה את עם ישראל אל הכיכר הגדולה ולפידים בידיהם.

כעת להתחיל לדבר.

רשות השידור / דניאל בן־סימון

קרע בצמרת

מעט באחור הבין הראל עם מי יש לו עסק. עתה הוא מקווה שגם שולחיו של פורת יבינו זאת וישחררו את רשות השידור מנוכחותו המעיקה

הימים האחרונים ברשות השידור עוברים תחת סימנה של המטאמורפוזה שחלה באהרון הראל, יו"ר רשות השידור. האיש שהגיע לזירת האיגרוף התקשורתית הזאת כשופט מנומס ועדין־נפש אינו אותו אדם שמסיים בעוד כמה חודשים את השנה הראשונה לכהונתו. הרבה זירות ציבוריות חצה הראל ב־20 השנים האחרונות ויצא מהן כשהוא שלם, יחסית, בגופו ובנפשו. הוא האמין שאפשר לנצח תהליכי הבנה ופשרה עם רוב בני תמותה, שאפשר להשיג יעדים בכל תחום ציבורי בדרך שקטה ותרבותית, אפילו בחברה רועשת וגועשת כמו החברה הישראלית.

עד שהגיע לרשות השידור. בחודשים הראשונים לכהונתו ניסה הראל להשרות אווירה בינותו ולעבוד בשיתוף פעולה עם מנכ"ל הרשות אורי פורת. ואכן, השניים מצאו כר פעולה נרחב והרבו להתייעץ זה עם זה. ההבנה שהושגה בין השניים היתה לצנינים בעיני חבריו של הראל במפלגת העבודה. גם עיתונאי הרדיו והטלוויזיה הביעו אכזבה גלויה ממנו. הם ציפו לו ציפיות גדולות מהראל וראו בו מעין גלגל־הצלה שניתן להיתלות עליו בעת מצוקה.

ואולם הראל פעל אחרת. הוא צידד כמעט בכל מהלך של פורת בין שידע עליו לפני מעשה ובין שנודע לו אחריו. האידיליה החזיקה מעמד עד לכינוס אש"ף באלג'יר. ההגבלות הדראקוניות שהטיל פורת על סיקור הכינוס טלטלו את רשות השידור והעבירו למערכת החדשות רוח עיוועים. עובדיה פנו בזעקות שבר להראל ודרשו ממנו להירתם למאבק נגד סתימת הפיות מצד פורת. אחרים כינו אותו בוגד. הראל נדהם מהתגובות בעיתונות הכתובה, אבל מילא פיו מים. ואז נחתה פרשת דוד גרוסמן. האחרון הגיש מכתב התפטרות ממחלקת החדשות של קול־ישראל בשל ההגבלות שהטיל פורת על הסיקור. פורת לא השתהה ופיטר את גרוסמן מרשות השידור. הראל, הרוחש כבוד לספרות והערצה לגרוסמן הסופר, הזדעזע מהצעד. הוא נכנס לחדרו של פורת וניסה לשנות את רוע הגזירה. פורת עמד על דעתו.

הראל החל להבין שטיעוניו המלומדים וגישתו הגינותה נופלים על אוזניים ערלות. משהבין כי פורת משתמש בו כבעל־התאנה שיסוה את נסיונותיו המקיאווליסטיות, החליט לפעול בהמרה. הוא כינס את הוועד־המנהל של הרשות והצליח להעביר בהצבעה רוב את ביטול פיטוריו של גרוסמן. פורת, שנכח בישיבה, השתולל. האיש, שכוונות נהפכה אצלו לטבע שני, ראה איך כוונותיו מובסות בהצבעה פשוטה. "זו כוונות לשמוע", הטיח פורת לפני ההצבעה. אבל איש לא התרשם מהטיעון הגלומה.

פורת לא אמר נואש. הוא הורה לשלם לגרוסמן את פיצויי הפיטורין. גרוסמן, שגילה להדהמתו את הסכום בחשבון הבנק שלו, הזעיק את הראל. האחרון זעם ופנה ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש כדי שיתערב ויבהיר לפורת שאינו יכול לזלזל במינהל התקין.

עימות נוסף בין השניים פרץ כשנודע להראל שלקורס כתבי רשות השידור, שעומד להיפתח, הוזמנו מועמדים ללא השכלה אקדמית. המנכ"ל סבר שלעתים ההשכלה רק מפריעה למקצוע העיתונות, שהגדיר אותו "על גבול האמנויות". הראל וחבריו בוועד המנהל לא השתכנעו וביטלו את הקורס במתכונתו ה"לא אקדמית". פורת הוכבע שוב, ונדרש לבצע החלטה שאינו שלם עמה. גם הפעם בחר פורת להתעלם מההחלטה והורה להמשיך בהליכי המיון, כפי שקבע, בלי להתחשב בהחלטת הוועד המנהל. הראל פנה שוב ליועץ המשפטי לממשלה וביקש ממנו להתערב בסוגיה. היועץ עוד לא השמיע את פסיקתו במקרה הזה כמו במקרהו של גרוסמן.

נכון לעכשיו, הראל נמצא בעימות חזיתי עם פורת. השניים אינם מחליפים מלה ביניהם והקרע הוא מוחלט. מעט באיחור הבין הראל עם מי יש לו עסק. עתה, משהבין את נפשו של פורת, הוא מקווה שגם שולחיו מהליכוד יבינו זאת וישחררו את רשות השידור מנוכחותו המעיקה. הבא לציון גואל.

הכרזת שולץ / יקיר צור

תנו צ'אנס לארה"ב

כדאי לו לשמיר להמתין מעט קודם שיפתח באופנסיבה נגד ההחלטה האמריקאית. בין אם יצליח ובין אם ייכשל עשויה ישראל לצאת נשכרת מהדיאלוג בין ארה"ב לאש"ף

יצחק שמיר סר וזעף

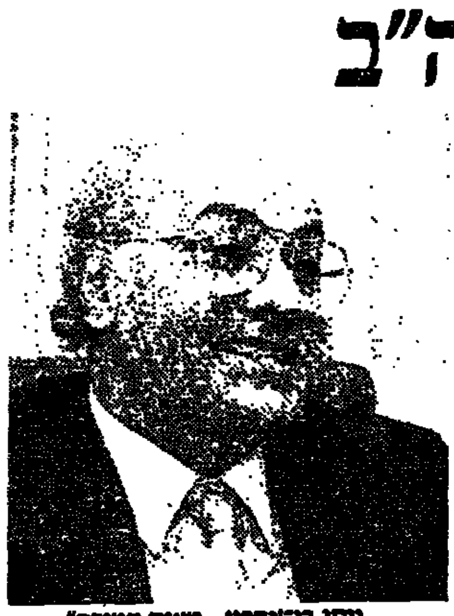

יוסי בן־אהרון. "טעות חמורה".

ברוח הלקסיקון הפוליטי של התקופה, ברצוני לייעץ לראש הממשלה ולצוות עוזריו ויועציו המסורים, לתת "צ'אנס" לארה"ב ולהמתין קצת קודם שישלחו גדודי מסבירים שיבהירו לממשל האמריקאי מדוע החלטתו לפתוח בדיאלוג עם אש"ף היא "טעות חמורה", כפי שהתבטא מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן־אהרון.

מאז נחתם הסכם קיסינג'ר בשנת 1975, התייצבה ארה"ב לצידה של ישראל בכל הקשור לסכסוך הישראלי־פלשתינאי. ארה"ב לא התערבה כאשר גירשה ישראל מנהיגים פלשתינאים מקומיים, שהוחזו לדבריה עם אש"ף, ועל ידי כך דיכאה צמיחת מנהיגות פלשתינית מקומית אותנטית; היא לא הניחה את ישראל כאשר יצאה זו להרפתקה הצבאית בלבנון במטרה לפתור אחת ולתמיד, על ידי שימוש בכוח, את "המיטרד" הקרוי התנועה הלאומית הפלשתינית; והיא לא הפנתה לה עורף גם כאשר יוזמות שלום אמריקאיות, כמו תוכנית רייגן ויוזמת שולץ, שמטרתן היתה לסייע למזרח התיכון ולישראל לצאת מהסבך הבטחוני והמדיני הקשה אליו נקלעו, נתקלו בקיר אטום בדמותו של ראש הממשלה יצחק שמיר.

שמיר, יודעים לספר מקורביו, קיבל את ההחלטה האמריקאית בצורה קשה. ביום שלמחרת הכרזתו של שולץ הוא הסתגר סר וזעף בלשכתו, ומלבד יועציו הקרובים ופגישות הכרחיות לא אופשר לאיש לראותו. אפילו צלמת לשכת העיתונות הממשלתית, המוצבת דרך קבע בלשכת ראש הממשלה ומתעדת את פגישותיו הרשמיות, לא הורשתה לצלמו. אין ספק שההחלטה האמריקאית מהווה פגיעה קשה ביוקרתם של ראש הממשלה ושל הקרובים אליו ברעה. הללו, שלנוכח המציאות המשתנה לנגד עיניהם חוזרו כמו תוכים על המנטרה "לעולם, ובשום תנאי, לא נדבר עם אש"ף", כמו עשו זאת מתוך אמונה שאם יחזרו על כך שוב ושוב, תפעל הסיסמה ככישוף ותבלום את שרשרת ההתפתחויות המדיניות של השבועות האחרונים.

למרות כעסו, ייטיב שמיר לעשות אם ימתין מעט ולא יפתח באופנסיבה נגד ההחלטה האמריקאית. ישראל, בסופו של דבר, עשויה לצאת נשכרת מהדיאלוג בין ארה"ב לאש"ף. ראשית, ערפאת הבטיח, וארה"ב, כפי שהבהירו היטב הנשיא רייגן ושר החוץ שולץ, תעקוב מקרוב אחר מילוי ההבטחה, להפסיק להלוטין את הטרור. שנית, במשא ומתן ייאלץ אש"ף להתמודד לא עם הכרזות חד פעמיות, שאחר כך ניתן להכחישן או להתעלם מהן, אלא עם שורה ארוכה של נושאים הקשורים להסדרים מדיניים אפשריים באזורנו. במשא ומתן חשאי זה יאלץ אש"ף להציג את עמדותיו האמיתיות ללא כחל וסרק ובלי תרגילי אחיזת עיניים תקשורתיים.

אם ייכשל המשא ומתן, וארה"ב תגיע למסקנה שמטרתו האמיתית של אש"ף איננה השגת שלום בר־קיימא במזרח התיכון אלא חלק ממזימה להחליש את ישראל ולהביא להיסולה במסגרת תוכנית השלבים של אש"ף, עשויה התנערותה ממנו להיות קטלנית להמשך קיומו של הארגון. הכרזה אמריקאית שתביע אכזבה מעמדותיו של אש"ף ופקפוק בכנות כוונותיו להגיע להסדר שלום באזור, תפגע ללא ספק במעמדו של אש"ף גם בזירה האירופית ותוריד לטמיון את שורת ההישגים המדיניים שרשם לזכותו בשנה האחרונה. לצעד כזה תהיה השפעה מרחיקת לכת גם על ערביי השטחים והוא עשוי להיות הזרז שיביא להתנתקות תושבי השטחים ממרותו של אש"ף וצמיחת מנהיגות פלשתינית מקומית.

אם יקרה ההיפך, המשא ומתן עם ארה"ב יעלה יפה והטרור יופסק ותושג התקדמות גם בתחומים אחרים, הרי שבכך יאבד אש"ף את צביונו כארגון טרור ואז יהיה אפשר לנהל עמו משא ומתן בהתאם לנוסחת ידידי־שם־טוב, האומרת שאפשר לדבר עם כל פלשתיני המקבל עליו את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, מכיר בזכותה של ישראל לחיות בשלום ובבטחון ואינו עוסק בפעילות טרור. יש להניח כי משא ומתן כזה, גם אם יתקיים, יימשך שנים ארוכות ומן הסתם יעברו עליו לא מעט משברים. ואולם בכך תיפתח סוף סוף הדרך להפסקת הסכסוך המזויין בן עשרות השנים.

ספק אחד נותר, והוא קשור למניעים האמיתיים המסתתרים מאחורי התנגדותם התקיפה של שמיר וחבריו בימין למשא ומתן בין ארה"ב ואש"ף. דומה כי יותר מהסכנה הקיומית הצפויה לנו, כביכול, מאש"ף, חוששים אנשי הימין שהצלחת הדיאלוג בין ארה"ב לאש"ף תחשוף את כוונותיהם האמיתיות ביחס לעתיד השטחים הכבושים ותציג אותם בדמותם האמיתית – כסרבני השלום וכמקדשי הסטאטוס קוו בהווה על חשבון העתיד.

דרך השלום / אריה לובה אליאב

עת לדבר

הגיעה העת שהנהגה ישראלית אמיצה וריאליסטית תתחיל לדבר עם הנהגת אש"ף. החיים והמוות נתונים לפנינו היום. הבה נבחר בחיים ובשלום

ב־1972, תוך מאבק אידיאולוגי חריף עם כמה מראשי מפלגתי, מפלגת העבודה, כתבתי בספרי "ארץ הצבי" את הדברים הבאים אשר בהם אני מאמין ודוגל היום, יום לאחר הודעת ארצות־הברית על שיחות עם אש"ף, יותר מתמיד:

"העולם נברא בדיבור וגם השלום בינינו ובין הערבים ייברא קודם כל בדיבור. אל לנו לשתוק ולגמגם, אנו חייבים לנסות ולדבר עם כל אחד הטוען כי הוא מייצג את הערבים־הפלשתינאים. אנו חייבים להפנות את דברינו גם לערביי הגדה ורצועת עזה, גם לממלכת ירדן וגם לארגוני המחבלים. הדרך הזאת של נסיונות לדבר זרועה אכזבות אך אין בלתה.

"אנו חייבים לספח גם הידברות בין הפלשתינאים שבשטחים בינם לבין עצמם ולהעניק להם את הזכות למפגש חופשי, לבחירה ולהידברות אתנו אף אם יהיה מר כלענה. אין אנו רוצים כי בסופו של המאבק על הארץ נחיה בשכנות עם ערבים־פלשתינאים שפלי קומה, חנפנים וצייתנים כעבדים אלא עם אנשים זקופי קומה וגאים. חלקנו בזקיפת קומתם אין פירושו הרפיית מלחמתנו באלה מבניהם האוחזים בנשק נגדנו, אלא במתן גושפנקא לזכותם האלמנטרית להגדרה לאומית עצמית".

בעקבות הדברים האלה הלכתי לפני 12 שנים, ב־1976, עם עוד כמה חברים ישראלים שלא נרתעו מפני ביקורת מבית ומחוץ, לנסות ולשוחח עם אנשי אש"ף כדי לבדוק אם יש ביניהם אנשים שאתם תוכל ישראל, בבוא העת, לדבר על שלום.

בפגישות רבות השנים עם אנשי אש"ף לא חיפשתי ביניהם, וכמובן לא מצאתי, אף "חובב לציון" אחד. חובבי ציון היו אבותינו ואבות אבותינו. היו בהם גם בני אדם נוראים ואיומים, אך גם אנשים נבונים וריאליסטיים היודעים כי אין להם דרך אלא להידבר עם ישראל ולעשות עמה שלום. אנשים מתונים כאלה יודעים עתה כי עליהם לתאם את פעולותיהם עם ירדן שבה חיים מיליון וחצי מאחיהם, וכי רק הנהגה ישראלית – ולא קבוצות או בודדים – תוכל להיות בת־שיח משמעותית אתם.

ידם של אנשים כאלה גברה עתה במחנה אש"ף, אך אין דרך לבדוק את רצונות כוונותיהם אלא על ידי מפגש פנים מול פנים אתם.

הגיעה העת כי הנהגה ישראלית אמיצה וריאליסטית תתחיל לדבר עם הנהגת אש"ף ותעמיד אותה במבחן.

אל לישראל להתנגש חזיתית עם כל ארצות העולם ועם ארצות־הברית בתוכן.

אל לישראל להגיע לשלום תוך "כיבוש יהודה" ולחצים נוראים עליה.

עלינו לעלות עתה על דרך של שלום תוך פשרה ברוח תורת הנביאים והמוסר היהודי.

החיים והמוות נתונים לפנינו היום, הברכה והקללה. הבה נבחר בחיים ובשלום.

מצוקת הקיבוצים / שמעון וייס

אפיקים חדשים

קיבוצים מחפשים פרנסה בחוץ; עשרה קיבוצים לפחות יונקים מעטיני ההצלחה המדהימה של מכשיר תלישת השיער שמייצרים בקיבוץ הגושרים

המשבר הכלכלי הקשה שפוקד את הקיבוצים מאלץ אותם לחפש אפיקים חדשים למלא את קופותיהם המידלדלות. לבד מהמהלכי הבלימה החיוניים שנקטו כדי לבלום את הסחף הפיננסי עליהם למצוא מקורות פרנסה מיידיים. החקלאות, מסתבר, איננה מה שהיתה פעם וגם התעשיה נתקלת בקשיים רבים. אחזקתה כרוכה, כידוע, בהשקעות גדולות ואלה אינן בנמצא.

לפיכך החליטו בתק"ם ובקיבוץ הארצי לאפשר לקיבוצים להוציא חברים לעבודות חוץ בקיבוצים אחרים ובמפעלים שונים בעיר, כדי שיסייעו במשכורותיהם לחלץ את משקם ממצוקתו. את האידיאולוגיה במקרה הזה מניחים בצד. היקף התופעה קטן, לפי שעה, אבל חברים מרכזיים בתנועות הקיבוציות הגדולות כבר מעלים את החשש, שמא במשך הזמן ייפרצו כל הסכרים ובעבור תלוש שמן יסכימו בקיבוצים לעסוק כמעט בכל עבודה, גם אם היא מנוגדת לעקרונות הקיבוץ.

"הקיבוץ הוא ערך מוסרי־אידיאי, שתנאי קיום הכרחי לו הוא הערך הכלכלי", אמר בסוף השבוע ישעיהו (שושיק) פרי, מזכיר התק"ם, והפתיע לא במעט את קומץ הכתבים הכלכליים שבאו מירושלים כדי לבקר במפעלי תעשיה ובחצרות קיבוצים בגליל, לראות מקרוב את המצוקה ואת הנסיונות להתמודד עמה. "בלי שני ערכים קיומיים אלה אין זכות קיום לקיבוץ. בתנועת המושבים לא קיים יותר הערך הקיומי־כלכלי ולכן היא לא קיימת יותר. אצלנו נותר ערך מוסרי, שומר עלינו".

הרבה תקיפות נשמעה בדבריהם של שושיק פרי ועמיתו אלישע שפירא מהקיבוץ הארצי.

"אנחנו תובעים מכל קיבוץ לפרנס את עצמו", אמרו השנים ופירשו: "יש להשאיר מינימום לתפעול שוטף ואת כל היתר – להחזר חובות הענף". פרי ושפירא אינם מודאגים מהסחף העלול להתחולל בעקבות ההנחיה התנועתית להוציא חברים לעבודות מחוץ למשק, כדי שיביאו את שכרם הביתה. בעבר היו בודאי רואים בכך איום על ערכיה היחודיים של התנועה הקיבוצית. המצוקה הכלכלית מורידה את סף הרגישות.

בינתיים מנסים הקיבוצים הזקוקים לעבודות חוץ להשאר לפחות בתחומי החצר של קיבוצם. כך מחוברים, כלשון ראשי התנועות, לא פחות מעשרה קיבוצים למפעל "מפרך" המצליח של קיבוץ הגושרים ורוכבים על גל ההצלחה המדהימה של מכשיר תלישת השיער שמייצרים במפעל. "כל קיבוץ ומוצר", בהם גם ותיקים כמו איילת השחר, מעניק שירות זה או אחר בייצור, במחקר ובפיתוח למפעל האם בקיבוץ הגושרים וכולם שותפים להצלחה. היד עוד נטויה, אומרים בקיבוצי האיזור, ויתכן שיתחברו ל"עטיני" הגושרים עוד קיבוצים. את הנוסחה הזו מבקשים ליישם גם בקיבוצים אחרים שמפעליהם זוכים להצלחה רבה. מפעל שימורי המיצים של גבעת חיים, למשל. האם מביאים בחשבון שבוקר אחד עלולים להתעורר עשרה ויותר קיבוצים ולמצוא שהמפעל שהם מחוברים אליו "גמר את הסוס"? המטרה כרגע היא להרוויח ונדמה שכל האמצעים כשרים.

כבר יש בכירים בתנועות המעלים שאלות ומקשים קושיות. מה יקרה אם יבוא יום ואחד חבר קיבוץ ויאמר שהוא רוצה לעבוד בעבודה שערכה המוסרי מוטל בספק, אך רווחיה גבוהים וקורצים? ומה יאמרו לחברים בקיבוצים שיראו חבר זה או אחר יוצא כל בוקר ב"וולבו", שנת ייצור אחרונה, למשל, בדרכו לעבודה במפעל מחוץ לחצר? האם רק תלוש המשכורת, שיוצג לפני כולם, ישתיק את השואלים? השאלות יוצגו במלוא החומרה אם יתברר שאין די גם בעקיפת הערכים האידיאולוגיים לטובת הקיום הכלכלי.

עכשיו כולם עסוקים בהיחלצות מהמשבר וגם בחצר הקיבוצית מוכנים כמעט לכל קורבן ולכל מחיר אידיאולוגי. אחרי הכל, דור המייסדים הולך ופוחת וקולו כבר לא נשמע. היום שומעים בעיקר את הכלכלנים.

ברלין המזרחית / ראול טייטלבאום

מגבשת קו עצמאי

המסר של מזרח גרמניה כלפי מוסקווה הוא: ידידות, ידידות, אבל כל אחד על פי דרכו...

אריך הוניקר.
רישום רענן לוריא

נפל דבר בין ברלין למוסקווה. מזרח־גרמניה, בעלת־הברית הנאמנה ביותר של ברה"מ, מגבשת קו עצמאי. לא יותר פתיחות אלא פחות גלאסנוסט ופחות פרסטרויקה. בסוף נובמבר התקיימה ישיבה של הוועד המרכזי של "מפלגת האחדות הסוציאליסטית", המפלגה השלטת במזרח גרמניה, ומנהיגה אריך הוניקר הסביר, כי לארצו לא דרושה שום פרסטרויקה במשק, משום שזה 16 שנה מיושמות כבר רפורמות במשק הלאומי. "המסר של מזרח גרמניה כלפי מוסקווה הוא: ידידות, ידידות. אבל כל אחד על־פי דרכו..." האם הוניקר, שעליו אמרו שהוא מתכוון לפרוש לגימלאות, מכין אופוזיציה לגורבאצ'וב יחד עם צ'אושסקו ועם פידל קאסטרו, שיצאו בגלוי נגד הקו של המנהיג הסובייטי?

ברור שמה שמתחולל היום בברה"מ אינו מוצא־חן בעיני הוניקר. הוא נפגש בספטמבר עם גורבאצ'וב ובוודאי אמר לו זאת בשיחה בארבע עיניים. אבל גורבאצ'וב לא התרשם, כנראה, והקרע בין ברלין ומוסקווה מתרחב. בברלין עשו מהלך חסר תקדים ביחסים עם ברה"מ. לכאורה דבר שולי: עניין של סידורי דואר. מינהלת הדואר המזרח־גרמני הודיעה רשמית, כי היא חדלה להפיץ בשטחה את כתב־העת הסובייטי "ספוטניק", היוצא בכמה שפות, לרבות השפה הגרמנית. שירותי הדואר של מזרח־גרמניה הסבירו, כי הם עושים זאת משום ש"ספוטניק"

(המשך בעמוד 8)

אגרת גלויה לפוליטיקאים / נתן רוטנשטרייך

שעת חירום או עידן

המפלגות החרדיות מבקשות חסות אצל המפלגות הגדולות. הללו נותנות חסות זו, וזו לובשת צורה של הסכמים שהעיקר בהם הוא חלוקת נכסים. לכל חצר יהודית חסות משלה

הדברים מוסבים על קלסתר פניה של הפוליטיקה הישראלית כפי שהתגלתה עתה. פוליטיקה שונה מפוליס כלומר ממדינה: פוליס היא מציאות אלמונית, וכאשר אמר אדם על עצמו שהוא המדינה הוא אמר דבר טפל. מדינה מורכבת מכולנו וממעשינו ומאורחות חיינו, מפעילותנו על תחומיה ושביליה. פוליטיקה אינה בת־ניתוק מפוליטיקאים הללו, גם כאשר הם נבחרים, אין הם אוטומטאות בודדים. זו בעצם הבעיה.

אפשר היה לכאורה להמשיל משל ולומר, כי הפוליטיקאים מגלגלים את הפוליטיקה כך שהיא כמו פיס. אמנם אי אפשר היה שלא לתמוה שאנשים שהם שומרי מצוות נזקקו בכלל לעניין שיש בו קרבה לקוביות. אולי הם מפריחי יונים אולם למען הטכסיס הם מפריחי ביצים. מכל מקום, נראים הדברים כך כי אם הכסף ריח רע אינו עולה ממנו אין חשיבות בכך מה מקורו, העיקר הוא מציאותו. ושוב – אילו הדבק במצווה היה דבק בכוונה, ספק אם אפשר היה להבדיל הבדלה זו בין מקור למציאות. אולם בפועל אנו רואים כי אין הדבר כך וההבדלה לא זו בלבד שהיא קיימת אלא היא גם מדריכה את המעשים ואת היעדים.

הרקע הרעיוני של הפוליטיקה אולי קיים בספרים, אבל אין הוא קיים במציאות ואפילו לא בשוליה. כיצד אפשר שמפלגות ציוניות תולות את גורלן במפלגות אנטי־ציוניות? כיצד קליטת העולים, כלומר פונקציה הנובעת ממהותה הציונית של מדינת ישראל, תופיע על סדר היום בזיקה למפלגות אלה? הפוליטיקה חדלה להיות מכוונת למטרות. היא נועדה להזין את עצמה. העיקר הוא בשלטון עצמו, ושלטון קיים אם מצויים אנשים המחזיקים בו. מן האנונימיות של המדינה הגענו לפוליטיקה אישית במובהק. על רקע המגע או המשא־ומתן בין אישים בודדים הכל נתון למכירה או הכל חשוף למבצעים. במבצעים בתחום של מיקוח־וממכר יש שיעור וזמן שבין ראשיתו לסופו המסיים את המבצע. מה שאנו לומדים בפוליטיקה הוא ששיעור הזמן הוא הדד־ליין – אותו קטע זמן שהדבור של פוליטיקאי המופנה לרעהו במיקוח־וממכר ממלא אותו. אחרי הדד־ליין זה המבצע מכוון לצד האחר וחוזר חלילה. לפוליטיקאים מישורים שונים של פעילות: במישור אחד הם פרטנרים, במישור אחר הם נזקקים לסמכות של רבנים ועל־ידי כך הם מוציאים כביכול את המיקוח־וממכר מרשותו לרשות של ההלכה וניתנת גושפנקא רוחנית כביכול למה ששייך לפרוזה נמוכה.

לא רק בנציגי היהדות שומרת המצוות מדובר, זו הורדה לקודש־ברוך־הוא אך בתוך כך הורדה למקומה בשוק הפוליטי ולתפקידים שתמלא ליד השולחן של שוק זה. הנענים להם או היוזמים את ההיענות יש להם חלק מכריע או מקביל בתהליך. מי שתומך בשם החוק הקשור לשבותם של היהודים למדינתם יכול לטעון, בחינת פטרה, כי ההצבעה למען החוק תלויה בכך היכן יימצא היהום החרדי – בצד זה של המפה הפוליטית או בצד אחר של השוק הגועש. לא דבקות ברעיון בחינת כזה קובעת, אלא השקל הטכססי של ההתנהגות. מי שאינו יכול להסכים כי חקיקה של מדינת ישראל תבחן למונופוליזציה של טקס דתי והיא שתקבע את פניה של הגולה היהודית מי בתחום ומי מחוצה לו – כיצד נדרש והוא בכלל למשא־ומתן למען שלב ארעי לדיון בנושא זה?

אין זה אלא שהפוליטיקה, כסך־הכל של טכסיסים, מטשטשת את המטרה שנועדה להיות בטווח הראיה. הכל טכסיסים ואי אתה שואל עוד מה משמשים טכסיסים אלה זולת את הטכססנים עצמם.

המפלגות החרדיות מבקשות חסות אצל המפלגות הקדירות הגדולות הללו נותנות חסות זו, וזו לובשת צורה של הסכמים חוזיים, שהעיקר בהם הוא חלוקת נכסים. לכל חצר יהודית חסות משלה. אין יהודי יחיד בחצר אלא חבורה המבקשת להיבנות מן החסות. רוצה היית שיהודים שומרי מצוות יהיו בעלי התנהגות מוסרית רחבה והיקבעותם על־ידי כך לא תהיה מוגבלת למצוות הנחת תפילין. למעשה אנו רואים הבחנה בין פולחן ויוחסים. וביוחסים כמו ביחסים. מפלגות הבנויות על כוהני מהסכה ציוניים – כיצד הם נותנים את ידם להסדרים אלה ולאווירה האופפת אותם?

כיצד לא נראה את הקשר בין אובדן עיצוב הדמות של החברה הישראלית על־ידי רעיונות־יסוד לבין תוצאות הבחירות וההתחזקות של אוריינטאציות אנטי־ציוניות. הפוליטיקה נועדה לשבש את המדינה. במצב שנוצר, כאשר הפוליטיקה מזינה את עצמה, כלומר אוכלת את עצמה, נפער פער בין בני אדם המבקשים לבנות את מדינתם לבין המדינה כבנות שהיא, אשר לדאבון־לב נעשית מזוהה עם הפוליטיקה ואנשיה. לפי רמת הפוליטיקה נמדדת רמת המדינה, והפעילות שנועדה להיות למען המדינה נתפסת כמחיצה בין האנשים למדינה. המדינה נדחית מאופק החיים של בני האדם. האם הפוליטיקאים יתעוררו מן המהומה של עצמם? היכן יימצאו המעוררים?

מי שדבק בבריית ישראל ואינו שותף לסדרי הפוליטיקה כולה משום שהבחין בשיבושים, הללו גדשו מאד – שבא הוא מעיד לא רק על עצמו. שינוי מהותי הוא בהשעה הבלעדית שעת החירום תתארך ותהיה עידן ולא שעה. תוצאותיו של עידן זה "מי ישורנו".

هكذا من الأصل

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

להכריז מראש עם מי הולכים

השר גד יעקבי שואף להקדים שינוי שיטת הבחירות לרובית, לחלוקת הארץ לאזורי בחירה. אין חלוקת דעות והשקפות לפי אזורים גיאוגרפיים. מטרת השינוי היא – מניעת קשיים פרלמנטריים בשל הפיצול. הצעתי אומרת שניתן לסלק הקשיים מבלי לשנות שיטת הבחירות. הבחירות היחסיות הן באמת דמוקרטיות וחופשיות המאפשרות לכל „מי" ומי להציג מועמדות ולהפיץ דעות.

בסופו של תהליך הרכבת הממשלה ניצבים שני גושים זה מול זה: קואליציה מול אופוזיציה. בעצם קיימים אצלנו שני גושים עיקריים: מערך מול ליכוד. כל גוש בפנים אינו אחיד. יש בו מיגוון של דעות, אלא שמתוך הבנה ואחריות מחפשים את המאחד ואת המכנה המשותף. גם בקואליציה מתגבש לבסוף מכנה משותף.

אני מציע שיוחלט על קיום פרלמנטרי של שני גושים המתפים על כל הקטנים והרסיסים. הבחירות יתקיימו כמו עכשיו עם ויכוחים והסברות בחופש ודמוקרטיה, אלא בעת הגשת הרשימות לקראת הבחירות, חייבת כל רשימה, בלי הבדל מפלגה ודת וגזע ומין להצהיר מראש לאיזה גוש מצטרפים למערך או לליכוד. אין רשימה מתקבלת ללא הצהרה מראש. על הרשימות לבחור באחריות ולהחליט מראש ללא תנאי, ללא משא ומתן ועיסקות מבלי יכולת להתערש ולכלנתר עד לבחירות הבאות. קשיי ההתלכדות וההתגבשות יהיו נחלת הגושים בפנים אחרי הבחירות על פי הבחנות. אבל לפעילות הפרלמנטרית לא יהיו קשיים. הרוב בבחירות יכריע מי לממשלה ומי לאופוזיציה. אין קואליציה, לא משא ומתן וסחיטות ואיומים ואתורדחסימה והסכם ברד־עופר ושלום על ישראל.

בהמשך פעילות הממשלה ייתכנו תביעות לחופש המצפון והצבעה בבעיות עקרוניות (לא למטרות כלכלתיות) ואז עלולה הממשלה ליפול. כל השינוי תלוי בהחלטת הממשלה על שיטה של שני גושים ועל חובת הצהרה מראש של כל רשימה לקראת הבחירות.

משה מוסקאט
בית זית

הינחמו נא רבותי!

אני גר עכשיו באנגליה, אבל כמו כל יהודי שנמצא בחו"ל – הרוצה באמת בטובת מדינתנו – מודאג אני מאד מהמצב בארץ. האם לא די לנו ב„אינתיפאדה" הערבית, האם צריכים אנו מלחמת אחים?

במלחמת העולם הראשונה הייתי ילד קטן והיה לי הובי לאסוף בולים. אם הזיכרון אינו מטעני, הגרמנים שהיו אז מחולקים למדינות שונות (פרוסיה, באווריה, סכסוניה ועוד) הוציאו בולים מיוחדים עם כתובת: "Seit Einig, Einig, Einig" „היו מאוחדים, מאוחדים, מאוחדים". מה שאנו אומרים היום על הגרמנים זה דבר אחר. אבל אפשר ללמוד מהם דבר אחד. בזמן כל כך קשה לארצנו יש לשכוח את חילוקי־הדעות המפלגתיים והדתיים, ולזכור אך את טובת המדינה. הרומאים העתיקים אמרו: "salus reipublicae superma esto": טובת המדינה צריכה להיות חוק עליון.

ד"ר ליאו אובסטפלד
לונדון

למי להאמין?

במשך השנה האחרונה קראנו, שמענו וראינו על תקריות רבות עוינות בקבטיה (בין היתר תלו שם שוטר מקומי) וצה"ל מתקשה להשליט סדר במקום כמו במקומות רבים אחרים.

אבל, בסמוך לקבטיה, בזאבדה „כמעט שלא היו מהומות. רק פעם אחת הונח בה מוקש

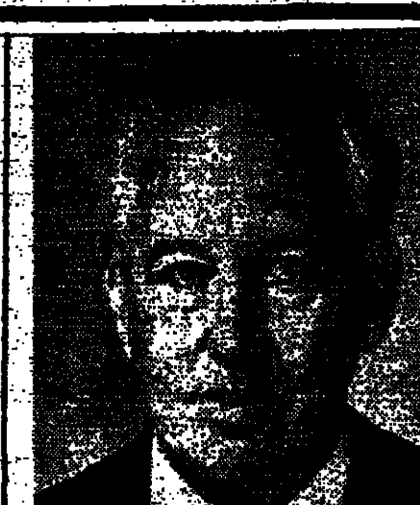
השר גד יעקבי

אבנים, ואבו אל־בוטו סילק אותן". הציטוט מ„דבר" 5.12.88.

מספר לנו דני רובינשטיין: האיש הזה קבלן מקומי עם בנו בן ה־14 שולטים ביד חזקה בכפר, בעזרת תת־מקלע עוזי שקיבלו מצה"ל.

דני איש טוב לב מתלונן: „במעשי הבריונות" של „בעלי הבריה... הממשל הישראלי באיזור ובמקומות אחריעם שהאינתיפאדה לא הגיעה אליהם... הם אותם בוסים שאבו אל־בוטו ודומיו משליטים בהם את רצונם, ואגב כך גם את הממשל הישראלי שהם נציגיו".

דני רובינשטיין קיבל השנה פרס סוקולוב על „אמינות". מבחינה זאת אני שואל: למי להאמין? לאלוף ברק הטוען, שאי־אפשר להשתיק את כולם, או לדני שמוכיח משהו הפוך?

שבתאי אליאסון
אלקנה

התורה אינה טועה לעולם

יש המשליכים את כל יהבם על חוקים זרים, אשר מקרוב באו, ומאמינים כי אלה יושיעו את עם ישראל. יתר־על־כן, הבג"צ וחוקיו, אשר הומצאו על־ידי בני־אדם ויובאו אלינו מן העמים האחרים, עלול לטעות, כי סוף־סוף הם של אנשים, בשר־ודם, ואילו התורה הקדושה, אשר הקב"ה העניק לנו בכבודו ובעצמו, אינה טועה לעולם והיא תישאר שלנו לנצח, ויבוא יום שכל המשמיצים יכירו בטעותם ויצטערו על כל מלה מרושעת שהשמיעו ושכתבו.

ראובן ברשוב
ירושלים

נתונים חסרי בסיס

ביום ה', 1.12.88 התפרסמה כתבה פרי עטו של נתן רועי, העוסקת בנתן וולוך, סגן ראש העיריה. הכתבה האמורה מכילה נתונים חסרי שחר. ברור, כי הכותב אותם פשוט לא ידע על מה הוא מדבר. ויותר מכך, אפילו לא חשב, כי עליו לבדוק אותם.

הכתבה מדברת על ... מסכת הארנונה: תוספת של כ־200 ש"ח לשנת ארנונה. העשירים לא ארגישו מאום. הקשישים של נווה אליעזר, הערבים של יפו, ירגישו. ועוד איך ירגישו".

ממש לבכות – לאו לאו

הנתון הזה חסר בסיס. איך אפשר לדבר על קשישי נווה אליעזר ולהזיל דמעה על ערביי יפו, כאשר הם ישלמו תוספת ארנונה שנתית של 10 עד 20 שקל לשנה. כלומר, בין שלושה לשישה שקל לחודש? אילו דמעות תנין אפשר להזיל על נתונים חסרי בסיס?

הנתונים המדוייקים, הידועים למר וולוך ובוודאי היו עומדים לרשות רועי אם אכן היה מבקש אותם, מורים, כי רק 970 משפחות ישלמו כ־200 ש"ח תוספת לשנה, ו־146,199 משפחות ישלמו פחות מכך, מתוכן 124,553 ישלמו עד 50 ש"ח לשנה, כ־11,000 משפחות נוספות ישלמו עד כ־100 ש"ח תוספת, וכ־5,000 ישלמו לשנה בין 100 ל־200 ש"ח תוספת.

ומוסיף נתן רועי: „הם לא יודעים שכדי לחסוך 200 ש"ח בשנה למיסים צריך לצרוך כל חודש פחות מים, פחות חשמל, פחות גז, פחות אוכל". מה ש„הם" יודעים, מר רועי, זה את הנתונים.

ובקשר לנתונים:

רועי קובע כי ... ראש עיריית תל־אביב שלמה להט מקצץ בחינוך וברווחה לאורך השנים, לאט אבל בטוח, בשיטה ממשית.

נו באמת. ספרי התקציב פתוחים. החינוך בתל־אביב מקבל השנה כ־120 מיליון שקל לשנה, והוא מקיים מערכת נרחבת של שעות העשרה וחינוך אפור על חשבון העיריה בשכונות המצוקה. התקציב גדל כל שנה, וגם השנה, בעת הקיצוצים הגדולים, תקציב החינוך היה זה שלא נפגע.

והרווחה. שאל נא מר רועי את קשישי תל־אביב, אותם אלפי ארוחות קפואות במחיר של בין שקל וחצי לשלושה שקלים, אותם שמקבלים ארוחות חמות הביתה, אותם שמבלים בהנחה בהצגות הקאמרי ובקונצרטים, שאל אותם על הרווחה, בדוק היטב את נתוניך.

בני כהן
דובר עיריית תל־אביב – יפו

תודה להנהלת „כור"

בכתבה שכותרתה „אפשר גם בלי מנהלים" שפורסמה ב„דבר" ביום ה' 15.12.88 ושעניינה מפעל „חסין אש" בבאר שבע, מופיעים ציטוטים בשמי בנוסח: „סגירת המפעל היתה ברוטאלית" ו„הנהלת כור חיפשה, כנראה, שעיר לעזאזל כדי לרצות את דעת הקהל".

ברצוני להבהיר, שדברים אלה נאמרו על ידי בשעתו על רקע האווירה הקשה וחוסר הוודאות ששררו אז עם סגירת המפעל ופיטורי עובדיו ואינם אקטואליים עוד היום. בדיעבד התברר, שדווקא סגירת המפעל הביאה ליצירת המבנה החדש ב„חסין אש", שבו העמידה הנהלת „כור" במתווה נדיבה בימים אלה לרשות עובדיו, על מנת שינהלוהו בעצמם ויהנו מפירותיו כפי שאכן קורה בפועל.

חשוב להדגיש, שאלמלא שיתוף־הפעולה והרצון הטוב של הנהלת „כור" בנושא „חסין אש", שבאו לידי ביטוי לאורך כל הדרך, לא היינו מגיעים ליצירה החדשה, המוכיחה שאפשר גם אחרת.

מאיר בביוף
מזכיר האיגוד המקצועי,
מועצת פועלי באר שבע

לפני 60 שנה

הרייכסטאג מסגיר ציר אנטישמי

הרייכסטאג ביטל את החסינות הפרלמנטרית של הציר שטראסר, העורך האחראי של תשעה עתונים אנטישמיים, כדי לאפשר ע"י כך את העמדתו למשפט מטעם התביעה הכללית.

בחירות בתל־אביב

בבית הנבחרים בלונדון נשאל מיניסטר המושבות אמרי, מדוע נשללה זכות בחירה מהתושבים העניים של תל־אביב ומדוע ציוותה הממשלה את מסכות העיריה.

אמרי הכחיש את דבר צימצום המסכות, ואמר כי השינויים בזכות הבחירה באו מפני פשיטת הרגל של העיריה.

לפני 40 שנה

קונצרט לטובת הפילהרמונית

למעלה מ־1200 איש שילמו כל אחד 75 דולאר, כדי להיות נוכח בקונצרט שנערך באולם הגדול של מלון האלדורף אסטוריה, לטובת התזמורת הפילהרמונית בישראל. בקונצרט השתתפו ארתור רובינשטיין, גרגורי פיאטיגורסקי והתזמורת הפילהרמונית של ניו־יורק, בניצוחו של שארל מינש.

לא נמצא רוב לקבלת ישראל לאו"ם

בקשת ישראל להתקבל לאו"ם נכשלה, משום שנתמכה רק ע"י 5 חברי מועצת הבטחון. הצעת צרפת לדחות את הדיון לחודש ימים נתמכה ע"י 6 נציגים.

• אנשים • אנשים • אנשים •

אגודת „יד ביד – הקרן להצלת חיי אדם" בראשותה של שלי חושן קיימה בבוקר יום שישי תצוגת אופנה בחסות זיווה להט, רעיית ראש העיר, אשר הכנסותיה הוקדשו ליונת פריליך (במרכז) בת ה־18, שחלתה לפני שנתיים בסרטן הדם. היא זקוקה בדחיפות להשתלת מוח עצם והניתוח חייב להתבצע תוך שבועיים. עלות הניתוח 132 אלף דולאר. עד כה נאספו כ־65 אלף דולאר בלבד.

בהעדר פונקציה

בימים אלה מוצגת במחלקה לעיצוב קרמי של „בצלאל" תערוכה יוצאת דופן, פרי שיתוף פעולה בין האמן משה גרשוני לבין מורי המחלקה ותלמידיה, שעזרו לו בצדדים הטכניים ואף יצרו חלק מהעבודות. הפעם מדובר בכלי קרמיקה וגרשוני מסביר: „הציור מבטל את הצורה המובנת מאליה ושניהם מתבטלים והופכים למחשבה – לפונקציה". התערוכה מבטאת הצורך המודגש של האמן לפעול כאמן אנונימי, לקיים את שיתוף הפעולה בין אמנים, להשתייך למסורות הגדולות ולהחזיר לאמנות את הפונקציה שלה. התערוכה, לדברי ראש המחלקה לידיה זבצקי, מדגישה את מסורת כלי הקרמיקה האיסלאמית, את מסורת הפורצלן הגרמני ואת היודאיקה – כלי אוכל, כלי פסח וכלים שבורים.

נרתמו

שני שרים – גד יעקבי ומוטה גור – וחמישה חברי כנסת – אהרן נמיר, אלי בן מנחם, מיכאל בר־זוהר, לובה אליאב ודוד ליבאי – החליטו להקים „לובי תל־אביבי" בכנסת, שיפעל בראש ובראשונה למען בחירתו של נתן וולוך לראשות העיר. הפורום, ביוזמה של ח"כ נמיר, יעסוק באיסוף תרומות ובגיבוי פוליטי וציבורי למערכת הבחירות של נתן וולוך.

הוציאו אנרגיה

3,000 חיילים וחיילות, קצינים וקצינות ואלופי המטה הכללי נטלו חלק בסוף השבוע באליפות צה"ל במרוצי־שדה וניווט אשר נערכה בבית־שאן וכללה רכיבת אופניים ל־18 ק"מ, שחיה ל־300 מטרים וריצת שדה ל־8 ק"מ. חייל חיל־התותחנים משה מזרחי זכה בתחרות וקיבל זוג אופני־מרוץ. בתמונה: אלוף מתן וילנאי מתכונן למרוץ המפקדים העממי, בו ניצחה נבחרת מפקדי אכ"א.

הוצאה לפועל

בשבוע הבא עורך בית ההוצאה „כתר" אירוע קצת יוצא דופן להוצאת ספרים – מסיבת שירה בבית־החייל בתל־אביב. העילה למסיבה היא הוצאתו לאור של ספר הפזמונים „עם ישראל שר", שכתבו שרה־לה שרון ועמוס מורת. למורת ייערך בחנות „כתר" החדשה בת"א טקס הענקת הפרס הספרותי ע"ש מרדכי ברנשטיין לרומן העברי המקורי לשנת 1988. הזוכה בפרס הוא דוד שיץ על ספרו „שושן לבן שושן אדום". בני הנדל יקרא קטעים מן הספר, אריאל הירשפלד ישא דברים ואתנחתא מוסיקאלית, כמקובל, יבצעו תאיר קודר ודנית גלאי.

הצליחה

אתי גרנן, מנהלת בית־הספר „בוסתן" בקיבוץ מעוז־חיים, הוכתרה בסוף השבוע בכלת פרס רוטשילד לחינוך ע"ש מקס רואו. ועדת הבחירה בראשות אליעזר שמואלי מצאה אותה ראויה לקבל את הפרס על הצלחתה בקידום האינטגרציה החברתית הלימודית של ילדי הקיבוץ עם ילדי המושבים בית יוסף וירדנה בעמק בית שאן. הפרס הוענק בטקס ממלכתי במשכן הכנסת בירושלים, במעמד יו"ר הכנסת דב שילנסקי וסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון.

נודד

רצ'א פאהאלוי, בנו של השאה המנוח של איראן מצפה לאישור ממשלת צרפת להתגורר במדינה. ברצונו להיות קרוב לתומכיו החיים בצרפת ובגרמניה המערבית. פאהאלוי הגיע לביקור בלתי צפוי בצרפת בימים האחרונים, לאחר שלא קיבל אשרת כניסה לגרמניה. עד הזמן האחרון התגורר פאהאלוי בארה"ב.

על הדבש ועל היין

גרטרוד פלמר מקליפורניה בת 105 קיבלה בסאן דייגו את תואר הסטודנטית המבוגרת ביותר הרשומה בארצות־הברית. פלמר, שנולדה באנגליה בדצמבר 1883, מייחסת את אריכות חייה לאוויר צח, התעמלות ובקבוק שיכר ביום.

מגמה

בשנת 1993 תושלם בדרום פאריס בנייתה של קתדרלה בעלת עיצוב יוצא דופן ושנוי במחלוקת, בה יוכלו להתכנס 930 מאמינים. השבוע הוצג בפאריס המודל, פרי דמיונו של הארכיטקט האיטלקי יליד קוויין, מריו בוטה.

נר לי, נר לי

בכנסיה הבפטיסטית בקליי שבדרום־קרולינה עורכות 75 זמרות חזרות מתישות על שירי חג המולד. כדי לרומם את הרוח ולעודד את תחושת השליחות הן ישירו הפעם מתוך עלוות עץ חג המולד, גדול במיוחד להכיל את הלהט שיפרוץ מגרונותיהן.

מגבשת קו עצמאי

(המשך מעמוד 7)

מסלף את ההיסטוריה ומפרסם דברים שאינם מחזקים את הידידות הגרמנית־הסובייטית.

פעם התייחסו בברלין המזרחית לכל מלה הבאה ממוסקווה כאילו היתה תורה מסיני. צריך היה להתרחש משהו בעוצמה של רעידת אדמה אדירה, כדי שמזרח ברלין תנקט צעד כזה.

כתב־העת „ספוטניק" הוא מעין מקבילו של „רידר דייג'סט" האמריקאי. הוא מפרסם מאמרים ורשימות הרואים־אור בעתונים סובייטיים שונים. העילה להפסקת הפצתו במזרח־גרמניה היתה גליון אוקטובר של „ספוטניק", שפרסם כמה מאמרים שראו־אור בעתונות הסובייטית על הנושא המרתק „סטאלין ומלחמת העולם השניה". הדברים בנושא זה אינם חדשים לחלוטין. עוד בוועידה ה־20, לפני 22 שנים, הטיל כרושצ'וב על סטאלין את האחריות לכשלונותיה של ברה"מ בשלב הראשון של הפלישה הנאצית לברה"מ, כשצבאות היטלר הגיעו לשערי מוסקווה וכמעט כבשו אותה.

במאמרים שפורסמו עתה חוזרים על טענות אלה ומוסיפים עוד כמה, שגם בהן אין חידוש רב. בטיהורים הגדולים בשנות ה־30 חיסל סטאלין את כל הפיקוד העליון של הצבא האדום. ממאי 1937 עד ספטמבר 1938 נאסרו, נשלחו לגולגים או חוסלו פיסית כמחצית מכלל מפקדי החטיבות של הצבא האדום, כמעט כל מפקדי הדיוויזיות, כל מפקדי הקורפוסים והפיקודים הצבאיים. כאשר פלשו הנאצים לברה"מ ביוני 1941, רק 7 אחוזים ממפקדי הצבא האדום היו בעלי השכלה צבאית מתאימה. סטאלין התעלם מכל ההזהרות שהעבירו אליו בעוד מועד מודיעים מערביים וסוכנים סובייטיים שפעלו באירופה (זורגה, טרפר). הוא אפילו התעלם מאזהרה שקיבל משגריר גרמניה במוסקווה, שולנברג, שהיטלר מתכונן פלישה לברה"מ. סטאלין, פשוט, סמך על ההסכם שחתם עם גרמניה הנאצית (הסכם מולוטוב־ריבנטרופ).

באותו גליון של „ספוטניק" פורסם מכתב ששלח העתונאי ארנסט הנרי לסופר איליה ארנבורג במאי 1965. המכתב התפרסם תחת הכותרת „האם היה בא היטלר אילמלא היה סטאלין?" אין מדובר במאמר בפשעים של חיסול בני־אדם אלא בכמה הנחות פוליטיות־רעיוניות של סטאלין, שהשפיעו על כל התנועה הקומוניסטית, לרבות זו שבגרמניה, בתקופה הקריטית של עליית היטלר לשלטון. סטאלין גיבש את הקו המפורסם שלו בדבר „סוציאל־דמוקראטיה כאגף מתון של הפאשיזם" והורה למפלגה הקומוניסטית הגרמנית לפתוח במאבק „לחיים ולמוות" נגד המפלגה הסוציאל־דמוקראטית הגרמנית, במקום לחתור לברית עמה במאבק נגד הנאצים. הקומוניסטים הגרמנים ביצעו הנחיה זו כחיילים ממושמעים. במקום לבצר את שורות תנועות הפועלים ברגעים קריטיים של ההתמודדות עם היטלר, פורר סטאלין את השורות ופילג אותם. התיאוריה שלו בדבר „סוציאל־פאשיזם" פילסה את הדרך להיטלר – זו מסקנת המאמר.

זה כבר היה יותר מדי בשביל הונקר וחבריו, הרגישים להיסטוריה החדשה של גרמניה. גם „נויס דויטשלנד", בטאונה הרשמי של המפלגה השלטת, נחלץ למערכה ובמאמר מערכת ארוך האשים את „ספוטניק" הסובייטי בהשמצת הקומוניסטים הגרמנים. בלשון בוטה מאד ביקר „נויס דויטשלנד" את „סילוף ההיסטוריה גם של גרמניה וגם של ברה"מ" והטיף מוסר למוסקווה על שהיא מאפשרת פרסומים „שבעבר יצאו רק מעטם של היסטוריונים מערביים, המנסים להקטין את פשעי הנאצים".

„איך אפשר להעמיד את היטלר ואת סטאלין על מישור אחד?" מקשים במזרח ברלין ואפילו מסתייעים בחוקתה של מזרח גרמניה כדי לטעון, כי פרסומים סובייטיים אלה סותרים את יסודותיה של הרפובליקה הגרמנית הדמוקראטית ובוודאי את הידידות הסובייטית־גרמנית. לשיא מגיע „נויס דויטשלנד" כשהוא מגן על ההיסטוריה הסובייטית עצמה מפני ההיסטוריונים הסובייטיים. אין ספק שההיסטוריונים הסובייטיים מבינים תשובה.

המחלוקת חסרת התקדים בין מוסקווה לברלין, שנחשפה עתה, היא רק קצה הקרחון. בברלין אין אוהבים לא את הפרסטרויקה ולא את הגלסנוסט של גורבאצ'וב. המשך עוד יבוא.

חתום על „דבר" היום ותהיה מעודכן בכל יום.

נהג!
עשה את המינימום למען אלה
העושים את המקסימום.
תן טרמפ לחייל!

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04־523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לסובלי שיניים בהדסה עין כרם בחדר המיון – 02־446220

שירות עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־355316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111

קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד ...
03־235922 –
קו פתוח לקשיש 02־690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146 טל' 239207 בימים א' – ה' 5 – 9

אֶלְמַקְס משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
שפ"ה כללית – אמסטרדם 7 – 232383

ירושלים
מרפאת רוממה – הל"ב 28 – 233582

חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288

פתח־תקוה
מיניפארם – שפרינצק 20 – 9321067

בני ברק – רמת־גן
חן – ז'בוטינסקי 99 רמת־גן – 7514454

בת־ים – חולון
מזור – הביבה רייק 20 בת־ים – 583360
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
שפ"ה – עין יהב 2 חולון – 884854

רחובות
כללית – בני משה – 452381

רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
מ. דיקסמן – ששת הימים 47 כפר־סבא

אֶלְמַקְס

הודו – קנדה

ברידג'

מאת ארנונה שמאן

הזהרתם: מעתה אולימפיאדה עד סוף הימים, והפעם התחרות בין קנדה להודו. התחרות הסתיימה בנצחונה של הודו, אולם את היד הבאה שיחקו דווקא הקנדים.

צפון: ♠ 7 5 2 ♥ Q 8 2 ♦ A 10 3 ♣ J 5 3 2
מערב: ♠ ---- ♥ 10 6 4 3 ♦ K 8 5 2 ♣ A K Q 8 4
מזרח: ♠ K Q 3 ♥ A J 5 ♦ J 7 4 ♣ 10 9 7 6
דרום: ♠ A J 10 9 8 6 4 ♥ K 9 7 ♦ Q 9 6 ♣ ----

מחלק: דרום
פגיעים: כולם
ההכרזה:

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 ספייד	דאבל	2 ספייד	2 בלי שליט
4 ספייד	---	---	דאבל
---	---	---	

מערב הוביל במלך קלאב. הכרוז (ג'ון גואבה) חתך

המשיך בנסיך ספייד, מזרח זכה וחזר בקלאב הכרוז השליך דיאמונד, מערב זכה עם המלכה, ובשלב זה הוא בבעייה. כל קלף שיחזור מקל על הכרוז, מערב החליט לחזור בהארט, נסיך ממזרח, הכרוז זכה במלך והמשיך בשביעית הארט, קטן ממערב, שמינית מהדומם, מזרח זכה באלוף וחזר בהארט. הכרוז זכה עם המלכה, ביצע עקיפה בספייד והמשיך בסידרה זו עד למצב הבא:

צפון: ♠ ---- ♥ --- ♦ A 10 ♣ J
מערב: ♠ --- ♥ ---- ♦ K 8 ♣ A
מזרח: ♠ ---- ♥ --- ♦ J 7 ♣ 10
דרום: ♠ 9 ♥ --- ♦ Q 9 ♣ ---

הכרוז שיחק את ה־9 ספייד, ומערב בבעייה, אם ישליך דיאמונד, ישליך הכרוז את הנסיך קלאב, ואם ישליך קלאב, יוגבה הנסיך שבדומם. בחוזר השני שיחק הדרום בחוזה של 3 ספייד שבוצע בדיוק.

דבר של היום הוא דבר חדש

דבר ספורט

ניתוח שלאחר מחזור

יצחק שום, מאמן בית"ר ת"א:

אם ראשונים עם 6 „בור"; מטרתי המוצהרת: אליפות!

פעם, כשאמרו „הדרבי הגדול של ת"א" התכוונו למשחק שבין מכבי והפועל. היום, בגלל מה שקרה להפועל ת"א, זכה לתואר הזה המשחק בין מכבי ובית"ר. נו, מה אתה רוצה שאתרש באומר אם במשחק כזה הקבוצה שלי מתמודדת, מנצחת ועוד מובילה את הטבלה ב־6 נקודות? בוודאי שאני מאושר ומטרתי המוצהרת מעתה: אליפות הליגה הלאומית!

בוודאי שהמחזור ה־14 של הליגה היה המחזור של קבוצתי. זה לא יכול להיות מקרי שאנו נמצאים בעמדה כזו בכתר האליפות במוחה השנה. יכול להיות שבתחילת העונה חלמתי על זה, אבל הנה ראיתי שהחלום מתגשם מול עינינו. מיקומנו בראש הטבלה לא בגלל שהליגה חלשה. להפך, הליגה טובה וזה עוד יותר מחמיא שבליגה טובה בית"ר נמצאת במעמדה. בלי שום פקפוקים אני קובע שבית"ר ת"א היא הקבוצה הטובה בליגה היום.

עכשיו מתחיל המירוץ האמיתי לתואר. במירוץ הזה משתתפות בנוסף לקבוצתי גם מכבי חיפה, מכבי נתניה והפועל פ"ת. יש לקבוצות הללו פוטנציאל של שחקנים ואסור לזלזל בהן. למכבי חיפה יש הכושר הגופני הטוב בליגה ועובדה שעד היום היא עדיין הקבוצה היחידה בליגה שלא הפסידה ואם קבוצה כמו הפועל פ"ת חוזרת מחולון עם 3 נקודות זה אומר משהו על הכוונות שלה בעונה.

לעומת זה בית"ר ירושלים יצאה בכל הנראה מהמירוץ. קבוצה לא יציבה ששבוע מנצחת ושבוע אחר מפסידה לא יכולה להיות בצמרת.

הפועל ת"א ניצחה זה השבוע השני ברציפות. ידעתי שקבוצה כמו הפועל ת"א זה לא פוטנציאל לליגה הארצית. אלמלא הבעיות הארגוניות בקבוצה היא היתה שייכת עתה לצמרת הכדורגל.

לא הייתי סותם את הגולל על סיכויי הפועל כפר־סבא ובני יהודה בתחתית. הבעייה של הקבוצות הללו זה בהיעדר הכסף העצמי. התרופה היחידה לזה היא בהשגת ניצחון. אין שום פתרון אחר. אני מאחל להפועל כ"ס שיתחילו לנצח החל מהמחזור ה־16 כי בשבוע הבא משחק עם הפועל כ"ס. לא יהיה לי לב חצוי ואני לא מוותר שהרי איני מתכוון לוותר על האליפות. זו צריכה להיות העונה של בית"ר ת"א. היום אני יכול לקבוע כי זה יהיה זו אכזבה עבורי אם לא נצליח להגשים את החלום.

שמואל קליגר

נבחרת המחזור

אריה חביב (בית"ר ת"א)

שבתאי מורים (בית"ר ת"א) — יעקב אקהויז (הפועל ת"א)

יוסי זאנה (הפועל ת"א) — שלמה עמר (בית"ר ת"א)

בני טבק (מכבי ת"א) — משה סיני (הפועל ת"א) — ניר קלינגר (מכבי חיפה)

גיל לנדאו (הפועל ת"א) — אלי דריקס (מכבי ת"א) — אלי בן־אמו (בית"ר ת"א)

הציון המכבי

בית"ר ת"א: אולי עכשיו תשכלו שאתם במירוץ לתואר

מאת יצחק שתיל

מי שחשב כי בית"ר ת"א אינה מועמדת לאליפות, כדאי שיתחיל לחשוב אחרת וברצינות. נכון, הליגה הלאומית מצויה לה רק 14 מחזורים מהפתיחה, ונותרו עוד 12 מחזורים ולאחריהם הפליי־אוף אבל בית"ר לא עושה חשבון לאיש.

12,000 איש באו לראות שתי קבוצות שוכן במרכז התרשות, בשבועות האחרונים. מכבי עם 4 נבחרות רצופים, עם מאזן שערים מצויין ממשחקים אלו, כאשר מולה בית"ר, מוליכת הטבלה. לכל הציפיות היה בכך משום „מבחן אמת". בית"ר עמדה בו בכבוד וצריך להסיר בפניה את הכובע.

כדאי להתייחס לנקודה נוספת, והיא שמדובר לא רק במירוץ לאליפות, אלא גם ב„דרבי". בית"ר לא ניצחה את מכבי מזה 10 שנים. אם אציין כי מתוך אלפי הצופים, אולי 500, אולי, היו אוהדי בית"ר, שהתמקמו בשער 4. הרי אם האשר קבוצתם תזכה באליפות, הם יוכלו להנחיל לנכדיהם כי אכן לא פסו נסים מן הארץ. שחקני בית"ר ת"א אולי אינם מודעים למצב החדש בו הם מצויים, דבר שלדעתי אינו בהכרח מגרעה. משום ביותר: הם גם לא בלחץ.

המאמן ארגי בן־יעקב ויצחק שום, מחזים את הלהיט הזה, המעקב הספיא המתנהש לנגד עינינו. משחקסטל הבית"רים אתמול הוכיח כי מדובר בתלכיד טוב, היודע פרק בכדורגל, הרוצה להצליח. אלמלא השאננות שפקדה את השחקנים, לאחר היתרון 0:2 בדקה ה־38, דבר אשר איפשר למכבי לצמק ל־1:2, היתה יכולה בית"ר להמשיך בתנופה. המעודד של מובילת הטבלה מלמד כי מדובר בקבוצה מגובשת, מלוכדת ומלאת פיגנון הדדי. דבר נדיר במקומותינו. לגבי מכבי ת"א, זה איכזב הזדמנות להמשיך את תנופת החודש האחרון, אולי לא באשמתם. הם היו אתמול פשוט פחות טובים מיריביהם. מאוהדיהם עמדה אמנם רבבת צופים, אך זו הלהיבה אותם.

אוהדי מכבי לא יודעים להפסיד

עם שריקת הסיום של השופט יעקב שיינר (שיפוט טוב) הציגו בפנינו אוהדי מכבי התנהגות מכוערת, של חוליגניזם, אשר כללה זריקת בקבוקי שתיה לעבר השופט, השחקנים ואפילו השוטרים. קשה להבין מדוע הם מביאים את תסכולם בצורה זו אולם השאלה הבלתי נמנעת היכן היו השוטרים בחלק זה של היציע?

אולם מה שניתן לראות בצורה חיובית, היא העובדה כי מספר רב של צופים חזה במשחק אחד. האם זו סגנית ראשונה בהרימת מחודשת של קהל למגרשים, או שמא רק לאיצטדיון ר"ג בה משחקות שתי קבוצות מת"א ולשתיהן אין מגרש ביתי?

בן־אמו עצר את מכבי ת"א! אך השאלה: מי יעצור אותו?

חלוץ מכבי ת"א, בני טבק פורץ לעבר שער בית"ר. הוא הבקיע את השער שלו, אבל...

המשחק המרכזי

בית"ר תל־אביב – מכבי תל־אביב 1:2

מאת שמואל קליגר

אריהה זו היה משחק ליגה מול תפאורה מלהיבה ביציעים, אוהדים מרעישי עולמות כפי שציירנו בדמיוננו נהנינו מאוד ממשחק כדורגל מצויין לפי כל קריטריון מקומי. בהנינו התלהבנו. במוקד הדרבי עמד הקרב בין שני „מלכי השערים". אלי בן־אמו ניצח את טבק. בן־אמו, כמו גם בית"ר, אלה כבר עובדות בשטח.

הקהל הבין סוף־סוף את המסר. המבואות באוך לאיצטדיון המו מאוהדי כדורגל. זה היה אחד הניצחונות הגדולים של המשחק הזה.

הזול משריקת הפתיחה נתנו הקבוצות זו לרעותה „פייס" מצויין, גם קשות וגם טכני. כל קבוצה בדרכה שלה היטורה על ההתקפה, דבר שמצא חן בעינינו כבר מהתחלה. לבית"ר יש את בן־אמו שלה ולמכבי את הטבק שלה ושני אלה משכו יותר מאורים את מירב תשומת הלב.

אומרים שהמזל הולך עם הטובים. איני בטוח שבית"ר היתה יותר טובה ממכבי, אולי ההיפך הוא הנכון, אבל אתמול נהנו המנצחים ממנה גדושה של מזל. רוב הזמן ראינו דווקא את המכבים במיתקפה על השער תוך שהם מנצלים מערכים מאורגנים להפליא, פרישה אטרקטיבית ויכולת קבוצתית עדיפה. לעומת זה הימרו הבית"רים על צמד החלוצים אלי בן־אמו וירדן כהן שניצלו היטב מסירות ארוכות תוך שהם מתגברים על ההגנה המכבית הבלתי יציבה והאיטית משהו. ניסים כהן חזר להרכב אחרי ריצוי העונש אבל התקשה לנווט את המשחק נוכח הלחץ של קשרי מכבי בטבור המגרש. מאידך היה בלם מכבי אבי כהן חלש למדי. לעומת מרכוס השוער המכבי היה אריה חביב במיטבו ולאה ההפסקה היה ממש גדול ונצר את שערו.

המסוה על השערים הזול כבר בדקה ה־7 עם בעיטה לקורה של המכבי מנשה שמעונוב תסתיים לפני הסיום בבעיטות מסובכות של בני טבק ונגיחות משל אלי דריקס. אבל סיפור השערים היה הסיפור המוכר של אלי בן־אמו שעתה הוא ניצב בראש המבקיעים עם 11 שערים לעומת 10 של בני־טבק. בדקה ה־21 בעט ניסים כהן פונשית אחרי נגח־פעם אתה בבנה הכדור הגיע לבן־אמו שנגח מטווח אפס את ה־0:1 הפרטי שלו. דקה 38 ואלי בן אמו ניצב כבר על גג העולם עם שנישער פרטי לאחר שבעט מעמדה קשה לתוך הרשת כדור שנמסר לו בתוח כדור קרן שבעט ישראל מאיר.

בקושי עברה דקה או שתיים ואוהדי מכבי נכנסו לפעולה. היה זה הצעיר פיטוסי שמסר לבני טבק את הכדור וזה לא נכשל הפעם בהזדמנות שניקתה מדיבו: 1:2.

המחצית השניה היתה פחות מלהיבה וזאת נוכח שאיפתם של מוליכי הטבלה לשמור על ההישג המרשים בכל מחיר. הרבה מגינים המינו לחץ מכבי רצוף. רק לעיתים רחוקות הצליחו חלוצי בית"ר להתגנב להתקפות מתפרצות תוך ניצול מספר קטן של מגינים שהגנו את צעדיהם.

בראשית העונה איש מאיתנו לא חשב שבה הקבוצה הקטנה, מיעוטת מיקרה, ההצחקים מרובר. בית"ר ת"א בדרך לאליפות? תמוה!

אלי בן־אמו הבקיע צמד. כאן בפריצה לכיבוש השני מול סויסה. בית"ר – מכבי 1:2 ב„דרבי" הת"א (צילומים: א. קנפר)

הניחוש הנכון

1. כפר־סבא – מכבי חיפה x
2. צפרירים – הפועל פ"ת 2
3. בני־יהודה – שמשון x
4. הפועל ת"א – בית"ר י־ם 1
5. הפועל י־ם – באר־שבע 2
6. מכבי נתניה – טבריה x
7. בית"ר ת"א – מכ. ת"א 1
8. הפועל חדרה – הפ. ר"ג x
9. סמרה – בית"ר נתניה x
10. מכבי יפו – שעריים x
11. בית"ר רמלה – לוד x
12. מכבי יבנה – יהוד x
13. מכבי פ"ת – בתיים 1
14. הפועל חיפה – עמידר x

מלך השערים

1. אלי בן־אמו (בית"ר ת"א) 11
2. בני טבק (מכבי ת"א) 10
3. משה סיני (הפועל ת"א) 6

כוכב השבת

משה סיני. אם מאמן הנבחרת יצחק שניאור מחא אתמול כפיים לקפטן שלו, משה סיני, זה אומר משהו. סיני הבקיע שלושער לרשת בית"ר י־ם (1:3) והציג יכולת שיא כדי לסייע לחילוץ הפועל ת"א מהבוץ. עם כל הכשרונות שנתגלו העונה, סיני הוכיח שוב כי הוא כיום נמבר 1 בכדורגל הישראלי.

במחזור הבא

בית"ר ת"א – כפר־סבא
מכבי ת"א – מכבי נתניה
הפועל טבריה – הפועל י־ם
באר־שבע – הפועל ת"א
בית"ר י־ם – בני־יהודה
שמשון ת"א – צפרירים
הפועל פ"ת – מכבי חיפה

הפועל כפ"ס – מכבי חיפה 1:1

גבעול הצמיח תיקו

מאת חיים לוי

אכזבה. זוהי התמונה שהצטיירה אתמול על פני 22 שחקנים, שירדו מבר הדשא בכפר־סבא. אכן, שתי הקבוצות, הגם שהפגינו משחק כדורגל לא רע, לא השכילו להבקיע במחצית השניה שער נצחון והסתפקו בתיקו, שאינו מספק.

במחצית השניה תקפו החיפאים ללא הרף, לחצו על שערו של אריך שמיר ולרוע מזלם לא מצאו את הדרך לרשת. אך דווקא הכפ"ס פתחו בתנופה. לפני ואחרי שער היתרון הספיק להחטיא. עם זאת, אין ספק שהקבוצה הטובה במגרש היתה מכבי חיפה.

נחזור לפתיחה. דקה 12. מחדר תוקף ומחטיא מול אנטמן. דקה 14: מימוני מעיר על אנטמן ומקשית את הכדור לרשת. דקה 39: קלינגר פרץ משמאל, הגביה לרחבה, גבעול התרומם ונגח לשער. שמיר זינק וקלט את הכדור, אולם ממש כשהכדור עבר במלוא היקפו את הקו. ליפקוביץ שרק בהחלטיות: שער. מחאות המקומיים לא הועילו.

במחצית השניה, כאמור, שלטה חיפה, אולם חוסר ריכוז של חלוציה מנע ממנה שער נצחון.

באר־שבע – הפועל ירושלים 0:1

ביתי לא מבצרי

מאת עידו גרונר

שער באה של שמעון ביטון קבע שתי עובדות חשובות: האחת, הפועל באר־שבע זכתה בנצחון חוץ דווקא לאחר משברון בן 3 הפסדים רצופים. השניה: הפועל ירושלים נכנסת למשבר, לאחר הפסד ביתי שני רצוף.

המשחק בימק"א היה חלש. הירושלמים הציגו משחק נרפה, בלתי מדוייק ונטול הזדמנויות. במשך דקות רבות ניצבו אוהדים רבים מאחורי הגדרות ודרשו בקולניות גסה את פיטורי שוויצר. הילוף תמוה שערך המאמן הוציא את אליאור ברנס (הופעת בכורה לרכש מהפועל ת"א) המוב בקבוצה, והכניס במקומו את החלוץ יחזקאלי, שיצא את האוהדים המתוסכלים.

אילת, בלם הנבחרת, עשה עבודה מצויינת. בדקה ה־62 קיבל עמר החלש כדור תוהה ברחבת ב"ש, אך בעט לחוץ. הנה הזדמנות שהלכה לאיבוד. 5 דקות אח"כ שלח שפירא כדור מסוכן סמוך לקורה. ואז, בדקה ה־68, עברה ב"ש להתקפה מתפרצת. סמרג'ה הלודאי, בהופעת בכורה, שלח את שמעון ביטון, האהוב כנראה לכבוש מול הירושלמים. זה בעט שטותות לרשת. 1:0. עד הסיום נרשם עוד אירוע בולט אחד: הרחקתו של אילן ועקנין האורח, לאחר פגיעה גסה בשחקן מקומי.

הפועל פ"ת – צפרירים חולון 0:1

יוסי שושני חזר

מאת דורון הבלי

לצפרירים חולון צפויים חיים לא קלים במאבקי ההישרדות בליגה הלאומית, מכיוון ששחקניה אינם בנויים ללחץ התחתית. במשחק הביתי מול הפועל פ"ת פיגרו כבר בדקה ה־5 (1:0) ובהמשך, הסתבר שהם לא השתחררו מהלם השער ושיחקו באדישות מסויימת, למרות הלחץ האופטי על שער האורחים.

גם השער שספגו אינו מתאים לקבוצה הנלחמת על חייה. יוסי שושני קיבל מסירה ממתפור, התקדם באין מפריע לעבר שער חולון. המגינים ליוו אותו במבטים רגועים, כאילו עדיין לא התחממו. שושני בעט כדור שטוח, שפגע בכיבורין והדרדר לרשת.

בהמשך תקפו החולונים, אך התבססו על הגבהות שנבלמו בעיקר בראשו של הבלם הגבוה ניר אלון. המתודתקים חורו את הציר השני, לוין, ולא סיכנו כלל את שער חולון. במחצית השניה ניתנו למקומיים 3 הזדמנויות להבקיע. דקה 51: פנסו בעט חלש מתוך הרחבה וקייסי הרחיק ממש מהקו. דקה 61: בירבורן שלח כדור אדיר לקורה. דקה 88: שקרוקה לא הצליח לבעוט לכיוון השער מ־5 מ', הסתבך ונפל ועימו נפלה כל הקבוצה הנעם.

מכבי נתניה – הפועל טבריה 2:2

מכנס רגיל לכבוש כאן

מאת דוד בכר

„מעולם לא הפסדתי נגד מכבי נתניה והיה חשוב לי שלא להפסיד גם הפעם". הדובר הוא כוכבה לשעבר של נתניה וחלוץ הפועל טבריה כיום, עודד מכנס. הוא חזר אתמול למגרש בעודיון המוכר לו כל־כך והבקיע שער חכם, שהקנה יתרון במחצית הראשונה לקבוצתו החדשה. המשחק נסתיים בתיקו 2:2.

כדורגל איכותי לא ראינו. מה שכן ראינו – ארבעה שערים, שהיוו פיצוי לקהל. שתי הקבוצות שיחקו גרוע במחצית הראשונה. ראויים לציון שני אירועים: דקה 25: גואטה בעט בעוצמה ואלטר הודף בזינוק. דקה 44: מכנס התמקם היטב ברחבה, המתין לכדור הגבהה של ממן, היטעה את שומרו חיים לוי ונגח פנימה.

לאחר ההפסקה התגוננו הטבריינים בנסיון לשמור על היתרון תוך כדי ויתור על החלק ההתקפי. הנתנייתים לחצו על שערו של אלטר, בראשות רוני לוי ויגאל מנחם. בדקה ה־53 נגח לוי שער משווה, לאחר שמנחם תיעתע בהגנה והגביה לעברו כדור מדוייק. הטבריינים לא בחלו בדקות אלה בשום אמצעי לעצור את המיתקפה הנתנייתית, אך בדקה ה־67 פרץ מנחם משמאל, חלף על פני 2 מגינים, הגביה לרחבה ושוב היה שם לוי, שהיקה את שערו השני ונגח את ה־1:2.

מה שנראה כסיפור אבוד לגבי טבריה, החזיק מעמד עד הדקה ה־84. בהתקפה בודדת מצא עצמו ממן חופשי מול בלדב ומקרוב השווה. 2:2 מפתיע.

הפועל תל־אביב – בית"ר ירושלים 1:3

תורה מסיני בשערי ירושלים

מאת ק. שמואל

משה סיני, ציון 9. המאמן הלאומי יצחק שניאור מחא כף נוכח יכולת מלהיבה של קפטן הנבחרת הלאומית שבמו רגליו הוביל את הפועל ת"א לנצחון גדול על בית"ר ירושלים.

התלהבנו מהמשחק של סיני. לפרקים ההבדל בין קבוצה מנצחת למפסידה הוא בכדורגלן אחד. אתמול היה זה משה סיני. הוא כדרר, מסר והבקיע 3 שערים מלהיבים תוך שהוא מפגין כושר מצויין וחוש התמצאות ברחבה.

מנגד איכזבה הקבוצה חסרת היציבות של בית"ר ירושלים. הפעם לא רק אורי מלמיליאן היה חלש משלא הצליח לנווט את המשחק של קבוצתו. גם ההגנה היתה חלשה וכמה שחקנים היו מתנות לרשתם.

בנוסף לסיני המצויין בלטו המשחק גם אחמד מוסא שהוליך בתחילת המשחק את מוסטרל וגם הוותיק יעקב אקהויז הפגין הפעם אחד המשחקים המשובחים.

השער הראשון הובקע בדקה העשירית. אורי מלמיליאן נכשל במסירת הכדור שהגיע למשה סיני שהתקדם לעבר השער ומ־14 מ' בעט בכדור שחדר בין רגלי השוער.

בדקה ה־52 מסר אחמד מוסא את הכדור למשה סיני שהתקדם ובעט כדור אדיר מתחת למשקוף. 0:2.

בדקה ה־60 היתה בית"ר ירושלים בהתקפה. הכדור נהדף בהגנת הפועל והגיע למשה סיני שפרץ באגף השמאלי בהולך ניכר ובמקום לבעוט לרוחב השער העדיף לבעוט מזווית חדה ביותר לתוך השער. שלושער פרטי של משה סיני. המשואה 0:3, ושניאור ביציע מחא כף.

מכאן ואילך מכר סיני אחר כבוד את ריסות ה„ריבור" לאורי מלמיליאן. זה היה דווקא מיכולתו. אבל בדקה ה־87 פיצה את עצמו בשער שפעם קראו לו „שער כבוד". רוקמן מסר לו את הכדור, מלמיליאן עצר ובעט בקצה נעלו וזה היה ל־1:3.

משה סיני

ג'ודו

● שתי אלופות ישראל בג'ודו המשתתפות במשלחת אס"א לאליפות העולם לסטודנטים בטיביליסי שבגרוזיה הוגרלו אתמול להתמודד מול מתחרות מסין. זו הפעם הראשונה שבענף ספורט זה יתמודדו ישראליות מול סיניות. דנה מגן במשקל עד 52 ק"ג תכנס למעגל התחרויות היום ויעל אדר תכנס למעגל התחרויות מחר. ראש המשלחת, אפרים אטלס, מסר שבתחרות זו משתתפות 140 ג'ודוקא מ־32 מדינות.

שחיה

● שני שיאי גילאים הושגו אתמול באליפות חצי גמר אליפות הפועל בשחיה. יואב ברזק שיפר את שיא גילאי 16 ב־100 מ' חופשי – 51.35 שניות. רמי בראלי מירושלים שיפר את שיא גילאי 14 ב־50 מ' חופשי.

בני־יהודה – שמשון ת"א 0:0

בקיצור חבל על הזמן

מאת נפתלי כהן

במשחק חלש, מאכזב ביותר ודל באירועים נפרדו בתיקו אפס אפיינה בני־יהודה ושמשון ת"א. „דרבי הפרבדיים" משך במפתיע 2500 צופים, שלא קיבלו תמורה לכספם וציפיותיהם הגבוהות לא נתמלאו. בקיצור, חבל הזמן.

לא פלא שהצופים המתוסכלים שרו פיזמון חדש ומשותף לשתי הקבוצות: „ליגה א', ליגה א'". מי שביטא זאת בסיום המשחק בצורה נכונה היה מזכיר שמשון, בן־ציון יהודאי, שאמר בייאוש: „שתי הקבוצות שוות לתחתית".

שחקני החיזוק, שעדיין לא תרמו מאומה, שוטטו על המגרש כאילו טיילו ברחוב המסעדות המפורסם בשכונת התקוה. אולי צריך לתת להם יותר זמן להסתגל ולהשתפר. אבל, מהר לפני שיהיה מאוחר. רק רואי חדד בלט במעט השתדל יותר. מנגד, השמשונים היפקו את הנקודה ומצאו בקלות. אילו העזו יותר, בעיקר במחצית השניה, היו חוזרים הביתה עם 3 נקודות.

במחצית הראשונה היה יתרון מסויים ל„חוכים". לאחר ההפסקה הם ניסו ללחוץ, אבל דווקא השמשונים בניצוח שבתאי לוי ביצעו התקפות מתפרצות, שנבלמו בידי השוער המצוטה אסיאג. המנבת המשחק שייכת לאיינבריג, שניצב חופשי מול שער שמשון בדקה ה־68, לאחר שעבר את השוער, ובעט בנתיחכום מיותר מעל הקורה. השופט רינצ'י השתלב במשחק העלוב.

מכ. נתניה 2 (0) / הפ. טבריה 2 (1)

● רוני לוי (67, 53)
● עודד מכנס (44), ברוך ממן (84)
ציון המשחק: 6
המצטיין: רוני לוי
המאכזב: נעים כהן
שופט: שלמה שחר
צופים: 3000 איצטדיון: נתניה
★ מכבי נתניה: בלדב 5; ש. מנחם 5, חלפון 5, חיים לוי 4, פקר 5; בני לם 6, גואטה 5, רוני לוי 7, גבאי 6; דיויס 4, י. מנחם 6.
★ הפועל טבריה: אלטר 5; אבוטבול 4, אדרי 5, אייל דן 5, עשור 4; נעים כהן 4 (אבוחציראו), יעקב לוי 5, סיידה 5, ממן 6; מכנס 6, עמר 4.

בית"ר ת"א 2 (2) / מכבי ת"א 1 (1)

● אלי בן־אמו (38, 21)
● בני טבק (40)
ציון המשחק: 8
המצטיין: אריה חביב
המאכזב: אבי כהן
שופט: יעקב שיינר
צופים: 12000
איצטדיון: רמת־גן
★ בית"ר ת"א: חביב 8; מורים 7, עמר 7, איזמירלי 6, אבן־צור 6; מאיה 6, י. אדרי 5 (תמר 5), ניסן כהן 6, ניסים כהן 5; ירדן כהן 6, בן־אמו 7 (גל).
★ מכבי ת"א: מרכוס 6; סויסה 5, אבי כהן 4, שמעונוב 6, איתן לוי 4; אלקבץ 6, לולו 6, פיטוסי 6 (זוהר 6); טבק 8, בראל 4 (מליקה), דריקס 7.

הפועל ת"א 3 (1) / בית"ר י־ם 1 (0)

● משה סיני (10, 52, 60)
● אורי מלמיליאן (87)
ציון משחק: 7
המצטיין: משה סיני
המאכזב: אורי מלמיליאן
שופט: עובדיה צבר
צופים: 5000
איצטדיון: בלומפילד
★ הפועל ת"א: טליאס 6; הרשליקוביץ 6, זאנה 7, סגל 6, מוסטרל (מוסה 7), אקהויז 8; ארמה 7, אלי כהן 5, סיני 9; לנדאו 7, ר. שמואל 5 (שרביט).
★ בית"ר י־ם: מימון 3; אבי כהן 6 (ברטלס), אוחנה 3, אשש 4, שירזי 5, אלהרד 4 (מלכה 5), שורץ 3, מלמיליאן 4, שמואלי 3; יאבי 5, רוקמן 4.

באר־שבע 1 (0) / הפועל י־ם 0 (0)

● שמעון ביטון (68)
ציון משחק: 4
המצטיין: שלמה אילת
המאכזב: יהודה עמר
שופט: בני כהן
צופים: 2000
איצטדיון: ימק"א
★ הפועל באר־שבע: ליברמן 5; אזון 5, אילת 6, ודידי 5, גוגו 5; אלימלך 4, ועקנין הורחק, צרפתי 5, עוזן 6; ביטון 5 (ברזואם), סמרג'ה 6.
★ הפועל ירושלים: ג'רבי 5; תאושבע 3, שפירא 5, בזילה 4, בוגיאאס (ששון 4), אוחנה 5, עמר 4, דיין 4, ברנס 6 (יחזקאלי), בירשמרית 5, אסיאג 5.

בני־יהודה 0 (0) / שמשון 0 (0)

ציון המשחק: 4
המצטיין: רואי חדד
המאכזב: אבינועם עובדיה
שופט: רחמים רינצ'י
צופים: 2500
איצטדיון: שכונת התקוה
★ בני־יהודה ת"א: אסיאג 5; סלמן 3, שרעבי 5, פרי 5, עלו 3, ר. חדד 5, רוזנטל 4, י. מאיר 3, ש. ברזהים, בדטובים 4 (מלוזי), איינברג 4, גורדנה 4.
★ שמשון ת"א: א. חדד 5; רוזר 5, שמעונוב 4, בדרה 5, י. הלל 4, הלוי 5, עובדיה 3, יוסי כהן 3, מורוזי 4, ש. לוי 5, ש. אדרי 4 (ארביב).

הפועל פ"ת 1 (1) / צפרירים 0 (0)

● יוסי שושני (5)
ציון משחק: 5
המצטיין: ניר אלון
המאכזב: שמעון מכלוף
שופט: יעקב בר־זהב
צופים: 2000
איצטדיון: חולון
★ הפועל פ"ת: רפי כהן 6; קוסוולי 5, ברנשטיין 5, אלון 6, דוד לוי 5; באבו 5, קייסי 5, אליה 5 (יוסי לוי), כחסוד 5; שושני 6, ניראון 4.
★ צפרירים חולון: ביטון 4; עמרני (פכ 5), אלי כהן 5, יעקבי 4, מכלוף 4, דמתי 4 (חפרי), בירבורן 5, פרוע 4, מנסו 4, שקרוקה 4.

כפר־סבא 1 (1) / מכבי חיפה 1 (1)

● יצחק מימוני (14)
● ירון גבעול (39)
ציון המשחק: 6
המצטיין: ניר קלינגר
המאכזב: מייקל יפה
שופט: חיים ליפקוביץ
צופים: 5000
איצטדיון: כפר־סבא
★ הפועל כפר־סבא: שמיר 5; א. ברזהים 5, נעמן 5, פולבר 5, א. הלל 6, סבגל 4 (בואריון 4), יפה 4, כימון 5, מימוני 6, מוזרד 5 (נוהר), רביבו 6.
★ מכבי חיפה: אנטמן 5; אהרוני 6, קרמר 5, צרפתי 5, בלבול 5, קלינגר 7, אבוקסיס 6, גבעול 5, עטר 6, פייג 5 (א. מרדכי), ארמלי 5.

הטבלה הלאומית

	הקבוצה	משחי	נצי	תיקו	הפסי	שערים	נק'
.1	בית"ר תל־אביב	14	9	3	2	8–17	30
.2	מכבי חיפה	14	6	8	0	11–23	24
.3	הפועל פתח־תקוה	14	6	7	3	12–16	23
.4	מכבי נתניה	14	6	5	3	17–19	23
.5	הפועל באר־שבע	14	5	6	3	9–9	21
.6	מכבי תל־אביב	14	5	6	3	15–23	19
.7	בית"ר ירושלים	14	5	2	7	16–16	17
.8	שמשון תל־אביב	14	3	7	4	10–9	16
.9	צפרירים חולון	14	4	5	5	13–15	15
.10	הפועל תל־אביב	14	5	4	5	17–15	15
.11	הפועל ירושלים	14	3	5	6	12–8	13
.12	הפועל כפר־סבא	14	2	6	6	17–8	12
.13	הפועל טבריה	14	3	3	8	20–10	12
.14	בני־יהודה ת"א	14	0	6	8	16–5	6

هكذا عن الأصل

שישה משבעה משחקים ללא שערים במחזור הפתיחה של הסיבוב ה־2

מאת שמואל טל

המחזור הי־14 בליגה הארצית יזכר במחזור הטמבורי ללא תקדים. שישה מתוך שבעה משחקי המחזור הסתיימו ללא הכרעה. ויותר מזה הם הסתיימו גם ללא שערים. רק מכבי פ"ת קילקלה את השורה, בנצחונה 0:1 על הפועל בת־ים.

גיבורי המחזור היו ללא ספק השוערים. רובם ככולם הצטיינו והצילו את שעריהם מהבקעות. הגדילו לעשות אלי גדבי, שעצר כדור עונשין מהנקודה הלבנה מול חלוצי הפועל ר"ג, ושוער מכבי שעריים, שעצר פנדל של אלישע צימרמן מיפו.

בכלל שמרה הפועל ר"ג, המוליכה, על פער תשע הנקודות על מכבי יבנה. מכבי פ"ת העפילה, בזכות נצחונה, למקום השלישי על חשבון הפועל חדרה, שירדה שלב אחד בירידה.

בתחתית הדרוג מצבה של בת־ים, המנוצחת היחידה של המחזור, המקדימה עתה את יהוד רק בהפרש שערים. בתום משחקי המחזור יש בליגה הארצית שלוש קבוצות עם מאזן של שמונה תוצאות תיקו.

כ־6700 צופים חזו במחזור, במהלכו, כאמור, הובקע שער בודד, והוחמצו שני כדורים מן הנקודה הלבנה והרחק שוקע אחד.

הפועל חדרה 0 – הפועל ר"ג 0

המוליכה הארצית איבדה אתמול שתי נקודות בפתיחת הסיבוב השני כשנפרדה בתיקו 0:0 מהשלישית בטבלה, קבוצת הפועל חדרה.

גיבור המשחק היה אלי גדבי, שוער הפועל חדרה, שהדף ועצר את כל ניסיונות הרמת גנים להבקיע. בדקה ה־8 הצליח אף לעצור כדור עונשין מהנקודה הלבנה, אותו בעט יעקב נומרו. ה"פנדל" נקבע לאחר הכשלתו של רונן חרזי ברחבה. נומרו בעט פעם ראשונה לרשת, אך השופט קבע בעיטה חוזרת בטענה, כי חלוצי ר"ג חדרו לרחבה לפני הבעיטה. את הבעיטה החוזרת עצר כאמור גדבי.

בדקה ה־25 פגע הרמת גני יובל נעים בחדרתי רונן שפירא והורחק. חדרה לא ניצלה את יתרונה המספרי עד לסיום.

שפט עובדיה בן יצחק לעיני 2000 צופים בחדרה.

הפועל חיפה 0 – רמת עמידר 0

מפגש התחתית על שש הנקודות בין שתי קבוצות, העושות מאמץ להמלט מהירידה, הסתיים ללא הכרעה וללא שערים.

משמעות התוצאה גרועה לחיפאים, שקוו לנצל את ביתיותם כדי להוסיף נצחון רביעי רצוף למאזנם הדל. לזרוע מזלם היה אתמול רוני גיצי, שוער עמידר, במיישכו וכל הניסיונות להכריעו עלו בתוהו.

מן העבר השני התמקדו חלוצי עמידר בהתקפות מתפרצות בודדות, אולם אלה נקטעו בקלות רבה ע"י ההגנה החיפאית.

לנתניה לא היה בכלל מה למכור ואת עיקר מאבקם ניהלו המקבים בחלק המגרש שלהם בניסיון למנוע את הבקעת שערים.

שפט מאיר בנישתי לעיני 700 צופים בשפרעם.

מכבי יפו 0 – מכבי שעריים 0

צעירי מכבי יפו התמידו ביום שישי הזדמנות לספר את נקודותיהם. בתום 90 דקות הם נאלצו להתחלק בנקודות עם מכבי שעריים, לאחר תיקו 0:0.

היפואים היו טובים יותר במרבית שלבי המשחק, אולם חלוציהם החמיצו בצורה שלומיאלית מצבים קורצים. לשיא הגיעו היפואים בדקה ה־62. בדקה זו הוכשל היפואי יוסי יעל ברחבת שעריים. אלישע ציפרוס ביצע את כדור העונשין מן הנקודה הלבנה, אך בעיטתו פגעה בקורה והכדור הורחק.

בני שעריים ניסו פה ושם למצוא פרצות בהגנה היפואית אך כל ניסיונותיהם עלו בתוהו.

שפט יוסף שועי לעיני 500 צופים ביפו.

הטבלה הארצית

	הקבוצה	משי	נצי	תיקו	הפסי	שערים	נק
.1	הפועל רמת־גן	14	11	2	1	7–23	35
.2	מכבי יבנה	14	8	4	2	7–18	26
.3	מכבי פתח־תקוה	14	5	5	4	9–15	22
.4	הפועל חדרה	14	5	7	2	13–17	22
.5	מכבי יפו	14	6	3	5	13–17	21
.6	מכבי שעריים	14	5	4	5	15–15	19
.7	הפועל לוד	14	3	8	3	10–11	17
.8	בית"ר רמלה	14	3	8	3	12–12	17
.9	מכבי עמידר	14	3	6	5	16–10	15
.10	בית"ר נתניה	14	2	8	4	15–13	14
.11	הפועל חיפה	14	3	5	6	21–12	14
.12	מכבי טמרה	14	2	7	5	11–6	13
.13	הפועל בת־ים	14	2	4	8	14–6	10
.14	הפועל יהוד	14	2	4	8	18–8	10

בית"ר רמלה 0 – הפועל לוד 0

יצחק בלאיש, שוער בית"ר רמלה, היה גיבור המשחק, בו מחסה קבוצתו נקודה מהשכנה הפועל לוד, במשחק שהסתיים ללא הכרעה וללא שערים.

בלאיש, במפגן מרשים שכמוהו לא נראה העונה ברמלה, הציל את שערו מהבקעות בטוחות והשאיר את חלוצי היריב חסרי אונים.

לוד היתה אומנם טובה יותר, אולם חלוציה הצעירים כשלו פעם אחר פעם מול בלאיש המצויין.

בסיכומו של דבר היו שוקפי שתי הקבוצות שבעי רצון מהתוצאה.

שפט יהושע לויה לעיני 2000 צופים ברמלה.

מכבי יבנה 0 – הפועל יהוד 0

מפגש הקצוות בין השניה בטבלה, מכבי יבנה, לבין סוגרת הטבלה, הפועל יהוד, לא הוכרע ושתי הקבוצות נפרדו בחלוקת נקודות צודקת, לאחר 0:0.

כמו במשחקי הליגה האחרים של המחזור, גם כאן היה שוער גיבור המשחק. המדובר באיל סגרון הצעיר, שהפגין משחק מעולה בין הקורות והציל את שערו פעם אחר פעם מהבקעות.

המקומיים, המקווים עדיין להשיג את הפועל ר"ג במירוץ לאליפות, לא הצליחו להתעלות הפעם ולמרות שהיו הטובים יותר בשדה, לא הרשימו.

שפט צבי שריד לעיני 500 צופים ביבנה.

מכבי טמרה 0 – בית"ר נתניה 0

יום שישי לא האיר פניו לכדורגלני מכבי טמרה. פעם נוספת נכנעו לתנאי המגרש הקשים בשפרעם ונפרדו בתיקו עקר משערים מקבוצת בית"ר נתניה.

סמיר עיסא, קשר טמרה, היה השחקן הבולט במגרש, אולם הוא לא זכה לסיוע מחבריו, שפעם אחר פעם החמיצו וכשלו מול שער האורחים.

שפט בני בר לעיני 700 צופים בקרית חיים.

מכבי פ"ת 1 – הפועל בת־ים 0

שער בודד של אבי כהבי, חלוץ מכבי פ"ת, העניק לקבוצתו נצחון ואת העליה למקום השלישי בטבלה.

פ"ת, המנסה להתאושש לאחר סיבוב ראשון כושל ומאכזב, היתה אומנם עדיפה על יריבתה, אולם חלוציה היו חסרי תכליתיות ולא הצליחו לנצל את יתרונם בשדה להבקעת שערים נוספים.

הפועל בת־ים הצדיקה את מקומה מתחת לקו האדום. חלוציה לא הצליחו לסכן ולו פעם אחת את שער המארחים ואילו ההגנה, למרות שלא עמדה בסכנה גדולה, היתה חלשה ומבוהלת.

שפט מאיר ברקו לעיני 300 צופים בפ"ת.

שלוש הפתעות נפלו בסיבוב ה־6 בגביע

מאת שמואל טל

שלוש הפתעות נרשמו אתמול במהלך משחקי הסיבוב השישי בגביע המדינה בכדורגל. ההפתעה הגדולה ביותר היתה בעכו, שם הביסה הפועל בני עכו מליגה ב' את הפועל קרית הכרמל מליגה א' בתוצאה 1:4.

הפועל מרחבים מליגה ג', שאירחה את סקציה נס ציונה מליגה ב', שלחה את יריבתה הבכירה ממגבת הביתה בידיים ריקות, לאחר נצחון 1:2. עירוני אשדוד מליגה ב' מתחה את הפועל רמלה מליגה א' במשך 120 דקות, לפני שהדיחה אותה בדו־קרב בעיטות עונשין מן הנקודה הלבנה 3:4.

בשלושה משחקים על טהרת ליגה א' לא נרשמו הפתעות. הפועל קרית אונו גברה על הפועל אור יהודה 1:3. הפועל קרית שמונה הביסה את הפועל טירה 0:3 והפועל קרית אתא גברה על הפועל דלית אל כרמל 3:4 במבדילים, לאחר 3:3 בתום 120 דקות.

● בהרצליה: מכבי הרצליה – איחוד צעירי יפו 0:3. יתרון ברור של ההרצליאנים מצמרת ליגה א'. בן איינשטיין 35, ברוך 50 ופנדי 60 קבעו את תוצאת המשחק. שפט נעים, 500 צופים.

● בנווה גולן: הפועל ראשל"צ – הפועל נווה גולן 1:2. כדורגלני ליגה א' מעיד היין התקשו להתגבר על מארחיהם מליגה ב'. פלגי הצורה הבקיע צמד (22 ד'30), אולם קיסוס המקומי הקטין בדקה ה־70 מ־11 מ' והפיח תקוה בלב חבריו. שפט בן מוחא, 500 צופים.

● באור יהודה: הפועל קרית אונו – הפועל אור יהודה 1:3. מפגש על טהרת ליגה א'. האורחים סיימו את המשחק תוך שלוש דקות, במהלכם הבקיעו שלושה שערים מרגלי תביב 37, ויהל 39 ר'40. שער של הנגוף המקומי בדקה ה־63 רק הקטין את כאב ההפסד. שפט מצרפי, 100 צופים.

● בגילוה: הפועל מרחבים – מ.ב. נס ציונה 1:2. צעירי ליגה ג' הדהימו במחצית הראשונה, כאשר הבקיעו צמד מרגלי. תגל' בדקה ה־23 במבדל וביטון בדקה ה־37. טויטו האורח הקטין בדקה ה־60, אך הדבר לא סייע לקבוצתו. שפט ליבוביץ, 400 צופים.

● באשדוד: עירוני אשדוד – הפועל רמלה 1:1 (3:4 בבעיטות 11 מ'). המקומיים הפתיעו במשחק לחימה. גלילי העניק יתרון בדקה ה־8 בכדור עונשין מהנקודה הלבנה, אולם מרדכי הרמלאי השווה בדקה ה־60. גם לאחר ההארכה לא נפלה הכרעה ובדו־קרב הפנדלים היתה רגלם של המקומיים על העליונה. שפט דנאן, 500 צופים.

● בעכו: מכבי עכו – הפועל ברוטיאל 0:2. נציגי הצמרת מליגה א' צפון לא התקשו לגבור על אורחיהם מליגה ב', בזכות שעריהם של טפס בדקה ה־55 ופטיסה בדקה ה־75. שפט מרדכי לוי, 500 צופים.

יתר התוצאות: מכבי שיכון המזרח – מכבי השרון נתניה 1:2; הכח ר"ג – הפועל כפר קאסם 2:3; הפועל בני עכו – הפועל קרית הכרמל 1:4; הפועל נצרת עילית – הפועל גבעת אולגה 0:3; הפועל בית שאן – מכבי נהריה 0:2; הפועל טייבה – הפועל אום אל פאחם 0:2; הפועל קרית שמונה – הפועל טירה 0:3; הפועל כפר קנה – מכבי נווה שאנן 1:3; הפועל קרית אתא – הפועל דלית אל כרמל 3:3 (3:4 במבדלים); הפועל באר יעקב – נתיב אשדוד 1:4.

נוריץ' הכניעה בחוץ את האלופה ושמרה על מיקומה

המוליכה האנגלית קבוצת נוריץ' שמרה על מקומה בפיסגת הליגה לאחר נצחון חוץ על האלופה ליברפול בתוצאה 0:1. הנצחון הותיר ל"קנריות" מנוריץ' יתרון של שתי נקודות על פני "התותחנים" ארסנל שגברו אתמול בהייבורי על מנצ'סטר־יונייטד בשיעור 1:2.

הקשר אנדי טאונסנד הוא האיש שהעניק לנוריץ' את הנצחון המרשים ושלוש הנקודות. הוא הבקיע בדקה ה־60 את השער היחידי במשחק והביא בכך לקבוצתו נצחון ראשון לאחר שישה משחקים. לליברפול היה זה הפסד בית שני העונה. לעומת זאת נוריץ' כבר ניצחה העונה 6 מתוך שמונת משחקי החוץ שלה.

ארסנל נהנתה מיום מוצלח של קשרה מייקל תומאס שהבקיע את השער הראשון לזכות קבוצתו. חברו, פול מרסון הבקיע שער שני. כל זאת בתוך 16 דקות הפתיחה של המשחק. השער המצמק של היונייטד הובקע תשע דקות מהסיום מרגלי הבינלאומי הוולשי, מרק יוז.

מילוול חזרה למקום השלישי לאחר נצחון בשיעור 0:1 על שפילד וונסדיי. שער הנצחון הבקע מרגלי תוני שרינגהם שלוש דקות לפני הסיום. למילוול יש כיום 27 נקודות, אחת יותר מאשר לקובנטרי שנוצחה בביתה 2:0 ע"י דרבי קאונטי. ההפסד של קובנטרי היה יכול להיות גבוה יותר אילמלא יכולתו הגבוהה של שוערה סטיב אוגריזוביץ' שהיה בכושר מעולה. הוא עצר פנדל בדקות הפתיחה אולם אחר כך נכנע לשעריים של הסקוטי טד מקמין וההולשי דין סאונדרס.

סאותהמפטון, באחת מעונותיה הטובות ביותר בשנים האחרונות, סיימה בתיקו רב־שערים 3:3 את משחקה נגד סוגרת הטבלה, ניוקאסל. קוין ברוק הרכש החדש של מנהל ניוקאסל ג'ים סמית הבקיע שער ראשון לקבוצתו כבר בדקה ה־8 אולם סאותהמפטון הפכה את הקערה על פיה משעריהם של מתיו לה־טיסייה (2) ורודני ולאס לפני שמייקל אוניל הצליח להשוות בצמד שערים בדקות 65 ו־89.

קווינס פארק ריינג'רס, קבוצתו של דוד פינסי, ובניהולו של טרבור פרנסיס סיימה בתיקו עקר משערים את משחקה נגד אברטון. מרק דניס מגינה של הריינג'רס נרשם ע"י השופט בפעם ה־68 בקריירה שלו. טוטנהם ממשיכה לצבור נצחונות. אתמול גברה בדרבי הלונדוני על ווסטהם בשיעור 0:2 משעריהם של גרי מאבוט ומיצל תומאס, אחד בכל מחצית.

אסטון וילה העומדת להתמודד ביום שלישי הקרוב בחיפה נגד נבחרת ישראל נפרדה בתיקו 1:1 מלוטון. לוטון הוליכה משער של רוי וגרל בדקה ה־63 אולם חבר לקבוצה מרוין ג'ונסון השווה בשער עצמי. צ'רלטון ומידלסבורו נפרדו בתיקו 0:0.

● בליגה הסקוטית זכתה המוליכה גלאזגו ריינג'רס בנצחון 0:1 על היברניין משערו של איין מקאל במשחקו הראשון העונה. דאנדי יונייטד גברה 0:2 על האלופה סלטיק משערים של קוין דלאנגלי. יתר התוצאות: אברדין – סט. מירן 1:3; הארטס – האמילטון 0:2; מרדוול – דאנדי 0:1.

פרידה מכוכב גדול. רד אורבאך, נשיאה היהודי של הבוסטון סלטיקס, נפרד מקארים עבדול גאבר, הפורש בסוף העונה לאחר 20 שנות פעילות

נ.ב.א

הבוסטון הכניעו הלייקרס 96:110

מוקדם עדיין להספיד את הבוסטון סלטיקס. ביום שישי, באולמם הביתי, אירחו הסלטיקס את האלופה, לוס אנג'לס לייקרס, ולאחר שהוליכו ברוב דקות המשחק, ניצחו בסיום 96:110.

10 נקודות של רג'י לואיס ותשע של דני איינג' ברבע האחרון הביאו לבוסטון את הנצחון, לאחר שהלייקרס הצליחו להקטין פיגור של 16 נקודות במחצית.

לפני פתיחת המשחק נערך טקס בו נפרדו הסלטיקס מעבדול־ג'אבר, אולם במשחק לא התחשבו המקומיים בכדורסלן הוותיק והנחילו הפסד לקבוצתו.

מייקל ג'ורדן היה גיבור נצחון השיקאגו בולס על אינדיאנה פייסרס 93:100, כאשר קלע ארבע נקודות וביצע חסימה מכריעה.

פילדלפיה 76 גברה על הניו־ג'רסי נטס 106:114, בזכות יכולתו הגבוהה של צ'רלס בארקלי. מארק אגווייר קלע 24 נקודות והוליך את דאלאס מאבריקס לנצחון על שארלוט הורנטס 98:107. דומיניק ווילקינס קלע 30 נקודות וסייע לאטלנטה הוקס לגבור על הבאקס ממילווקי 112:115.

ארמון ג'ילכסם קבע שיא נקודות אישי – 41 והוליך את הפניקס סאנס לנצחון על הפורטלנד בלייזרס 125:132. דני מאנינג קבע אף הוא שיא אישי עונתי – 29 נקודות והוליך את הלוס־אנג'לס קליפרס לנצחון על הדנבר נאגטס 118:121.

גרמניה זכתה בגביע דייויס

טניסאיה ניצחו את שוודיה 0:3

טניסאי מערב־גרמניה זכו אתמול לראשונה בגביע דייויס. לאחר נצחון כפול במשחקי היחידים ביום התחרויות הראשון (יום שישי), גברו אתמול בוריס בקר ואריק יאלן על מטס וילנדר ואנדרס יארייד 6:3, 6:2, 7:5, 3:6, 6:2.

ביום שישי, קארל אובה שטאב, המדורג 74 בעולם, הפתיע את המדורג ראשון בעולם, מאטס וילנדר, כשמחק פיגור בן שתי מערכות וניצח במשחק היחידים הראשון 2:3. תבוס בוריס בקר השלים יום מוצלח לגרמנים, כשגבר על אלוף וימבלדון, סטפן אדברג, בשלוש מערכות – 6:3, 6:1, 6:4.

אתמול, כאמור, עמדו השוודים לפני הקטנת התוצאה, לאחר ששברו פעמים את כדורי הפתיחה של יאלן ובקר, אולם בהמשך הצליחו כאמור להפוך את הקערה על פיה ולהעניק לארצם את הגביע, לראשונה בתולדותיה.

טניס

הגרמנים הפגינו יכולת מעולה והצליחו להפוך פיגור של שתי מערכות לנצחון.

בעקבות הנצחון בזוגות, השלימו הגרמנים נצחון היסטורי 0:3 על השוודים, מחזיקי הגביע. השוודים הפסידו את התואר בגמר השישי הרצוף שלהם.

ההפתעה הראשונה נרשמה ביום

רוגבי

● במשחקי הליגה הלאומית ברוגבי ניצחה אתמול הפועל רעננה את אס"א ת"א 4:51. בתחרויות הנוער ניצחה בגמר הפועל מגידו את הפועל יזרעאל 6:26 ובמחוז המרכז הפועל ירושלים את עמק חפר 0:4.

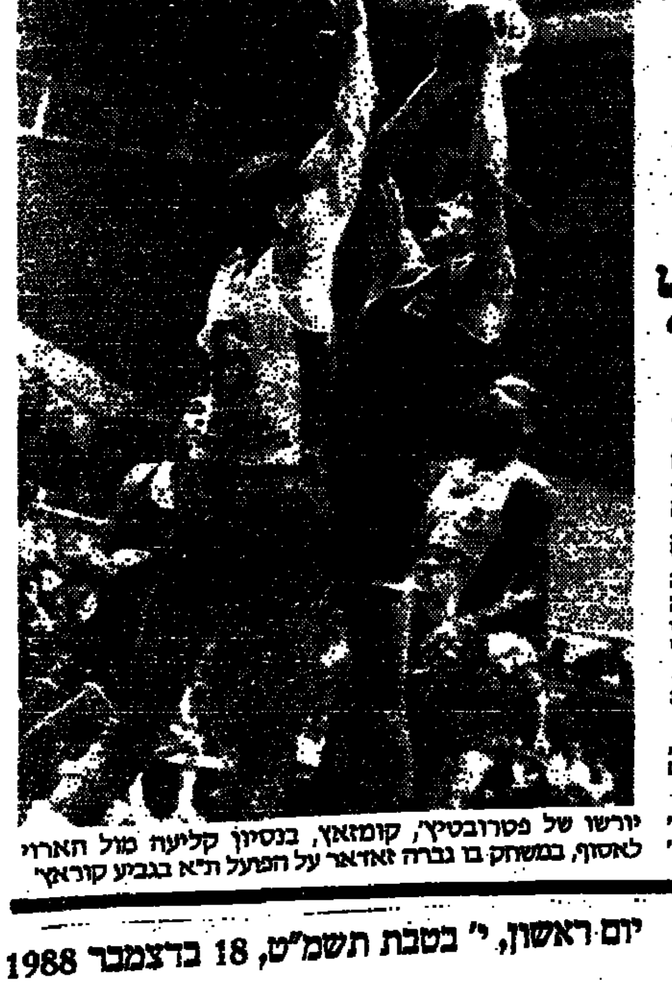

יורשו של פטרובסקי, קומזאן, בנסיון קליעה מול הארוך לאסוף, במשחק בו גברה זאדאר על הפועל ת"א בגביע קוראץ'

פגרת חלק מגביעי אירופה תאפשר מחזור משחקים מלא

מאת משה כהן

פגרת חג המולד תכנס השבוע בהדרגה לכדורסל האירופי. משחקי גביעי אירופה למחזיקות גביע וקוראץ' לא יערכו והם יתחדשו רק בפתיחת חודש ינואר.

השבוע יערך בישראל לראשונה לאחר תקופה ממושכת מחזור משחקים מלא וביום חמישי תשוב מכבי להיכל הספורט ביד־אליהו כשתארח את ניקי גאליס ולהקתו מארים סאלוניקי במסגרת גביע אירופה לאלופות. בסוף השבוע עבדו כמה מאנשי מכבי ת"א שעות נוספות. יו"ר המחלקה, עו"ד שמעון מזרחי יצא מפאריס הישר למינכן, כדי לנסות ולהשיג יותר אשרות כניסה לברה"מ עבור מכבי ת"א. במכבי הבהירו, כי 14 אשרות כניסה לא יספיקו ויש צורך להוסיף עוד כמה אשרות.

המאמן, צבי שרף יצא להולנד ושם הוא חזה בהפסד השני של צ.ס.ק.א מוסקווה לרדיבוס 80:83.

כדורסל

זאת היתה ההזדמנות האחרונה של שרף לחזות ברוסים לפני המשחק בין שתי הקבוצות ב־12 בינואר. נראה שהאלופה הרוסית מאוד חלשה והיא לא תצליח להוות יריב הולם לרוב הקבוצות.

עוזרו של שרף, יאיר שרה, יצא לאיטליה כדי לחזות בנצחונה של סקווליני פזארו על יוגופלסטיקה בתוצאה 75:88.

במשחק נוסף במסגרת משחקי בית הגמר לאלופות הביסה ברצלונה את אריס סאלוניקי בתוצאה 81:97. אומנם ניקי גאליס קלע 31 נקודות, אבל הדבר לא סייע להכריע שביום חמישי יתארחו כאמור בהיכל הספורט ביד־אליהו.

אלה משחקי המחזור הי־14 בליגה הלאומית שיערכו מחר: מכבי ראשל"צ – הפועל ת"א, מכבי ר"ג – הפועל איתן/גבת, מכבי חיפה – אליצור רמלה, מכבי ת"א – הפועל חיפה, גליל־עליון – הפועל חולון, אליצור נתניה – הפועל ירושלים.

גודס וחבריו מחיפה הלמו אמש שוב בגליל

מאת יצחק צ'יבין

גיא גודס הכדורסלן הצעיר והמוכשר של הפועל חיפה הוליך אמש את קבוצתו לנצחון מרשים במשחק הטוב ביותר שנערך העונה על הפועל גליל־עליון – 80:86 (47:51).

גודס יחד עם יוסטון, יוסוביץ' וחוזו מתחת לסל ועם אבנר שם טוב שניהם הייטב את משחק הקבוצה והוכיחו אמש כי מיקומם בצמרת העליונה הושג בגלל יכולת מעולה אותה ביטאו אמש מול הקבוצה המצויינת מהגליל.

שחקני הגליל ניהלו קרב שקול כשליף, מרטין ומאלוביק עושים עבודה טובה ובהמשך כשנכנס אור גורן הוא לא נפל מחבריהם.

בפתיחה הוליכו שחקני הגליל – 15:8. חיפה השיגה שוויון – 28:28, הוליכה בפעם הראשונה במשחק – 28:30. היתרון החיפאי גדל עד ל־36:44 ורק לקראת תום המחצית צומק היתרון.

גם בהמשך התנהל מאבק איתנים – 53:53 והגליל עלו שוב ליתרון – 53:59. בדקות הסיום הבקיע המתח ובדקה ה־33 הוליכו הגליל – 70:72. אבל יצא פרימן מהמשחק בגלל חמש עבירות אישיות. חיפה ניצלה זאת כדי לטפול שוב את היוזמה ובראשותו של גיא גודס שקלע שני סלים מרחוק נאלצו שחקני הגליל להניף דגל לבן.

שפטו רנן וולצר לעיני 3000 צופים בהיכל הספורט ברוממה.

נקודות להפועל חיפה: יוסטון 22, יוסוביץ' 21, גודס 20, חוזו 18, שם טוב 10.

נקודות לגליל־עליון: ליף 24, מרטין 18, מאלוביק 15, גורן 15, פליישר 6, פרימן 2.

קליעה

● קלעי הפועל פ"ת זכו אתמול באליפות הפועל לקבוצות בקליעה באקדח אויר לאחר שצברו 1675 נקודות והקדימו בחמש נקודות את הפועל ת"א. באליפות האישית זכה עקיבא דורון מקיבוץ מעברות עם 571 נקודות, לפני דוד רקרדו מהפועל הרצליה. באליפות הנשים זכתה חיה קירסנר מקרית אונו – 367 נקודות ובאליפות הנוער זכתה אלן פילד מגידים.

נבחרת ישראל תצא היום למחנה בחיפה

מאת שמואל קליגר

נבחרת ישראל עומדת לצאת אחרי הצהריים לחיפה ותשהה במלון דן כרמל עד יום שלישי מועד המשחק מול אסטון וילה, קבוצת הליגה הראשונה מאנגליה.

הנבחרת

עד אחרי המשחק נגד האנגלים אין בדעת המאמנים לצרף מוקמים חדשים למרות שלפחות 2 שחקנים נמצאים על הכוונת. המדובר בבני סכנין ואלי בראנר שהבקיעו ביחד 21 שערי ליגה ב־14 מחזורים.

שחקני הנבחרת יתכנסו היום במלון רמת אביב ויצאו לחיפה. עד למשחק יהיה רק אימון רציני אחד מחר בשעה היעודה למשחק. הקבוצה האנגלית תגיע היום לישראל ואפשר ויותר עימה יגיע דוד פיזנטי המשחק בליגה האנגלית. פיזנטי ינוסה בתפקיד המגן השמאלי.

היאבקות

● מתאבקי הפועל ת"א זכו אתמול בפעם הרביעית ברציפות בגביע המדינה בהאבקות בסגנון יווני־רומי לאחר שצברו בסיכום 60 נקודות לפני הפועל ב"ש – 52 נקודות והפועל נצרת עילית – 31 נקודות. האליפות נערכה בנס־ציונה.

התעמלות

● פרנסין גארט מהפועל קרית ביאליק זכתה אתמול באליפות הפועל בהתעמלות ברמה הלאומית לאחר שצברה בקרב ארבע 37.85 נקודות מ־40 אפשריות. באליפות ברמה א' זכתה כרמית בוריאן מהפועל שער הנגב שצברה 36.40 נקודות. האליפות נערכה בגבעתיים.

ריאל מאדריד תתארח באיינדהובן ברבע גמר הגביע לאלופות

אלופת ספרד בכדורגל, קבוצת ריאל מאדריד, שהודחה אשתקד בחצי גמר גביע אירופה לאלופות ע"י אלופת הולנד, קבוצת פ.ס.וו. איינדהובן, קיבלה ביום שישי הזדמנות לנקום את הדחתה. הספרדים הוגרלו בציריך לשחק מול אלופי אירופה ההולנדים בשלב רבע הגמר.

כזכור גברו ההולנדים על הספרדים אשתקד בחצי הגמר, בזכות הפרש שערי חוץ ועריך האחד המשיכו וזכו בגביע, לאחר נצחון על בנפיקה ליסבון בכדורי עונשין מהנקודה הלבנה.

על פי ההגרלה יערך המשחק הראשון בין שתי הקבוצות בהולנד והגומלין באיצטדיון בארנבאו במאדריד. 90,000 ספרדים מתכוננים לקבל שם את פניהם של אלופי אירופה.

מפגש מעניין נוסף בגביע האלופות יפגיש את אלופת גרמניה, קבוצת ורדר ברמן, עם האלופה האיטלקית, מילאן, בשורותיה משחקים שלושה כדורגלני נבחרת הולנד, רייקרד, ואן־באסטן ורוד חוליט. למרות חולשתה של מילאן העונה בליגה, אין לזלזל ביכולתה.

שני המשחקים האחרים בגביע האלופות יפגישו את גוטבורג השוודית עם סטיאווה בוקרשט מרומניה ומונאקו הצרפתית עם גאלאטסראי התורכית.

● בגביע למחזיקות גביע תצטרך מחזיקת הגביע, קבוצת מכלן, בשורותיה משחק הישראלי אלי אוחנה, להתגבר על יריבה קשה בדמותה של איינטרכט פרנקפורט הגרמנית. המשחק הראשון יהיה במכלן. ברצלונה הספרדית תתארח אצל אהרוס הדנית; צ.ס.ק.א סופיה, הבולגרית, תארח את רודה ההולנדית ודינמו בוקרשט מרומניה את סמפדוריה האיטלקית.

● בגביע אופ"א תתארח באיירן מינכן אצל הארטס הסקוטית, בשעה שבת ארצה, שטוטגארט, תארח את ריאל סוסיאדאד הספרדית. ויקטוריה בוקרשט תארח את דינמו דרזדן ויובנטוס האיטלקית את נאפולי.

מתעמלות רומניה דחו בואן למארס

הנבחרת האולימפית של רומניה בהתעמלות, שאמורה היתה להגיע השבוע לישראל ל־4 הופעות, דחתה את בואה ותגיע רק בחודש מארס 1989.

בפגישה, שנערכה בבוקרשט ביום ו' בין המארגנים ובין שר הספורט הרומני, גיורגו גומה, נימק האחרון את הדחיה בפציעתן של שתי מתעמלות.

ביקור הנבחרת האולימפית הרומנית באנגליה ובבלגיה, שאמור היה להתקיים אחרי ביקורן בישראל, נידחה אף הוא לחודש מארס 1989.

פסק זמן

עם: אהרן להב

מסביב יהום הסער

בהתאחדות לכדורגל לא יכול לעבור שבוע בשקט יחסי. בועדה המקצועית יימצאו תמיד כאלה שירצו לקעקע את מעמד המאמן/מאמנים הלאומיים. כל מי שיש לו קשר עם ארץ אירופית ומביא הצעה שהנבחרת של אותה ארץ תתארח אצלנו ותשחק נגד נבחרת ישראל, סבור שהוא עושה שירות לאומי. אחרי המשחק, כשיסתבר שנבחרתנו שימשה "בשר תותחים", לא יוסכים תומכי המשחק לצאת בביקורת "מקצועית, קונסטרוקטיבית ובונה" לא עלינו.

הצמד ש.ג. איננו מוכן לשחק את תפקיד הפראייר התורן. הוא קבע תכנית אימונים עם משחקי מבחן עד למשחקים הקדם־עולמיים עם נבחרות אוסטרליה ואחר־כך ניו־זילנד. המטרה כמובן לנצח פעמיים את אוסטרליה ולהמשיך לשלב הבא. יש להם אמון לש.ג. והם לא התפתו להצעת נבחרת צ'ילה, שפיספסה מקום אחר, לבוא לכאן לאימונים ומשחקים.

עוד לא עברה הסערה הזאת בכוס המים וכבר מתבשלת פרשיה חדשה. מי יהיה המאמן הבא של הנבחרת האולימפית, שקודם להראי תשחק בבית אירופי. מדובר בנבחרת צעירה של בני 23, שרובה כבולה תימנה שחקני ליגה לאומית. ובאמת מה בוער? הצמד שביאור וגרונדמן עוד לא גמר להעמיד על הרגליים את הנבחרת הלאומית. טרם נמדדה הצלחתם והיא תימדד רק מול אוסטרליה וזאת לא רק בתוצאה אלא גם בהצבת הנבחרת על כרי־הדשא וסגנון משחקה.

אם יצליח הצמד מותר יהיה לתומכים בו לעמוד על הצעתם להטיל עליו גם את מלאכת אימון האולימפית. אם ייכשלו נותר עוד די זמן למנות את שלמה שרף לתפקיד על פי טעמם של אלה שהדבר אצה להם עתה. צודק יו"ר הנהלת ההתאחדות שאול מזיידי שמעכב החלטה עד שיראה פירות מהקדם־עולמית.

אבל אצלנו בלי מאבקים מתחת לפני השטח אי־אפשר להתקיים במישור העסקני. לכל שניים יש "משקה" משלהם ועל כך מבלים את מירצם. החלק העצוב בכל הסיפור הוא בכך שהמאבק אינו לגופו של ענין אלא מי הבטיח מה למי לפני כך וכך זמן ואיך זה לא עומדים בהבטחה. טוב לנבחרת או רע לנבחרת – לעזאזל, למי זה איכפת.

בית המשפט!

אשה חכמה השופטת המחוזית חנה אבנור. אולי לא כל כך מבינה בכדורגל אבל בשכל ישר ובגישה חיובית לבעיות היא מקבלת אצלנו ציון מעולה. מול עדת עורכי־דין שהופיעו (כסף) וחבר כונסי־נכסים אדוקים לכיוון מס הכנסה, שתביעותיהם היו מביאות לבטח לפירוקה של קבוצת הפועל ת"א, היא עמדה בתוקף שלא לתת צו פירוק, כדי לשמור על סיכויי הנושים, כולל מס הכנסה, לזכות ולראות את תובותיהם מוחזרים.

השופטת אף דחתה את הרצון של הכונסים למכור את "דבק" הקבוצה משה סיני מתוך נימוק מסחרי טהור: מכירתו עשויה להביא לנשירת הקבוצה לליגה הארצית ולבריחת הקהל שכן בלי כוכבים אי־אפשר היום למשוך קהל ליציעים. רק בבית המשפט, מול שיקול הדעת הזה, נרגעה עדת עוה"ד המתלהמת וכולם הצטרפו אל החלטת בית המשפט, כי מעתה והלאה אין כונסי מס הכנסה ראשונים לכל שקל נכנס, אלא שהם עצמם יראגו לחלוקת "השלל" בין כל הנושים, בין שהם מיוצגים ובין שיבואו ויוכיחו והדיינים (הנהלת הפועל) תאשר כי אכן קיים חוב.

את המכה הקשה ביותר בדיון ספג היו"ר הטרי (המתפטר) של הקבוצה אלי אפרתי, שביקש להכיר בהנהלה הנוכחית כבעמותה. את בקשתו דחתה השופטת על הסף. אפרתי שהבטיח כי עד למועד הבירור יצליח לגייס מיליון ש"ח לשלם לכולם ולצאת לדרך חדשה, יצא בעצמו מבית המשפט כשידיו על ראשו. מיליון לא הביא, הצהרות משותצות לעתונות נתן בשפע. בשעות אחר־הצהריים עמד בהבטחתו, בא לאיצטדיון בלומפילד, אסף את השחקנים, נאם נרגשות והודיע על סיום תפקידו משום שלא עמד בהבטחותיו. מבחינה זאת הפגין מהימנות, אבל האפיזודה הקצרה שלו בקבוצה התל־אביבית לא הסבה קורת רוח לאלה שבאמת ובתמים חרדים לגורלה של ספינת הדגל.

טרמפיסטים רוכבים על גלי הרדיו־אסטרונומיה

בליל 17 בנובמבר קרסה תחתיה האנטנה של הרדיו־טלסקופ בגרין בנק במדינת וסט וירג'יניה, ארה"ב, בעלת קוטר של כ־100 מ', לאחר שפעלה ללא תקלות במשך 26 שנה.

התמוטטות פתאומית ובלתי־מוסברת זו היא סמלית למצבה של הרדיו־אסטרונומיה בכללה. ענף זה באסטרופיסיקה, שניצניו הראשונים הנצו במלחמת העולם השניה ולכלל התפתחותו של ממש הגיע לאחר סיומה, נתון היום במשבר חמור. רדיו־טלסקופים ענקיים ויקרים, כגון אלה בג'ודרל בנק ליד מנצ'סטר באנגליה, בהרי אייפל שבמערב־גרמניה או בארסיבו שבפוארטו־ריקו, בעלי אנטנות בקוטר של עשרות או אפילו מאות מ', חלקם בני שנים מועטות בלבד וכולם יקרים מאוד, עלולים ליהפך למצבות אילמות.

הרדיו־טלסקופים קולטים את קרינת הרדיו הבאה מן החלל, כשם שהטלסקופים האופטיים קולטים קרינת אור – וזו בדיוק נקודת התורפה שלהם. אותה הבעיה היא, שאותות הרדיו הבאים מן החלל חלשים מאוד, והרדיו־טלסקופ המסוגל לקלוט אותות ממרחק מיליארדי שנות אור קולט גם, ברצונו ושלא ברצונו, אותות מן הסביבה הקרובה, אפילו הם חלשים ביותר. אמנם ב־1979 נחתמה אמנה בין־לאומית, ביוזמת ההתאחדות הבין־לאומית לטלקומוניקציה, שעיקרה הטלת איסור על שידורי רדיו בתדירויות מסוימות החיוניות לרדיו־אסטרונומיה, ובהן התדירויות של פליטת אטומי המימן (1,420 מגאהרץ) ושל רדיקלי ההידרוקסיל (OH, 1,666 מגאהרץ). אבל גלי רדיו משודרים היום לא רק מתחנות שידור, שמקפידות מן הסתם על האיסור הזה, אלא גם מאין־ספור מכשירים מסחריים קטנים, למשל מצתים אלקטרוניים במכוניות או פותחי מוסכים, המאפשרים לנהג לפתוח את דלתו הנעולה של המוסך בביתו מבלי לצאת ממכוניתו. אמת, קרינתם העיקרית של מכשירים אלה היא בתדירויות המותרות, אבל יש בהן גם קרינה חלשה יותר בתדירויות האסורות, חלקם מותרים בייצור ללא רשיון מיוחד. אחד המדענים האמריקאים הראשיים בתחום זה אמר לא מכבר, כי רדיו־טלסקופ טוב מסוגל לאתר פותח מוסכים בשטח של 40,000 קמ"ר, כלומר בכל מקום על כדור־הארץ. אפשר היה לפתור בעיה זו בקלות ובזול, אילו התקינו במכשירים אלה מסננים אלקטרוניים או אילו החליפו את תיבת המתכת של פותח המוסכים בתיבה פלסטית, אבל שום יצרן לא ייקר את המוצר שלו בחצי דולר, אם אין מאלצים אותו לכך.

בעיה שניה היא, שהתדירויות השמורות לרדיו־אסטרונומים לפי האמנה מ־1979 הן היום גבוהות מדי, מכל מקום כאשר אתה רוצה לחקור כוכבים רחוקים יותר מאשר בעבר: ככל שהכוכב רחוק יותר, מהירות התרחקותו גדולה יותר, ולכן אטומי המימן ורדיקלי ההידרוקסיל שלו פולטים את קרינתם בתדירויות נמוכה יותר, "מותרת" לציבור הרחב. בעיה זו עמדה לנגד עיניהם של האסטרונומים בהודו, הבונים עתה רדיו־טלסקופ במרחק של כ־100 ק"מ מבומביי, כאשר בחרו את האתר המתאים. אתר זה נמצא מאחורי רכס הרים, המסתיר בינו ובין עיר המיליונים, ומצפים שהוא יחסום כמעט כליל את קרינת הרדיו מן העיר, אבל ליתר בטחון גם מתקינים ברדיו־טלסקופ מסננים משוכללים.

מדינת ניו־מקסיקו בדרום־מערב ארה"ב שוממת פי כמה וכמה מהודו, אבל גם הרדיו־טלסקופ הענקי המוצב בה, שהוא בעצם טור אחר אורך של הרבה רדיו־טלסקופים, אינו מחוסן בפני התאבכות. זמן־מה לא היה ברור מה הוא מקור ההפרעה, עד שעובדי הטלסקופ גילו אותו בדמות שרשרת של כדורים פורחים, קשורים לארמה בכבלים, לאורך הגבול עם מקסיקו. הכדורים מופעלים על־ידי שלטונות המכס האמריקאי ומטרתם לאתר, באמצעות קרני מכ"ם המשוגרות בכיוון לקרקע, מטוסים מנמיכי־טוס, המנסים להבריח סמים. המכ"ם הוא שגרם, כמובן, את התאבכות, אבל אנשי המכס טענו כי לא ידעו, שבאיזור מצוי אחד הטלסקופים הרגישים בעולם...

חמורות עוד יותר מן ההפרעות שמקורן בקרקע או בגובה נמוך הן ההפרעות מן החלל. ברה"מ מקימה עתה צי שלם של לווייני ניווט, מדגם "גלונס", המשדרים בתדירות סביב 1,600 מגאהרץ ובאופן זה משבשים את קליטת הקרינה של רדיקלי ההידרוקסיל ברדיו־טלסקופים. אחד הנפגעים מכך הוא הרדיו־טלסקופ ליד ננסי שבצרפת. עד לאביב השנה היו תשעה לוויינים כאלה והטלסקופ יכול היה לפעול רק מחצית הזמן. מאז נוספו עוד שלושה ועתה נותרו לטלסקופ רק 15% מן הזמן, וגם "חלון" צר זה ייסגר כליל בעוד שנים אחדות, כאשר יוחגו בחלל 24 לוויינים מסוג זה.

גם האמריקאים מקימים רשת שלמה של לווייני ניווט, "נווסטאר" שמה. אחת ממטרותיה היא לאפשר לחיילים בשדה הקרב לקלוט את שידוריה באמצעות מקלט אישי קטן בגודלו של שעון־יד, וכך לקבוע את מקומם בדיוק של מטרים ספורים. רשת זו תשדר בשלוש תדירויות: אחת מהן תהיה של 1,381 מגאהרץ והיא תשבש, איפוא, את תשדורות הרדיו של אטומי המימן בחלל. הדור הבא של לווייני ניווט אמריקאיים, שיקשר ביניהם ובין כלי־רכב ביבשה, בים ובאוויר, ישדר בין השאר בתדירות של 1,612 מגאהרץ, כלומר בתדירות של הידרוקסיל, אלא שמתכנני הרשת הבטיחו לתכנן את המשדרים באופן שהם יוכלו לשדר רק בחמישית הראשונה של כל שניה. הרדיו־אסטרונומים יוכלו להתקין מסננים לבליעת התשדורות בחמישיות ראשונות אלה ולקלוט ללא הפרעה בארבע החמישיות האחרות של כל שניה.

אם כאלה הם הקשיים במחקר הרדיו־אסטרונומי, קל וחומר הקשיים בתוכנית SETI (ר"ת של "חיפוש אחר אינטליגנציה חוץ־ארצית") של סוכנות החלל האמריקאית (נאס"א). עד כה עלו בתוהו כל הנסיונות לקלוט תשדורות מיצורים נבונים בחלל. לכך ייתכנו שלושה הסברים: א. אין שם יצורים כאלה כלל; ב. יש יצורים, אלא שהם אינם יכולים או אינם רוצים לשדר; ג. יש יצורים והם משדרים, אלא שהשידורים חלשים מכדי להילקט באנטנות הקיימות. גם אם ההסבר השלישי הוא הנכון, אין סיכוי רב שמה שלא נקלט עד כה ייקלט בעתיד, אפילו ייבנו אנטנות גדולות יותר, כי בינתיים הולכים ומתרבים בחלל רעשי הרקע.

בכל־זאת יש פתרון טוב לאלה המנסים לקלוט תשדורות רדיו מיכתני היקום: להציב רדיו־טלסקופ בחלל. אבל מכשיר כזה יעלה פי 100 ממכשיר דומה על כדור־הארץ. המקום האידיאלי להקמת רדיו־טלסקופ חללי הוא בצד האפל של הירח, שם יהיה מוסתר מן הקרינה הארצית. אך אליה וקוץ בה: כדי להקים על הירח רדיו־טלסקופ, צריך להקים עליו גם בסיס. בבסיס כזה יימצאו כמובן משדרים, ועד־מהרה יפריעו על הירח אותן בעיות התאבכות שבגללן רוצים הרדיו־אסטרונומים להימלט מכדור־הארץ...

רדיו־טלסקופ קטן יחסית, עם מראה בקוטר 25 מ', בהרי אייפל במערב־גרמניה

יום־הולדת לחללית בת 10

ב־5 בדצמבר 1978, כאשר בימי קארטר היה נשיא ארה"ב וברה"מ שלט ברז'נייב, שוגרה חללית אמריקאית קטנה, בלתי־מאוישת, למסלול הקפה סביב כוכב־הלכת נוגה. כיום, מקץ עשר שנים, עדיין חגה חללית זו, "פיוניר־12" שמה, סביב כוכב־התאום של כדור־הארץ, ומשגיה בסוכנות החלל האמריקאית (נאס"א) הרימו כוסית ליום־הולדתה העשירי. בזמנו הם חזו לה תוחלת חיים של כשמונה חודשים בלבד, באורך סיבובו של נוגה סביב צירו, אבל "פיוניר־12" הפריכה את כל התחזיות. אמנם איננה רעננה עוד כפי שהיתה. תאי השמש שלה הולכים ודועכים ושוב אינם יכולים לספק אנרגיה לכל מכשירי החללית בעת ובעונה אחת. לכן משוגרות מפעם לפעם הוראות מן הקרקע, כדי להפעיל את המכשירים לסירוגין ולחסוך אנרגיה. מובן שגם משחק זה לא יוכל להימשך לעד. בסופו של דבר יאזל הדלק של החללית, מסלולה יונמך יותר ובחודש אוגוסט 1992, כמשוער, היא תישרף באטמוספירה של נוגה.

מדעני נאס"א מצפים לתגליות חדשות, חשובות, דווקא משירת הברבור של החללית, כאשר במשך כשישה חודשים תחוג בגובה של 144 ק"מ בלבד מעל לפני הכוכב, שהרי כל עוד היא חגה במסלולה הנוכחי, אין המכשירים האופטיים שלה יכולים לחדור דרך האטמוספירה הצפופה המקיפה כוכב־לכת זה. רק חללית "מתאבדת" יכולה לצפות בפני הכוכב עצמו. כך כבר עשתה בזמנו אחותה של "פיוניר־12", "פיוניר ונוס־2", ששוגרה ארבעה ימים לאחריה, ב־9 בדצמבר 1978, וירדה אל הכוכב אטיאט, בשחררה תוך צניחתה ארבעה גשושים נוספים, שגם הם בחנו את פניו של נוגה ואת האטמוספירה שלו. כיוצא בכך החלליות הסובייטיות שנחתו על כוכב־הלכת, שהראשונה בהן, "ונרה 4", התרסקה על נוגה עוד ב־1967.

עד לשיגורה של "פיוניר־12" היה ידוע מעט מאוד על צורת פניו של נוגה. החללית התגברה על המיסוך האטמוספירי בעזרת המכ"ם שלה. בזכות מכשיר זה היא הכינה מפות טופוגראפיות ראשונות של כוכב־הלכת ובמשך השנים מיפתה כ־93% מכלל שטחו וגילתה בו הרים גבוהים, מישורים וקניונים עמוקים. נתונים חסרים, מאזורי הקטב וקו־המשווה שהיו מחוץ להישג ידה של החללית האמריקאית, סיפקו חלליות סובייטיות מדגם "ונוס" ששוגרו לאחר שיגור "פיוניר־12".

נוגה נחשב לתאומו של כדור־הארץ בגלל הדמיון הרב בין שני כוכבי־הלכת מבחינת גודלם וצפיפותם. עם זאת קיימים גם הבדלים מובהקים בין השניים, ואחד החשובים הוא בהרכב האטמוספירה: זו של נוגה צפופה פי מאה מזו של כדור־הארץ וחמה מאוד. הריהי מורכבת בעיקר מפחמן דו־חמצני ובכך היא מדגימה היטב, אם כי בצורה מוגזמת מאוד, את מה שעלול לקרות לכדור־הארץ בעקבות "אפקט החממה". פניו של כוכב־הלכת יבשים לחלוטין – לאחר שבמיליארד שנותיו הראשונות היה נוגה מכוסה אוקיינוס – והטמפרטורות על פניו מגיעות עד 477 מעלות, כלומר מעל לנקודת ההיתוך של עופרת או של אבץ. "פיוניר־12" סיפקה לנו מעין חלון להצצה בעתיד הצפוי לכוכב שלנו, אם לא נפסיק בעוד־מועד את פעולות ההרס העצמי שלנו.

ניתוח חדשני בקנדה:

השתלת עצב מתורם

לאחר השתלות של קרניות, עור, כליות, לב, ריאות, כבד, לבלב ומוח עצם (פחות או יותר לפי הסדר הכרונולוגי וסיכויי ההצלחה) בוצעה לאחרונה בטורונטו בקנדה השתלה "זרה" ראשונה של עצב (כלומר, מאדם אחר) בילד אמריקאי בן 9, שנפצע קשה בתאונת סירה ונחתך בו קטע בעצב השת השמאלי שלו.

עצב השת הוא הארוך והעבה בעצבי הגוף. הוא נמשך מחוליות המותניים דרך אגן הירכיים והעכוז ולאורך הצד האחורי של הירך עד לברך. שמו בלועזית הוא "נרבוס איסכיאדיקוס" ודומה לו המונח "אישיאס" (נשית בעברית), שהוא כאבים עזים בשרירים המעוצבבים על־ידי עצב זה באגן הירכיים וברגליים. ביתור עצב השת גורם שיתוק בשרירים של אזורים אלה.

השתלות עצב הן עניין מסובך מאין כמוהו, בגלל הצורך לחבר כל סיב וסיב של השתל עם עצבי המקבל. ואמנם השתלות כאלה נעשות רק מאז 1978, עם הנהגת המיקרוכירורגיה, וגם זאת רק בשתלים עצמיים ("אוטוגרפט") שנלקחו מגופו של המנותח [illegible] מבעיית הדחיה. אצל הילד שנותח עתה בטורונטו, מתיו בייק, נדרשו בגלל גודל הפציעה לא פחות מ־184 ס"מ של רקמת עצב כדי למלא רווח של 23 ס"מ. המנתחים בראשות הנאורוכירורגים אלן הדסון וסוזן מקינון הגיעו למסקנה, כי יוכלו ליטול לכל היותר 40 ס"מ עצבים מן הילד עצמו בלי לפגוע בתפקודים חיוניים אחרים בגופו, ולכן עמדה בפניהם הברירה בין קטיעת הרגל ובין נטילת שתל מתורם זר ("אלוגרפט"). הם בחרו באפשרות השניה וכדי להתגבר על בעיית הדחיה של השתל הם השתמשו בציקלוספורין, אותה תרופת פלא שחוללה מהפכה בהשתלות של אברים אחרים, ובעיקר בהשתלות לב. היה קשה מאוד למצוא את המינון הנכון, אבל הרופאים גילו עוד קודם־לכן, בניסויים שערכו בשמונה השנים האחרונות בחולדות ובקופים, כי דחיית עצבים "זרים" חלשה יותר מאשר דחיית שתלי לב, כבד או עור, ולכן נתנו לילד מינון קטן פי שלושה מן המקובל בהשתלות אחרות.

בניגוד להשתלות אברים, הרי שתל העצבים לא יצטרך להישאר לתמיד בגופו של המנותח, היות שבמשך הזמן ישתקם עצב השת המקורי. הרופאים מעריכים, כי תהליך זה יושלם תוך שנה עד שנתיים ואז לא ייגרם כל נזק מדחיית השתל. לכן בדעת הרופאים להפסיק בעוד שבועות אחדים את מתן הציקלוספורין – בעוד בהשתלות אחרות מקבל [illegible] ליטול תרופה זו כל החיים.

באונ' העברית פותחו חומרים העשויים לפעול נגד סרטן

מאת דנקה הרניש

צוות חוקרים באוניברסיטה העברית בירושלים, בראשות פרופ' אלכס לויצקי מן המחלקה לכימיה ביולוגית שבמכון למדעי החיים של הפקולטה למדעי הטבע באוניברסיטה העברית בירושלים, הוכיח בתנאי מעבדה את יכולתם של חומרים מסוימים לעכב תהליך אנזימטי בחלבונים סרטניים ועתה מקווים, כי לאחר מחקר ופיתוח משלים אפשר יהיה להשתמש בחומרים אלה לפיתוח תרופות נגד־סרטניות חדשניות. סיכום המחקר התפרסם בחודש שעבר בכתב־העת המדעי היוקרתי "סיאנס" ואחת החברות הפרמצבטיות הגדולות בארה"ב כבר החלה בבדיקת החומרים החדשים על מערכות סרטניות נוספות ועל בעלי־חיים.

בשנים האחרונות הצליחו מדענים לזהות חלבונים, הנוצרים על־ידי גנים סרטניים (אונקוגנים), ואף לגלות כי פעילותו האנזימטית של החלבון הסרטני שונה מזו של חלבון הנוצר על־ידי הגן התקין. פעילות זו היא הגורמת לכך, שהתא מתחיל "להתפרע": הוא משתחרר ממנגנוני הבקרה ונהפך לתא סרטני. בתחילת שנות ה־80 גילו מדענים בארה"ב, כי לכשליש מן החלבונים הסרטניים יש פעילות אנזימטית מיוחדת במינה, פוספורילציה, שבה מוכנסת מולקולה של זרחה (פוספאט) לתוך החומצה האמינית טירוזין שבחלבון הסרטני.

הגילוי וההבנה של תהליך הפוספורילציה, שהוא ייחודי לחלבונים הסרטניים, עודדו אצל פרופ' לויצקי את הרעיון, כי אפשר יהיה לתכנן חומרים חדשניים, שיפעלו להפסקת תהליך זה. קבוצתו, שכללה את הפרופ' חיים גילון ומיכאל חורב, את ד"ר אביב גזית ואת תלמידת המחקר פנינה יעיש, פיתחה חומרים חדשים המכונים "טירפוסטינים", בסינתזה שהתבססה על חומר טבעי בעל תכונה של עיכוב פעילות אנזימטית. הצוות יצא מתוך ההנחה, שחומרים אלה יוכרו רק על־ידי החלבונים הסרטניים ולא על־ידי מבנים אחרים בתא. הצוות הצליח לייצר במעבדות האוניברסיטה העברית כ־100 חומרים כאלה ומצא בניסויים במבחנה ובתרביות רקמה, כי חלק מהם מעכבים את תהליך הפוספורילציה בחלבונים סרטניים מסוימים. בבדיקה במודלים ביולוגים אלה הוכיח הצוות, כי חומרים אלה מעכבים גם את התרבות התאים הנושאים את הגן הסרטני. כל זה מבלי לגרום לתופעות לוואי רעילות לתאים.

החלבון שעליו בדקו החוקרים את החומרים החדשים נקרא EGF receptor. חלבון זה וחלבונים אחרים מאותה משפחה מופיעים בסרטן השד ובגידולים ממאירים במערכת העצבים המרכזית.

הוכחת עקרון עיכוב תהליך הפוספורילציה הסרטני במעבדה פותחת פתח לתכנון תרופות נגד־סרטן חדשניות, שיוכלו לעכב את התהליך הסרטני במישרין במישור התאי, בעוד התרופות הנגד־סרטניות המקובלות כיום מיועדות לפגוע בתהליך השכפול של מולקולת הדנ"א בתוך התא, אך גם פוגעות בתאים תקינים. עם זאת מדגיש פרופ' לויצקי, כי פעולת החומרים החדשים נבדקה בתנאי מעבדה בלבד ויש צורך בהוכחות נוספות ובבדיקות במודלים של בעלי־חיים, לפני שאפשר יהיה לפתח מהם תרופות לטיפול בבני־אדם.

קבוצת החוקרים רשמה באמצעות "יישום", החברה לפיתוח המחקר של האוניברסיטה העברית, פטנטים בארץ ובעולם על החומרים שפיתחה.

הורמון הרגש האמהי של הרחל

כאשר כבשה נתונה בתהליך ההמלטה וראשו של הטלה נוגע בצוואר הרחם ובלדן שלה, נגרם גירוי המשפיע על בלוטת יותרת המוח שלה להפריש את ההורמון אוקסיטוצין לתוך זרם הדם. הורמון זה מגביר את התכווצויות הרחם ומסייע להמלטה. הפרשת האוקסיטוצין נמשכת גם לאחר ההמלטה, בשעת היניקה, ואז מגביר ההורמון את זרימת החלב.

עובדות אלה ידועות כבר שנים רבות. עתה נתגלה, כי אותו הורמון עצמו ממלא אולי תפקיד נוסף. קית קנדריק מן המכון לפיסיולוגיה של בעלי־חיים בקמברידג' מצא, כי בשעת ההמלטה קיימת אצל הכבשה זרימה מוגברת של אוקסיטוצין בנוזל המוחי־שדרתי, שבו טובל המוח, וריכוז גבוה במיוחד של ההורמון מצוי ליד אותם מרכזים במוח המופקדים על ההרחה. כיוון שידוע, כי הרחלות מזהות בתוך העדר את הטלאים ה"פרטיים" שלהן בעיקר על־פי הריח שלהם, ייתכן שהאוקסיטוצין מגביר את יכולת הזיהוי הזאת. אבל נראה שאין זה רק עניין "טכני" של זיהוי, אלא גם של רגש אמהי.

חיזוק להשערה זו מצאו קנדריק ועמיתיו, כאשר הזריקו אוקסיטוצין למוחן של רחלות זמן־מה לאחר ההמלטה: הן החלו ללקק את טלאיהן תוך פעיה בקול נמוך, ופעו בקול גבוה כאשר הפרידו מהן את הטלאים. התנהגות כזאת באה לקיצה, כאשר מזריקים לרחלות תרופה החוסמת את שחרור ההורמון.

גם אצל האדם משתחרר אוקסיטוצין בכמות בשעת הלידה והוא נוצר, כמו אצל הכבשים הממליטות, בעקבות הגירוי שיוצר ראשו של העובר בצוואר הרחם ובלדן של האם. ייתכן, אומרים החוקרים, שגם אצל האדם מגביר ההורמון את תחושת האמהות, אף כי האדם והפרימאטים בכללם מושפעים הרבה יותר מאשר כבשים, למשל, מגורמים נפשיים ותרבותיים. עוד מציינים החוקרים, כי בהיעדר גירוי זה, למשל כאשר הלידה נעשית בניתוח קיסרי או באלחוש על־קרומי (אפידוראלי), נבלמת הפרשת ההורמון.

חולי איידס בכוח יכולים לסייע לחולי איידס בפועל

חוקרים בבריטניה, משלושה בתי־חולים ומאוניברסיטת קמברידג', מביעים אופטימיות לגבי שיטת טיפול חדשה באיידס. בשיטה זו, הקרויה בפיהם "חיסון סביל", מחזקים את עמידותם של חולי איידס על־ידי מתן עירוי של נוגדנים לנגיף האיידס, HIV, כתוספת וכחיזוק לנוגדנים שלהם־עצמם. הנוגדנים נלקחו מאנשים נגועים בנגיף, אך בריאים לפי־שעה (אם כי ייתכן שהם עצמם ילקו במחלה במוקדם או במאוחר).

עד כה ניתן טיפול זה לעשרה חולי איידס בשלב קליני או קדם־קליני. ההצלחה היתה גדולה. זמן קצר לאחר העירוי הראשון של נוגדנים נעלמו מדמם של המטופלים חלבוני הנגיף, ומאוחר יותר יכלו הפציינטים לעזוב את בית־החולים. גם לא נצפו שום תופעות לוואי רעילות. רמת הנוגדנים בדמם של המטופלים לאחר העירוי נמצאה גבוהה ממה שאפשר היה לצפות לפי כמות הנוגדנים שהועדו להם, הדבר מלמד אולי שהחולים התחילו לייצר נוגדנים בעצמם.

זהו רק שלב ראשון במחקר. בשנה הבאה מתכוונים החוקרים לטפל בשיטתם ב־100 עד 150 חולים.

אופטימיות זהירה נשמעת בארה"ב לגבי שיטת טיפול אחרת, אם כי אותה אופטימיות נוגעת רק לסיכוי להאריך את חייהם של חולי האיידס ולא לרפאם. המדובר בתרופה זידובודין, אשר אושרה לטיפול בחולי איידס עוד באוקטובר 1986.

המעקב אחר פעולת התרופה נעשה ב־4,800 חולים. בתום 44 שבועות של טיפול עדיין שרדו כשלושה רבעים מן המטופלים – יותר מן המקובל לגבי חולים בשלב זה של המחלה.

התרופה, שנקראה במקורה AZT, נוסתה לראשונה בתחילת 1986 בניסוי קליני קלאסי, לפי שיטת "הסמוי הכפול". הניסוי במתכונת זו הופסק לאחר 17 שבועות, דווקא משום שתוצאותיו היו טובות מאוד: מספר מקרי התמותה בקרב מקבלי התרופה היה קטן בהרבה מאשר בקרב החולים האחרים, שקיבלו פלצבו (תרופת דמה) כדי לשמש כקבוצת ביקורת. לכן הוחלט שלא יהיה זה מוסרי לשלול את התרופה מחלק מן החולים ומעתה היא ניתנה לכל משתתפי הניסוי. באוקטובר אותה שנה אושרה התרופה לטיפול בחולי איידס, שלקו גם בסוג מסוים של דלקת ריאות (כמובן בהשפעת האיידס, שהחלישה את מערכת החיסון שלהם), וכעבור חמישה חודשים יצאה לשוק.

השוק המשותף נגד העישון

מאת דינה רייס

באירופה לבדה מתים מדי שנה מיליון אנשים בטרם עת ממחלות הנגרמות על־ידי עישון, ואם לא ינקטו לאלתר צעדים דראסטיים לצמצום העישון, עלול מספר זה להכפיל את עצמו בראשית האלף הבא. זו ההערכה שהביעו מומחים בקונגרס הראשון למניעת עישון, שנערך בחודש שעבר במדריד, בחסות מלכת ספרד, מטעם הקהילייה האירופית והסניף האירופי של ארגון הבריאות העולמי.

נציגתה של ישראל בקונגרס, יהפה בן־משה, מנהלת המחלקה לחינוך לבריאות במשרד הבריאות, סיפרה כי בכנס הוחלט שמדינות הקהילייה ינקטו מדיניות אחידה של העלאת המיסוי על סיגריות. מדינה שתפחית את המסים על מוצרי טבק עלולה למצוא עצמה מחוץ לקהילייה. כן הוחלט לבקש ממארגני האולימפיאדה הבאה בברצלונה, שתיערך ב־1992, לשמור על מתקנים נקיים מעשן סיגריות וגם לאסור פרסום גלוי או סמוי למוצרי טבק. הוחלטה אחרת אוסרת על מדענים לקבל מימון לעבודות מחקר מחברות הטבק.

כל הסקרים שהוצגו בכנס הוכיחו כי צריכת הסיגריות מושפעת במידה יותר ממוחדת, ובעניין זה הוצגה ישראל כדוגמה שלילית: חלקם של המעשנים עלה מ־32% בקרב האוכלוסיה הבוגרת ב־1986 ל־36% ב־1988, וייתכן שאחת הסיבות היא הצמצום הדרסטי במכס על סיגריות מיובאות, שהונהג בפברואר השנה. עיקר התוספת של המעשנים באה מקרב נשים וצעירים.

עוד נאמר בכנס, כי הפרסומת לסיגריות דלות ניקוטין יש בה כדי להטעות את הציבור: הוכח בבירור, כי הורדת שיעור הניקוטין בכל סיגריה מגדילה את מספר הסיגריות של המעשן ובסופו של דבר הוא סופג אותה כמות של ניקוטין, ואולי אף גדולה יותר.

בסיום הכנס הודגשה זכותם של המעשנים, המבקשים להפסיק לעשן, לקבל מממשלתם כל עזרה כפי שידרשו.

מטוס סובייטי יטוס על מימן

לא מכבר הוטס לראשונה דגם ניסויי של מטוס נוסעים סובייטי חדש, שכינויו TU־155 והוא מיועד להחליף את הדגם הוותיק TU־154, שחברת התעופה הממלכתית "איירופלוט" מפעילה כבר זה 20 שנה. החידוש העיקרי שבו: אחד משלושת מנועיו פועל לא על דלק מטוסים רגיל, כי אם על מימן נוזלי, בטמפרטורה של מינוס 53 מעלות (20 קלווין). הרוסים אומרים, שהנסיון עלה יפה, ובינתיים הם עושים ניסויים נוספים.

המטרה לטווח הקצר היא להשתמש בדלק זה בדגם TU־155 ובן בדגמי מטוסים אחרים. אבל המימן הנוזלי אמור לשמש רק דלק ביניים. המטרה הסופית היא להגיע למנועי המטוסים הסובייטיים גז טבעי נוזלי (כלומר, תרכובת של מימן ופחמן). הערך הקלורי של גז טבעי עולה בשליש על זה של דלק המטוסים הקונבנציונאלי, ביחס למשקל, והוא נקי ממנו. המימן נקי עוד יותר: למעשה הוא נקי לגמרי והמוצר שריפתו הוא פולט רק קיטור וקצת אוזון. אבל את המימן הנוזלי צריך לייצר במיוחד, בעוד גז טבעי נשאב כמות שהוא באזורים רבים בברה"מ. לשני הדלקים האלה יש גם שלושה חסרונות: הם תופסים נפח גדול יותר, הם נדיפים מאוד וצריך לאחסנם בטמפרטורות נמוכות מאוד. בעיה נוספת היא שהמימן דליק עוד יותר מדלק מטוסים קונבנציונאלי. על כן הקיף צוות התכנון של המטוס החדש את מקום הריכוז של המימן – מכל הדלק והמנוע – בתאים עם לחץ אוויר מוגבר. מכל הדלק, המצוי בירכתי המטוס, אטום הרמטית, וכך גם כל קווי האספקה העיקריים, לרבות הכבלים החשמליים, שמותקנים על דפנותיו החיצוניות של המטוס. גלאי גז מצויים בכל חלקי המטוס ודי בלחיצה על מתג כדי להבטיח אוורור מיידי ומהולל של האיזור שבו אירעה דליפה. גם התדלוק נעשה תוך אמצעי זהירות מיוחדים והוא מתבצע בשליטה מרחוק. אין סכנה שהמימן יתלקח משום שאחד המתדלקים עישן ליד המטוס...

מכל הדלק של המימן תופס את כל חלקו האחורי של המטוס, ופירוש הדבר – צמצום מספר הנוסעים. אבל ראש צוות התכנון, אלכסיי טופולב, מבטיח שהוא ואנשיו עומדים לפתח מנוע חדש לחלוטין, שתצרוכת הדלק שלו תהיה נמוכה בהרבה ועם זאת לא ייפגעו מהירות המטוס או טווח הטיסה שלו.

הרעיון להפעיל מטוסים בדלק מימני נדון בזמנו גם בשתי חברות המטוסים האמריקאיות הגדולות "בואינג" ו"לוקהיד". היה זה בשנות ה־70, כאשר מחירי הנפט המריאו מעלה־מעלה. עם ירידת המחירים הגיעו שתי החברות למסקנה שהעניין איננו כדאי.

שיטה חדשה לתיקון שברים בביה"ח בעפולה

מאת יצחק מרידור

שיטה חדשה לתיקון שברים תוך־מפרקיים מיושמת לראשונה בארץ במחלקה האורתופדית של בית־החולים "העמק" בעפולה. בשיטה החדשה, הנהוגה עד כה רק במרכזים רפואיים בודדים בעולם, אין צורך לפתוח את הברך, וכך נמנע נזק אפשרי. קיבוע הברך על־ידי ברגים נעשה תוך הסתכלות דרך העור באמצעות מכשיר מיוחד. יתרון שני של השיטה החדשה הוא קיצור ניכר של תקופת ההחלמה: בשיטות המקובלות עד כה נתונה הברך זמן רב בגבס, מצב המגביל את התנועה ומחייב תהליך שיקום ממושך. בשיטה החדשה רגלו של המטופל איננה נתונה בגבס והוא מתחיל להניעה מיד לאחר הניתוח. כך יש ביכולתו לשוב לתפקוד תקין תוך זמן קצר.

ד"ר בזיל קאופמן, מנהל המחלקה האורתופדית של ביה"ח, אמר לאחרונה בכנס בין־לאומי בהולנד, שהשיטה החדשה מתאימה רק למצבים מסוימים של תזוזת חלקי הברך. עם זאת מסר, שצוות המחלקה האורתופדית בעפולה השלים את ההכנות לקראת יישומה של השיטה לתיקון שברים במפרקים נוספים, כמו בפיקת הברך.

ריצה = דיאטה

מחקר שנערך בארה"ב במשך שנה הראה, כי אנשים המבקשים לשמור על בריאות ליבם על־ידי הגדלת כמות הכולסטרול ה"טוב" בדמם יכולים לבחור באחת משתי הדרכים: דיאטה דלת כולסטרול "רע" או פעילות גופנית מוגברת. התוצאות הדומות שוות פחות או יותר.

את הניסוי ערך פיטר ווד מאוניברסיטת סטנפורד בקליפורניה ב־150 גברים בעלי עודף משקל, שנהגו להמעיט בפעילות גופנית. חלק מן הגברים נתבקשו להפחית את כמות הקלוריות בתפריט שלהם; אחרים לא שינו את מנהגי התזונה שלהם, אבל רצו 19 ק"מ בממוצע מדי שבוע; הנותרים לא עשו לא את זה ולא את זה ושימשו כקבוצת ביקורת. מקץ שנה נמצא שאצל בני שתי הקבוצות הראשונות עלה ריכוז הליפופרוטאינים בעלי הצפיפות הגבוהה (HDL). ריכוז גבוה של חלבונים אלה מפחית את הסכנה של מחלות לב, מפני שהם מרחיקים את הכולסטרול ה"רע" מזרם הדם. שינוי זה גם התבטא במשקל: בני שתי הקבוצות הפסידו שומן באותו שיעור לערך – כ־5 ק"ג בממוצע.

זהו המחקר המבוקר הראשון בקנה־מידה גדול המבקש להראות, כי להעלאת ריכוזי הכולסטרול מסוג HDL די באחד משני האמצעים – דיאטה מתונה או פעילות גופנית מוגברת – ואין צורך בשניהם.

זאת אשר למניעת מחלת הלב הכלילית. מחקר אחר שנערך אף הוא בקליפורניה, באוניברסיטת סן־פרנסיסקו, מראה כי אנשים שכבר לקו במחלה יכולים, הודות לדיאטה רדיקאלית, אם כי לא "רצחנית", ולמשטר חיים מיוחד לא רק לבלום את התקדמות המחלה, אלא אף לשפר את מצבם. הדעה המקובלת עד כה היתה, שחסימה בעורקים הכליליים אין לה תקנה אלא בניתוח מעקף, או גם – כפי שנתגלה לאחרונה – באמצעות תרופות חזקות.

המחקר נערך בהנהלתו של ד"ר דין אורניש ב־50 חולי לב קשים, שחולקו בצורה שרירותית לשתי קבוצות. בני הקבוצה האחת טופלו בשיטות מקובלות, לרבות מתן עצות כיצד להפחית את רמת הכולסטרול ואת לחץ הדם, להפסיק לעשן וכדומה. בני הקבוצה השניה ניזונו בדיאטה צמחונית, שהכילה פחות מ־10% שומנים, וגם אלה היו ברובם שומנים בלתי־רוויים. כך הושגה רמת שומן שהיתה נמוכה כדי שליש מזו המקובלת בתפריט האמריקאי האופייני. בני קבוצה זו גם עשו התעמלות ברמת מאמץ בינונית ותרגילים להרפיית מתח, כולל יוגה ומדיטציה, והמעשנים שביניהם נצטוו לחדול ממנהגם זה.

בסיום הניסוי, שנמשך שנה, הושוו הנתונים של 12 מבני הקבוצה השניה, שעברו את הטיפול הרדיקאלי, עם 17 מבני הקבוצה הראשונה, שקיבלו את הטיפול המקובל. אצל הקבוצה הראשונה היה שיעור חסימת העורקים הכליליים בתחילת הטיפול 44.1% בממוצע (ממוצע לכל ה־12 ולכל העורקים הכליליים שלהם; היו עורקים שהיו חסומים כדי 70% ולעומתם עורקים פתוחים הרבה יותר). בתום הטיפול היתה החסימה אצלם 46.2%, כלומר, מצבם הורע במקצת. לעומת זאת, אצל בני הקבוצה השניה חלה ירידה מסוימת בשיעור החסימה הממוצע, מ־44.4% ל־40.8%. שיפור זה אמנם צנוע למדי, אבל חשיבות הניסוי היא בהוכחה שאפשר לצמצם את טרשת העורקים על־ידי שינוי באורח החיים בלבד, בלא להזדקק לאמצעים קיצוניים. יצוין אמנם, שבגלל היקפו המצומצם של המדגם צריך להיזהר מהסקת מסקנות חפוזות ויש צורך בניסויים נוספים מסוג זה.

هكذا من الأصل

ימים ולילות

בעריכת זאב פרי

פיקאסו, „אשה הרה"

דושאן־ויון, „טורסו של גבר צעיר"

קונסטאנטין בראנקוזי, „הנשיקה".

ז'אן דובופה, „הרכילאי".

מאה שנות פיסול

תערוכת פיסול רחבת מימדים תיפתח במוזיאון תל־אביב ב־2 בינואר. היא תוצג בשלושה אולמות וברחבה שלפני המוזיאון. מדובר בתצוגה מאוסף הפיסול של בני הזוג פטסי וריימונד נאשר. היא אורגנה בתחילה על־ידי מוזיאון דאלאס לאמנות ועברה משם לגלריה הלאומית בוואשינגטון, למדריד, לפירנצה ועכשיו גם תל־אביב.

בתערוכת „מאה שנות פיסול" כ־70 יצירות של 37 אמנים אירופאים ואמריקאים שיצרו פסלים בסגנונות שונים החל מן הפיגורטיבי, דרך הקוביסטי, קונסטרוקטיביסטי, פוטוריסטי, סוריאליסטי, אקספרסיוניסטי, מופשט ומינימליסטי. פסלים של רודן, מאטיס, מאיול, פיקאסו, בראנקוזי, דושאן־ויון, מירו, ארפ, ג'אקומטי, ארנסט, מור, קאלדר, אולדנברג, ליכטנשטיין, סיגל, סטלה, דיבופה, סרה, וכן עבודות של אמנים משנות השמונים – בארי פלאנגאן, ג'ונתן בורופסקי ויואל שפירו.

את התערוכה ילווה קטלוג ובו כמאה צילומי צבע, מאמרים ורשימה קטלוגית היוצא לאור על־ידי המוזיאון בשיתוף עם הוצאת „דביר". הקטלוג, כמו התערוכה, מוקדשים לזכרה של פטסי נאשר שנפטרה בחלי השנה. ריימונד נאשר ובני משפחה יגיעו לארץ לפתיחה החגיגית של התערוכה שתתקיים במעמד נשיא המדינה וכן שגריר ארה"ב בישראל, ראש עיריית תל־אביב ומנהל מוזיאון דאלאס לאמנות.

התערוכה תהיה פתוחה שלושה חודשים ותינעל בסוף חודש מארס. בחודש זה יתקיים גם סימפוזיון בין־לאומי בנושא פיסול מודרני.

ורדה צימרמן

כושית לבנה

דפנה לוי, זמרת ג'אז צעירה, לקראת מופע יחיד חדש

בדפנה לוי נתקלתי לראשונה לפני מספר חודשים, בעת שהגיעה להופעת ג'אז במועדון „בייבלוס" לעשות נפשות להופעתה הקרובה. בשם מטרה זו, סובבה בין היושבים, שבאופן די טבעי הגיחה שהם נמנים על קהל אוהדי הג'אז, כשהיא מביאה את הבשורה.

לוי היא נציגה מרעננת של הג'אז בארץ והג'אז הווקאלי בפרט, שמפותח עוד פחות מהג'אז האינסטרומנטלי. גם כשהיא מופיעה לעיתים כליווי ווקאלי להרכב זה או אחר, נוכחותה מורגשת היטב במקום, קולה משתלט בעוצמתו ובאפיל על שאר הצלילים.

היא השתחררה לא מכבר מהצבא, שם היתה הסולנית של תזמורת צה"ל. בזמן שעבר מאז השתחררה, הופיעה בהרכבים שונים ומגוונים, בעיקר בפאבים, מפעם לפעם הופיעה באחד מאולמות מופ"ת שבסביבת מגוריה (קריית אונו). החודש היא יוצאת בהופעה חדשה: „כושית לבנה" שתתקיים באולם מופ"ת בר"ג. ילוו אותה: שמיל פרנקל (באס), אילן קציקה (תופים) ואריה סלמה (פסנתר). במופע תשלב חומר ג'אז ישן וחדש, משל צ'ארלי פארקר, דיוק אלינגטון, מל קלר, קטעים מ„פורגי ובאס" לגרשווין ועוד.

בעת לומדת דפנה לוי בבית־הספר „רימון" ומפנה מבט מלא ציפייה לעבר „ברקלי". היא עצמה אינה יכולה להסביר באופן ברור מהיכן רכשה את האהבה לג'אז. „לא שמעתי ג'אז לא בבית ולא בסביבה הקרובה. יש לי אח שמבוגר ממני ב־11 שנה, שהיה לוקח אותי, כשהייתי בת 14 להופעות ג'אז. אבל אני לא חושבת שזה בא מכאן, זה משהו שצמח בעיקר מבפנים. ברגע ששמעתי את ה'סווינג' פעם ראשונה, נדלקתי. היתה איזו סינכרוניזציה בין ה'סווינג' ובין הגוף שלי, בין הדופק הטבעי שלי". כיום, האח שהודות לו התוודעה אל הג'אז, מומר באופרה והאחות הקטנה נשארה מעריצה פעורת פה של אלה פיצג'ארלד. „מדובר על תקופה שלא יכולתי לחשוב במונחים מוסיקליים. זה דיבר אלי במובן הכי פשטני. כנראה זה מזל שאותה שמעתי ראשונה, כי גם היום, לדעתי היא הכי גדולה והמורה הכי טובה שלי. גם בתור זמרת ג'אז וגם בכלל. כשאני שומעת אותה, אני נפעמת כל פעם מחדש".

עד שהחליטה ללכת בדרך הג'אז נכללו ברזומה שלה נסיונות יצירתיים עם ציור ועם קונטראבאס, כלי עליו ניגנה בזמן לימודיה ב„תלמה ילין". אלו נזנחו בסופו של דבר, לא מפאת חוסר הצלחה דווקא, אלא מהצורך להשקיע את מקסימום האנרגיה בשירת הג'אז ומחוסר היכולת לפצל את האנרגיה הזו. בסוף המוסיקה ניצחה לחלוטין. השירה ניצחה את הנגינה.

בין לבין היו לה גם תקופות רוק וגיחות להופעות עם להקת רוק שהקימה עם עוד כמה חברים. לפעמים, אבל רק לפעמים, היא מבצעת עדיין גיחות קטנטנות אל עבר הרוק, בעיקר בזכות החבר, יוני גולדברג, מלחין ומעבד, בעל אולפן הקלטה, שכתב לה שיר המשלב מוסיקה קרה ומנוכרת יחד עם נשמה. משהו בסגנון של אני לנוקס מ„יוריתמיקס". אבל, אומרת לוי, קשה לה לעשות סוויץ' תרבותי כזה.

על הבימה היא חשה נינוחות, בעיקר בגלל שהספיקה להתחכך בתקופת הצבא בבימות הכי גדולות – היכל ברפרטואר שלה היום נכללים עיבודים חדשים לקטעים ישנים, וחומר אינסטרומנטלי שלא היו לו ביצועים ווקאליים. ה„סטנים" שנתנה בעבר, היו טובים לה אז. היום היא הולכת על קו יותר ברור ועשיר עד התו האחרון. היא כבר מצוייה בקשרים עם נגני ג'אז מהשורה הראשונה בארץ ועל הפרק מתוכננות הופעות עם גיל דור, הופעות ב„בייבלוס" ועוד.

„אני מאמינה שיש קהל גדול של אוהבי ג'אז בארץ שצריך להגיע אליהם ולעניין אותם. מאחר שהתחום של הג'אז הווקאלי הוא די יבש, יש מקום. אני מעוניינת גם לעשות משהו מקורי. אולי אפילו להצטרף להרכב קיים ולהתפקד בו בתור כלי. השאיפות שלה ממוקמות גבוה, בקו האופק בשמיים. צריך לשמוע אותה שרה, כדי להבין שהקו הזה הוא לא יומרני מדי לגביה.

הדס מגן

יוסי פיין וטל ברגמן לשלוש הופעות בינואר

יוסי פיין וטל ברגמן, שני נגנים ישראלים, הזוכים להצלחה בארה"ב, יגיעו בינואר לישראל לשלוש הופעות, במסגרת הרכב שהקימו – „סופרגרוב", בו משתתף גם ברנרד רייס – כושי אמריקאי.

פיין, באסיסט מוכשר, מצליח כעת באופן יוצא מן הכלל באמריקה. בזמנו ניגן בארץ עם „סיאם" ועם עופר אקרליגנג. בחו"ל ניגן עם להקת „בוש רוק", עם ג'ון סקוהפילד, עם גיל אוונס, עם לו ריד בסיבוב ההופעות האחרון שלו, ועם סטנלי ג'ורדן.

טל ברגמן, מתופף, הופיע בארץ עם הגדולים. בניו־יורק ניגן עם ז'אקו פסטוריוס, שמת לפני שנתיים, עם ממפיס סלים, לארי קוריאל, צ'יק קוריאה ועוד. כיום הוא עוסק בהפקה מוסיקלית של אמנים.

ברנרד רייס נחשב לאחד הבולטים בין נגני הקלידים בניו־יורק. הוא ניגן עם מיילס דייוויס, ז'אקו פסטוריוס, עם הזמרת ציקה תאן, עם אלן אולדסוורט, מייק שטרן, זיגי שוסטר, סטנלי ג'ורדן ועוד. לאחרונה אף הוזמן לפרוייקטים מוסיקליים של סטינג.

שמה של הלהקה, „סופרגרוב", על משקל „סופרגרופ" – הרכב של נגני צמרת מלהקות שונות. הביטוי „גרוב" בא לציין איחוד אנשים ש„חשים" אחד את השני מבחינה מוסיקלית, הולכים טוב יחד. ומכיוון שחברי ההרכב טוענים לתחושה מעין זו, החליטו לקרוא כך לעצמם. לפני כחצי שנה הם הגיעו לארץ ובמהלך הביקור ניגנו עם אמנים ישראלים כמו עדי רנרט, ארז נץ ב„פינגווין". „סופרגרוב" יתנו שתי הופעות ב„פינגווין", ב־3 בינואר וב־5 בינואר. ב־8 בינואר יתנו הופעה באלנבי.

פרסומי ארץ ישראל

● „תעשיית כלי אבן בירושלים בימי בית שני", הוא ספר שנכתב על־ידי יצחק מגן, בהוצאת החברה להגנת הטבע. יצחק מגן דן במלאכה יהודית זו על סמך המימצאים הארכיאולוגיים ומציג את הנושא בצורה רחבה ומפורטת, יותר מכפי שנעשתה אי פעם, וזאת בעזרת איורים, לוחות וציורים רבים.

● הוצאת „אריאל" הירושלמית פירסמה שני ספרים חדשים. הראשון בהם הוא ספרו של פרופ' אברהם נגב, „ערי הנבטים בנגב". מוקירין הרבים של חוקר זה, שהיה בין ראשוני רביבים, מוקדשים רובם ככולם לנגב הקדום, ובתוך זה באופן מיוחד לנבטים, יושבי הנגב הראשונים בתקופה הקלאסית.

הספר השני של „אריאל" הוא „עין כרם" מאת משה עמירב, הידוע יותר בפעילותו בתחום המדיני. עמירב, תושב עין כרם, אסף במשך שנים חומר על המקום, בכלל זה חומר בלתי מוכר עד כה, דובב את יושבי המקום, בני דתות ועדות שונות, ומגיש ספר נאה וקריא, המבוסס על היכרות בלתי אמצעית.

● בכתב העת „רתמי" של החברה להגנת הטבע, העוסק בנושאי שדה בריטאניים, יש כמה וכמה מאמרים, בכללם על אורן הגלעין (מרדכי כסלו), כף הצפרדע (ידיב עברי) והברוש המצרי (שמואל לב ידון), כמו גם על געדה קיפחת (גד פולק) והידושים בצמחיית הארץ. החברה, יחד עם המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, הוציאה דפדפת 'טייל בעבדך' על מוצא, יבנאל, בית אשל, מצפה גבולות ומנחמיה. בכך משלים הידע על האתרים את הפעולה המבורכת לשימורם.

צבי אילן

סימפוזיון פיסול באילת

סימפוזיון פיסול בין־לאומי יתקיים באילת בחודש ינואר. מארגנת אותו הפסלת יעל ארצי ומשתתפים בו ארבעה אמנים מחו"ל: גרט מרקוס משוודיה, מרסל פטי מצרפת, יספר נרגארד מדנמרק ויאן קובלסקה מצ'כוסלובקיה. הסימפוזיון, בנושא השלום, יימשך חודשיים בחסות עיריית אילת. במהלכו יפסלו האמנים פסלים סביבתיים גדולי מימדים משיש שהובא זה עתה מקררה ובתום העבודה יתרמו את עבודותיהם לעיר הדרומית. הם יוצבו בפארק המרכזי של אילת, „פארק יותם".

ורדה צימרמן

הזוכים בפרסי „קרן פינקל"

„על משחקו המצויין בהצגות הנפש הטובה מסצואן' ו'גן ריקי'" יוענק לשחקן דב רייזר פרס מטעם קרן שמעון פינקל לאמנות הבמה לשנת תשמ"ט. השחקן אליעזר יונג זוכה בפרס על „עיצוב דמויות משניות במקצועיות רבה ובאמת פנימית" והבמאי מיכאל גורביץ הוא הזוכה השלישי על „עבודת בימוי למופת במקוריותה בהצגת 'גן ריקי'". כך החליטה ועדת השופטים בראשותו של ד"ר אליקים ירון ואשר כללה את ד"ר שוש וייץ, רות איזקסון, שמואל עומר ועומרי ניצן.

פרסי קרן פינקל – מיסודה של אגודת ידידי „הבימה" – מחולקים זו השנה השלישית והם יוענקו לזוכים בטקס מיוחד בבית „הבימה" ביום ג' הקרוב.

שידורים ● שידורים ● שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד־כאן – רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד – שניים אוחזין, הוא מני (כ).
08.40 מסך לספרות (יסודי) הנמלים והצרצר (כ).
09.00 אנגלית (ר').
09.20 קשת וענן – תן לי את יכמה (כ).
10.30 אנגלית (ז').
11.00 השבון (ה') מספרים מדהים.
11.15 צרפתית.
11.35 גיאוגרפיה (ה'־ו') אפריקה הטרופית.
12.00 אנגלית (י').
12.25 ספרות (ז'־ט'), ביאליק בתל־אביב (כ).
13.00 אנגלית (ט').
13.30 היסטוריה כללית, רוח הרנסנס.
14.00 עד־כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: כדור הארץ, מכתש רמון (חלק ב'). סיפורת ישראלית, שיחה עם משה שמיר (חלק ב').
15.00 הי בגבה „החדר הסודי". בגבה ובובי משיבים לעלמה עגיל יהלומים. על כך הם מבלים יום תמים בין ערוגות הפרחים (כ).
15.10 רחוב סומסום, „מי מפחד מהושך". שמיל מתקשה להבין לשם מה נחוץ משור לבישוש אופניו.
15.40 שעת כושר.
16.00 הקוסם מארץ עוץ (פרק 41) „אל פני האוזמה". מלך הגנסים עורך את מתקפתו האחרונה על התבוררה. הוא בטוח שהפעם יביא עליהם את סופם, אלא שמשהו משתבש בתוכניותיו, והתבורה זוכה בפעם לראות את אור השמש (כ).
16.25 כך היו חיינו (פרק 39) „מחסור במצרכים". שנת 1943 והמחסור במצרכים נמשך. משפחת בוסוריד מחליטה לערוך מסיבת יום־הולדת לסטלביה ואנדרה.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 כח סיכון – שעשועון לילדים בני כל הגילים.
18.00 כוח המתך – „פירמידת התשך", חיים התמישי. פירמידת חושך קסמה יותר מוצבת במקום הגדולה, וכוח המתך בעזרת האורה יסמך מצליח להתגבר גם עליה (דיבוב עברי).
18.20 סרט הגמשה.
18.30 קימור החדשות (ערבית).
18.32 עם כוכבים – להקת נכרי פועלת זה 12 שנה, והברים בה בריטים ואמריקנים. בתחילת 85 זכתה הלהקה להצלחה גדולה בשירה „אני רוצה לדעת מהי אהבה" בליווי המקהלה של ניו ג'רסי. בתכנית – על דרכה של הלהקה וקטעים מלהיטיה הידועים (תרגום עברי).
18.45 חידושים והמצאות – מחידושי המדע והטכנולוגיה ברפואה ובתקלאות בישראל ובעולם. „שב מעמיק ראייה", חלק ב': השבב האלקטרוני בתחום המחשבים והמיקרוסקופים מאפשר לראות עמוק יותר ויותר (תרגום עברי).
19.00 יומן השבוע.
20.00 כותרות מבט.
20.02 אלף – שם הפרק: „עוברים דירה". וילי מקבל עבודה חדשה המחייבת את המשפחה לעקור למקום מגורים אחר, אלא שאלף מסרב בנעות. (עברי־ערבי).
20.30 בין הכיסאות – בעניני משפחה (חברה, בשיתוף „נעמ"ת").
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת (פרק מאה ושנים־עשר): ג'ף מתלק את בלייק ודומאל במבצע נועז. קריסטל ובלייק מתפייסים. אמנדה משלימה עם הנסיך מייקל. קריסטל מבשרת לדומאל כי סמי גו היא בתו (עברי־ערבי).
22.35 מצב חרות – לענייני תרבות ואמנות.
23.20 קורטנט של רוע (פרק שלישי): „השיבה הביתה". ריף בקר שבא על בני עירו, מפני שעזב את המקום ועתה אינו מתחלק עמם בעושרו. כשהוא שולח את עורך הדין שלו לעיר, הם מכים אותו ומשיבים אותו בנאצה. האם יצליח להחזיק מידיהם (עברי־ערבי).
23.45 מבט לחדשות; הדשות הלילה ונוסף הספורט „שער ראשון".

ערוץ 2

18.30 „מה מהר הערב".
18.35 „אי הצפרים" – סרט הרפתקאות לילדים. שני הילדים, ארמונ וז'אקו, יוצאים לטייל באי הצפרים – ארמונ עם תוכי וז'אק עם הקוף והכלב הלבן. באי מצפה להם הרפתקה: ז'אקו נחטף ע"י מבריחי משקאות וארמונ יוצאת להצלתו.
19.03 „רגע לפני...". הפעם על אסף בעזות סבון.
19.07 „הרופאים משוגעים" (פרק חמישי): „מבצע הוואיי". ד"ר סטוארט קלרק מתכנן מסע התרמה למועדון הצוות של בית החולים. הפרס הראשון הוא טיול זוגי להוואי. לפרופ' בטנט אוזי התוכנית פנ להתרחק מאשתו והוא מחליט לקנות את רוב הכרטיסים. כבעל 99% מהכרטיסים איך אפשר להפסיד בקלות, מכיון שהאחראי על הכרטיסים הוא ד"ר סטוארט קלרק (התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית).
19.30 „כלי זכוכית" – סרט תעודה המתאר את תולדות ייצור הזכוכית באזור הים־התיכון, מאז האלף השני לספירה ועד היום. על ייצור הזכוכית, השיטות הקדומות לניפוח זכוכית, השימוש בויטראז'ים, הדגמות של כלי זכוכית והשימוש בהם.
19.50 „פינת המתכונים" – הפעם העסוק התוכנית בריאסות שונות. יוגשו מתכוני ריאסות דלות־סוכר או מלח, וכן ריאסות לחולים מסוגים שונים.
20.00 „מה מהר הערב".
20.05 „בקצב מהרוק" – השבוע שתארח איתן מסורף עם מבחר מלהיטיו: „תפוזי", „באמצע הקיץ", „שלום לך ליזה שלי" ועוד.
20.30 „קלה־זאפ", בתכנית: קטעים נבחרים מהקומדיה „קפה בגדד". אל מקום שכוח־אל בדרך לאס וגאס מגיעה גבירה גרמניה שנטשה את בעלה זה עתה ומתמקמת לה ב„קפה בגדד". מוטל דרכים זנוח השייך לברנדה – כושית פרועה ומרושלת. המקום מאוכלס בטיפוסים מוזרים: מרג אינדיאני, כתובות קעקע, צייר הוליבודי לשעבר ועוד. על רקע המקום מתפתח סיפור מיוחד של ידידות בין שתי הנשים: ברנדה וג'אסמין, הגיבורה הגרמניה ההופכת את המקום על פיו. במאי: פרסי אדלון. שחקנים: מריאן סגברכט, סי.סי.ה. פאונדר, ג'ק פאלאנס וקריסטין קאופמן.
20.45 „ימנק שבועי" – מיטב אירועי הספורט „תמכיבר" שהתרחשו בסוף השבוע הקודם בארה"ב.
21.00 „אוסף לזיטינג": של קול סיימון.
21.30 „רגע לפני". הפעם על תרופה לטיפול בסבעי בטנות.
21.35 „קליפ מי ידוע".
21.40 „זכרונות של אגר" – סרט תיעודי.

המזרח התיכונית

13.30 היום אחרים (סידרה); 14.00 מדרון 700; 14.30 מעשיות משמונות (ערבית); 15.00 מלך השחקים (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויירת); 16.00 סרט (ערבית); 18.00 משפחת וולטן (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 שנה בחיים (סידרה דרמטית); 21.00 סרט „מי שומר על התוקף עם ג'רי לואיס; 22.30 מעשיות משמנות (ערבית); 23.00 ספורט אן.בי.אי. (ש.ת.).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (בער' 1); 16.45 יום בחיים (באנגלית, בער' 1); 17.00 ספורט בינלאומי; 18.00 תכנית דוקומנטרית בצרפתית; 18.20 כשרונות צעירים – תכנית בצרפתית; 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 עולם החי בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 צחוק בלבד (קומדיה אמריקאית); 21.10 דרך המשי (סידרה דוקומנטרית על הסחר בין סין לארצות רחוקות דרך היבשה); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 עונתאי הוקר (סידרת אמריקאית); 23.10 הבן של אמא (קומדיה אנגלית).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – הנדל: „הקוקיה והזמיר", קונצ'רטו בפה מז'ור לעוגב ולהג. י.ב.ב. באך: סריו סונטה בדו מז'ור לפסנתר, חליל וכנור; מוצרט: סונטה בלה מז'ור לפסנתר; מנדלסון: קונצ'רטו לכנור, פסנתר וכלי־קשת ברוד־מינור; רספיגי: „הציפורים".
09.00 שעה עם אמן – עם הצ'לן יו יו מה.
10.00 קונצרט בוקר – היידן: סימפוניה קונצרטית בסי במול מז'ור לכנור, צ'לו, אבוב, בסון ותז.; שוברט: רביעיית כלי־קשת מס' 15 בסול מז'ור, אופוס 16; רחמנינוב: שלישיה אלגית ברה מינור לפסנתר, כנור וצ'לו אופוס 9; גלאזונוב: „התבולות אהבה", בלט אופוס 61.
12.57 פינת השיר – שירה סינית עתיקה „חורף", תרגום: דן דאור.
13.00 קלאסיקל, הביב ונוער.
14.06 אמנים באולפן – מרסלו אריליך חליל / יונתן זק, פסנתר: באך: סונטה מס' 1 בסי מינור; הינדמית: סונטה; פרקופייב: סונטה מס' 2 ברה מז'ור, אופוס 94.
15.00 אנתולוגיה בצליל – מוסיקה לכלי מקלדת של הרנסנס והברוק: קוזאו: 2 סונטות ותוכיות; מן כ'ה 4 קטעי צ'מבלו; פרסל: „איזי" לצמבלו.
16.00 מוסיקה ליום ראשון – פרסל: „הנה מבוא אני בשורות טובות" (סולנים / זמרי פרסל/תז. קאמרית מניקי / מנצח קאר); הונגר: קונסטה לנוער חמולד, לבריטון, מקהלת ילדים, מקהלה, עוגב ותז.; באך: ארטוריה תן המלכה, חלקים ב', ג'; שירים לחג המולד.
18.00 קונצרט קאמרי – שוברט: רביעיית כלי קשת בסי במול מז'ור ד. 112; ריינברגר: תשיעיה במי במול מז'ור לחמישיית כלי נשיפה, כנור, ויולה צ'לו וקונטרבס. אופוס 139; ראבל: רביעיית כלי קשת בפה מז'ור; גלינקה: שלישייה פתטית ברה־מינור לפסנתר כנור וצ'לו (ע"צ ויק).
20.05 פריזמה עכשווית – פלנק: אלגיה לקרן, פסנתר (אייפור גייטס, ג'ניפר פרטריג').
20.30 מאגלה הקונצרטים שלנו – תזמ. הקאמרית הישראלית, מנצח: בהריס ברוס. סולנו: באבולת פולאום – תומ. מוצרט: סימפוניה מס' 29 בלה מז'ור ק. 201; הינדסטרוה: וריאציות קונצ'רטיות לנבל. קאמרית, מוצרט: אריות קונצ'רטיות „ברגע שאני עוזבך, בתי" ק. 513; „עבור יד עוגה א", ק. 612; פרוקופייב: הסימפוניה הקלאסית.
23.00 הקלאסיפוני ברה מז'ור אופוס 25. 23.00 התיזור המוסיקלי (ש.ש.).

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה מחזור 25, „אפריקה בתקופה הקולוניאליסטית" הפעם: „הקולוניאליזם הפורטוגזי באפריקה", פרופ' בנימין נויברגר.
16.05 שירים ושערים.
17.05 רדיו־עשרה: מגזין נוער, כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
22.05 הפוח הקר – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם, והפעם: סידרה על בעיות בגיל בית־ספר יסודי (תכנית ראשונה): „בעיות קריאה".

רשת ב'

16.05 שעה קלה עם תבנעטרון.
17.05 בעיין בוחנת – שאלות וסוגיות במחלוקת.
18.06 ראשון ראשון – סיכום השבת בספורט.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אזמר בשבחך – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
22.05 לזהאוה בחלום, שירים.
23.05 בינינו לבין עצמנו, שיחות עם מאזינים בעידוד חי.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אזהם עתיק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 דור ההמשך – שיחה עם בנים לנפגעי השואה.
20.05 בעיקר מוסיקה – „גדולי המתופפים – פרקים בהתפתחות התיפוף. בגאדר „שנות העשרים – סגנון שיקאגו", מגיש אורלה קומיסקי.
21.30 אוניברסיטה משודרת – מגמות יסוד בשירה המודרנית – השירה המודרנית של הסימבוליזם. מרצה: פרופ' שמעון זנדבנק (ש.ח.).

צה"ל 2

19.05 יומנים מוסיקה.
20.05 ש־8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הצאה הזאת.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 מה נשמע.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרסים על התכניות.

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 ותאר עיניני.
06.30 סיכום המשנה היומית.
06.50 דף גמרא יומי.
07.30 ישך בעיניך.
08.05 תונמ.
09.00 סלו־דיו.
10.05 פניני בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.05 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.06 השכם בבוקר.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סע לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אא בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 בת צחוק.
15.05 שירים ושערים.
16.05 תרבות הארץ.
17.05 רגעי קסם.
17.51 לוח מודעון.
17.55 קראוני גופר.
18.45 חיים בספורט.
19.00 היום הזה.

רשת ג'

19.35 שירים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

06.05 בחזרה לאושר.
07.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, כבר השעה.
10.06 דברים טובים.
11.05 מלאכי הזקה – על הקו.
12.05 אהובה קטמטנית.
13.05 רק בימי חול.
14.06 לי ולך.
15.06 חדש, חדיש ומחודש.
16.05 פס 89.
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פקוחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
10.55 מי מפחד מדמוקרטיה.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
14.05 פסק זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לתע.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק ידיעות.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

■ תל־אביב

אסתר: מי רצה אותי 9.30, 7.30, 5.00
אורלי: באי מזה 9.30, 7.00, 4.30
בית ליסין: 3־2 U 23.15
בן־יהודה: ווילו הנסיכה 9.30, 7.00, 4.30
גורדון: התגינה של באבט 9.30, 7.15, 5.00
גת: מוות ידוע מראש 9.50, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.50, 7.30, 5.00, 3.00, 1.00, 11.00
דיזנגוף 2: המודרנים 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
דיזנגוף 3: מקין בלוז 9.50, 5.00, 1.00, כפר קטן שלי 7.30, 3.00, 11.00
דקל: ביג 9.35, 7.10
דרייב־אין: בשר הגדול 2 9.30, 7.15, סקס 12.00
הוד: מאחרי השדים 9.30, 7.15, 5.00
הסינמטק הישראלי: 7.00 זה הדוד שלי, 9.30 רוזימבר
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): מסע לקיתרה 4.15, 7.00, 9.30
חן 1: מת להיות 9.55, 7.20, 4.45
חן 2: כאריאטן 9.55, 7.20, 5.00
חן 3: בוקר טוב וייטנאם 9.50, 7.20, 5.00
חן 4: תקלה מפולאה מס' 2 9.50, 7.20, 5.00, 2.00, 11.00
חן 5: למכיר באהבה 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
מיילת 1: מלחמה ושלום 7.00, 2.30
מיילת 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
מיילת 3: מוסקבה בוערת (מלחמה ושלום חלק ב') 7.15, 3.30
לב 1: יום שני הסוער 9.45, 7.45, 5.00, 2.00
לב 2: החיים הם נהר ארוך ורוגע 9.45, 7.45, 5.00, 2.00
לב 3: דוריט הקטנה – בכורה ארצית – חלק א' 20.45, 10.45 בבוקר, חלק ב' 5.30, 2.15
לב 4: בגלל המלחמה ההיא 7.45, 2.00, 12.00, הנסיכה הקסומה 9.45, 5.00
לימור: סתורי 9.30, 7.30
מוגרבי: סגור
מוזיאון ת"א: קיץ אצל סבא 9.30, 7.15, 4.50
מקסים: פגישה עיוורת 9.30, 7.30
פאר: סגור
פאר: אומלל אבל איתך 9.30, 7.15, 12.00, 2.00, 4.00
פריז: אומלל אבל איתך 9.30, 7.15, 12.00, 2.00, 4.00
23.30 סרטי פייסה משה שוטה לגמרי
צפון: מאקר – האיש והלוחם 7.00, 9.30
שחף: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
תמוז – רמת־אביב: לידיי איב 9.30, 7.30
תבלת: בירד 9.00, 6.00
תל־אביב: מפקר המחלקה 9.30, 7.15, 5.00

■ ירושלים

אורנה: מידי הנסיכה 9.30, 7.00, 4.30 ...
אוריון 1: טובעים במספרים 9.30, 7.00, 4.30
אוריון 2: התגינה של באבט 9.30, 7.15, 5.00
אוריון 3: יופיו של התמא 9.30, 7.15, 5.00
אוריון 4: הפתיחה בקורב
אורישון: חוות הצחוק 9.00, 7.00, 4.30
אורנע: קרמר נגד קרמר 9.00, 7.00, 4.30
אור 1: אבה 9.15, 7.15, 4.30
אור 2: קפה בגדר 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: סערת רגשות 9.00, 7.00, 4.30
אור 4: סאריאן 9.15, 6.45, 4.30
אור 5: הנסיכה הקסומה 9.00, 7.00, 4.30
אורביל: בוקר טוב וייטנאם 9.15, 7.00, 4.30
בית אגרון: 6.00 מוליירים עודדים, 7.45 כרמן של ביזה, 10.00 קסם המשחק
כפיר: יום שני הסוער 9.00, 7.00, 4.30
מיטשל: מרדף חצות 9.00, 6.45
סמדר: למכיר באהבה 9.15, 7.00
סמגור 1: מת להיות 9.15, 6.45, 4.30
סמגור 2: ווילו הנסיכה 9.15, 6.45, 4.30
סמגור 3: ביג 9.00, 7.00, 4.30
סמגור 4: הקומיסרית 9.00, 7.00, 4.30
עדן: מאחרי השדים 9.00, 7.00, 4.30
רון: פסים וכוכבים 9.00, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: כפר קטן שלי 9.30, 7.00, בגלל המלחמה ההיא 9.30, 7.00

■ חיפה

אורה: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.15
אורלי: בירד 9.00, 6.00
חן: מת להיות 9.15, 6.45, 4.15
מוריה: היים חדשים לאחר הגירושים 9.30, 7.15
גם בחל 8 5.15
עצמון 1: מפקר המחלקה 9.30, 7.15
עצמון 2: מאחרי השדים 9.30, 7.15
עצמון 3: פגישה עיוורת 9.15, 7.00
פאר: מי רצה אותי 9.15, 7.00, 4.30
קרייאריז: לאהבה בלבד 9.15, 7.00, 4.30
רוף: ווילו והנסיכה 9.15, 7.00, 4.30

■ קריות חיפה

כסיף: מת להיות 9.15, 7.00
סביון: בעל בהשאלה 9.15, 7.00
אורות: מפקר מחלקה 9.15, 7.00
בית העם: מעריצה צמודה 9.15
היובל: טרור ברחובות 9.15
ניצן: היים חדשים לאחר הגירושין 9.15, 7.00

רב גת 1: ביג 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 2: הקומיסרית 9.15, 7.00, 4.30
רב אור 1: מרדף חצות 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 2: בוקר טוב ויאטנם 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 3: סייסאן 9.15, 6.45, 4.15

■ אשדוד

אשדור: בשר הגדול 2 9.30, 7.15
צמרת: מאבק 9.30, 7.15

■ אשקלון

אסתר: צבעים 9.30, 7.30
באמי: מפקר המחלקה 9.30, 7.30
רחל: התגינה של באבט 9.30, 7.30

■ באר־שבע

חן: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.15
היכל התרבות: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.45, 6.30

■ הרצליה ■ רמת השרון

דוד: מרדף חצות 9.30, 7.00
היכל: שם המשחק 9.30, 7.15
מלון דניאל: קפה בגדר 9.30, 7.15
כוכב: שלושה גברים ותינוקת 7.00
הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.10
תפארת: בוקר טוב ויטנאם 9.30, 7.15

■ חולון ■ בת־ים

אורגיב: בשר הגדול 2 9.30, 7.15
אודיטוריום קרית שרת: החיים הם נהר ארוך ורוגע 9.30, 7.00
ארמון: צל הסוס 9.30, 7.30
מגדל: בוקר טוב ויאטנם 9.40, 7.15
מגדל: ווילו הנסיכה 9.30, 7.00, 4.30
עצמאות: מפקר המחלקה 9.30, 7.15, 4.30
רינה: ביג 9.30, 7.15

■ חדרה

אורה: מת להיות 9.30, 7.00

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: בוקר טוב ויאטנם 9.15, 7.00
תן: טרור ברחובות 7.00, 9.15
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
אורן: פרסידיו 9.30, 7.15
נוה זיוה: ניקי וג'ינו 9.15, 7.00

■ נהריה ■ עכו

היכל התרבות: יום שני הסוער 9.15, 7.00
רוז: אהבה כל כך 9.15, 7.00

■ נתניה

אסתר: מת להיות 9.30, 7.15
סטודיו: ביג 9.30, 7.15, 5.00

■ עפולה

כוכבי־כרם: ביג 9

■ פתח־תקוה

היכל 1: בשר הגדול 2 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
היכל 3: ווילו הנסיכה 9.30, 7.00, 4.30
שלום: סגור

■ ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: מרדף חצות 9.15, 7.00
חן: התגינה של באבט 9.15, 7.15
רון: טרור ברחובות 9.15, 7.15
ג.ג. רון 1: טרור ברחובות 9.30, 7.15, 5.00
ג.ג. רון 2: התוך מבקש 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 3: מרדף חצות 9.30, 7.15, 4.30

שרון: פקין בלוז 9.15, 7.00
דוד: בגלל המלחמה ההיא 9.30, 7.15

■ קרית אונו

מרכז קהילתי ק. אונו

■ קרית שמונה

שגיה: טרור ברחובות 9.00, 7.00

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מאקר האיש והחלום 9.40, 7.30
ארמון: סגור
לילה: הנסיכה הקסומה 5.00, 7.15, 9.30
הדר: ווילו הנסיכה 9.30, 7.00, 4.30
רב גן 1: מת להיות 9.50, 7.20, 5.00
רב גן 2: קפה בגדר 9.50, 7.50, 5.00
רב גן 3: עיניים שחורות 9.55, 7.20, 4.45
רב גן 4: בוקר טוב ויאטנם 9.55, 7.20, 5.00
שביט: לול 9.30, 7.15

נעמה: עיניים שחורות 9.30, 6.45
ראשון: אקשן ג'קסון 9.30, 7.15